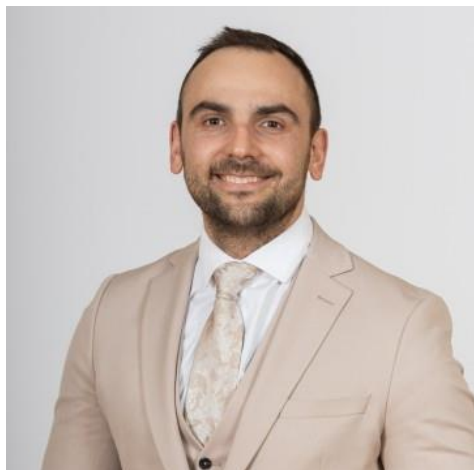

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Otwartość oraz gotowość na zmiany i nowe wyzwania to wartości, bez których rozwój społeczny Gminy Międzyzdroje byłby niemożliwy. Miarą sukcesu jest poziom satysfakcji mieszkańców mierzony jakością codziennej drogi do pracy, poziomem nauczania w szkole, mnogością i atrakcyjnością oferty kulturalnej, a także dostępem do szeroko pojętego wsparcia specjalistycznego oraz różnego rodzaju usług społecznych. Istotne jest to, jak każdy z nas niezależnie od wieku, statusu społecznego i ekonomicznego, pochodzenia i poglądów na różne aspekty życia wykorzystuje swoją szansę na rozwój osobisty, unika zagrożeń, realizuje stawiane przed sobą cele i wyzwania.

Naprzeciw takim wyzwaniom społecznym wychodzi Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyzdroje na lata 2025 – 2030. Stawiamy w niej na zapewnienie mieszkańcom dostępnej i bezpiecznej przestrzeni do rozwoju i wsparcia. Strategia – identyfikując problemy i zagrożenia oraz wskazując kierunki ich rozwiązywania – wychodzi poza obszar pomocy społecznej, integrując wszystkie instrumenty polityki społecznej. Jestem przekonany, że kierunki działań, które wyznacza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyzdroje na lata 2025 – 2030 – nakierowane na rodzinę i osoby starsze czynią życie naszych mieszkańców lepszym.

Mateusz Witold Bobek
Burmistrz Międzyzdrojów

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

SPIS TREŚCI

SKRÓTY	3
I. WSTĘP	4
1.1. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII	7
1.2. PODSTAWY PRAWNE	9
1.3. ZGODNOŚĆ SRPS Z DOKUMENTAMI PROGRAMOWYMI WYŻSZEJ RANGI	12
II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO – ANALITYCZNA	17
2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY MIĘDZYZDROJE	17
2.1.1. Diagnoza sytuacji społecznej – uwarunkowania demograficzne i podstawowe dane o mieszkańcach	20
2.1.2. Rynek pracy – podmioty gospodarcze, przedsiębiorczość i rolnictwo	22
2.1.3. Rynek pracy - bezrobocie	23
2.1.4. Edukacja publiczna	25
2.1.5. Mieszkalnictwo	28
2.1.6. Kultura	30
2.1.7. Turystyka, sport i rekreacja	32
2.1.8. Ekonomia społeczna – organizacja pozarządowe	33
2.1.9. Promocja i ochrona zdrowia	38
2.1.10. Bezpieczeństwo	43
2.2. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W MIĘDZYZDROJACH	45
2.2.1. Charakterystyka osób objętych pomocą społeczną	45
2.2.2. Finansowanie celów społecznych	47
2.2.3. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej	48
2.2.4. Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych w Gminie Międzyzdroje w ocenie Ośrodka Pomocy Społecznej	49
2.3. PROBLEMY SPOŁECZNE NA TERENIE GMINY W OPINII MIESZKAŃCÓW NA PODSTAWIE BADAŃ ANKIETOWYCH	56
2.3.1. Struktura badanej próby	56
2.3.2. Część I - ocena problemów społecznych i warunków życia mieszkańców Gminy Międzyzdroje	58
2.3.3. Część II ankiety- ocena problemów społecznych i warunków życia mieszkańców Gminy Międzyzdroje	60
2.3.4. Część III ankiety – pytania uszczegóławiające obszary strategiczne	63
2.4. ANALIZA SWOT	69
2.5. PODSUMOWANIE DIAGNOZY	73
III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	77
3.1. WIZJA I MISJA W OBSZARZE ZINTEGROWANEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY MIĘDZYZDROJE	77
3.2. CELE I DZIAŁANIA STRATEGICZNE ORAZ PROGNOZA ZMIAN SPOŁECZNYCH	78
3.3. RAMY FINANSOWE SRPS I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	85
3.4. ANALIZA RYZYK	89
3.5. SYSTEM WDRAŻANIA SRPS	91
3.6. MONITORING SRPS- WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ	93
3.7. AKTUALIZACJA I EWALUACJA SRPS	95
3.8. PODSUMOWANIE	96

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

SKRÓTY

Zastosowane skróty oznaczają:

bd	Brak danych
BDL	Bank Danych Lokalnych GUS
CEiDG	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
DPS	Dom Pomocy Społecznej
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GKRPA	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
JST	Jednostka Samorządu Terytorialnego (tutaj: Gmina)
KS+	Klub Senior +
MDK	Miejski Dom Kultury
MRiPS	Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej
NFZ	Narodowy Fundusz Zdrowia
NGO	(ang. Non-government organization) Organizacje pozarządowe
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
OZE	Odnawialne źródła energii
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
POZ	Podstawowa Opieka Zdrowotna
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
SRPS Strategia	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025-2030;
SRG	Strategia Rozwoju Gminy na lata 2023-2030
Strategia ZIT PPK	Strategia Zintegrowane Inwestycje Terytorialne w ramach Part
ŚDS	Środowiskowy Dom Samopomocy
UM	Urząd Miejski
UTW	Uniwersytet Trzeciego Wieku
ZIT PPK	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne w ramach Partnerstwa Powiatu Kamieńskiego
ZESPÓŁ	Zespół ds. opracowania i monitorowania realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025-2030

PLACÓWKI OŚWIATOWE - publiczne i niepubliczne przedszkola, szkoły publiczne i niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych, publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno- wychowawcze oraz specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, ośrodki umożliwiające dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, ośrodki umożliwiające dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku przygotowania przedszkolnego, szkolnego i obowiązku nauki, placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

I. WSTĘP

Niniejszy dokument – Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025-2030 (zwany dalej Strategią) jest wyrazem troski władz samorządu lokalnego Gminy Międzyzdroje o bezpieczeństwo i pomyślność międzyzdrojskich rodzin, jakość i godziwe warunki życia oraz prawidłowe ich funkcjonowanie.

W wymiarze prawnym Strategia jest wypełnieniem zapisów art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 182 z późn. zm.), która w ramach wykonywania zadań własnych gminy nakłada na nią obowiązek opracowania i realizacji „gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie ryzyka”.

W wymiarze formalnym Strategia jest jednym z najważniejszych dokumentów o charakterze programowym, przewidzianym do realizacji w najbliższych latach, zgodnym z kluczowymi dokumentami, o zasięgu:

- światowym: „Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych”,
- europejskim: „Europejski Pilar Praw Socjalnych”, „Ogólnoeuropejskie Wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności”,
- krajowym: „Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)”, „Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-27, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030”; „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia solidarności społecznej”; „Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność”,
- regionalnym: „Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030”; „Polityka Kapitału oraz Spójności Społecznej Województwa Zachodniopomorskiego”; „Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2023-25”; „Zachodniopomorski Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do roku 2030”; „Wojewódzki Program Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych”; „Wojewódzki Program na rzecz Seniorów na lata 2023-2027 dla Województwa Zachodniopomorskiego”; „Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 2021 – 2025”; „Region Przyjazny Rodzinie. Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2027”; „Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027”,
- lokalnym: „Statut Gminy Międzyzdroje z 28 września 2018 r.”; „Strategia Rozwoju Gminy Międzyzdroje na lata 2023 – 2030”; „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych z modelem struktury społeczno-przestrzennej Obszaru Funkcjonalnego Kamienia Pomorskiego”.

W wymiarze konceptualnym, stanowi nawiązanie „do”, kontynuację, ale także i pogłębienie/rozwinięcie tych wszystkich celów, zadań i działań, które przeprowadzone zostały w okresie ostatnich dziesięciu lat, w ramach realizacji „ustępującej” SRPS Gminy Międzyzdroje 2014 - 2024, jednocześnie jednak proponuje nowe ich odpowiedniki - bardziej adekwatne do aktualnej rzeczywistości społecznej Gminy Międzyzdroje.

Upraszczając ten wątek, można powiedzieć, że obecna Strategia to wersja 2.0 swojej poprzedniczki: wyrosła na tym samym „gruncie” lokalnej polityki społecznej; zogniskowana na tej samej (przynajmniej pod względem nominalnym) grupie odbiorców – populacji międzyzdrojan, ale jednocześnie inna - ponieważ rzeczywistość, również ta lokalna/międzyzdrojska, znacząco zmieniła się w ciągu ostatnich dziesięciu lat (co pokazuje zawarta w Strategii diagnoza) - i bogatsza o doświadczenia, będące udziałem twórców poprzedniej SRPS, realizatorów zapisanych w nim treści (i ich partnerów, współpracowników), a przede wszystkim beneficjentów i odbiorców proponowanych przedsięwzięć.

W wymiarze humanistycznym, zapisy Strategii zorientowane są na zapewnienie międzyzdrojanom możliwie najbardziej satysfakcjonującego ich (subiektywnie odczuwanego) poziomu dobrostanu psychicznego. Warto zatrzymać się na chwilę nad tym pojęciem, ponieważ jego istota, sposób rozumienia i co najważniejsze – stopień zinternalizowania przez jednostkę ma szeroki i odrębny względem niej układ odniesienia. Najprościej mówiąc: dobrostan psychiczny to stan doświadczania przez jednostkę pozytywnych emocji, wysokiego poziomu zadowolenia z życia, przeświadczenia, że mieszka w miejscu, które może uznać za „swoje” na Ziemi i poczucia, że jest bezpieczna, zaopiekowana, a tym samym może spokojnie dalej rozwijać się, realizować i spełniać marzenia, a poprzez swoją aktywność i odczuwany komfort psychiczny wzbogacać i wzmacniać potencjał społeczności, w której funkcjonuje.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Nie ulega wątpliwości, że obiektywnie weryfikowalna jakość warunków życia jednostki przekłada się na poziom subiektywnie przeżywanego dobrostanu psychicznego. Im więcej indywidualnych potrzeb będzie mogła zaspokoić w najbliższym jej otoczeniu społecznym, środowisku, społeczności, tym wyższy będzie stopień odczuwanego przez nią zadowolenia z życia. Jednostka taka, mając zaspokojonych wiele potrzeb życiowych (w tym oczywiście potrzeby bezpieczeństwa fizycznego, jedzenia, snu czy dachu nad głową) będzie bardziej zdolna do angażowania się w życie szerszej społeczności (a przede wszystkim: pozostania jej częścią), pomnażając tym samym jej kapitał społeczny, finansowy, intelektualny, gospodarczy czy kulturowy. Z kolei wniesiony przez jednostkę wkład w zasoby społeczności (a w szerszym rozumieniu np. gminy) pozwoli wzmacniać możliwości i zakres zabezpieczania potrzeb jednostki, niejako domykając tym samym „koło” dobrostanu.

W teorii pojęcie dobrostanu ma wyraźnie zaznaczony silny i zewnętrzny względem jednostki kontekst, w którym mieszczą się przesłanki natury demograficznej (np. wiek i miejsce zamieszkania), charakterologicznej (np. umiejętności, wiedza, kompetencje społeczne) i środowiskowej (np. praca, rozrywka, mobilność, opieka zdrowotna, otoczenie społeczne). Występowanie deficytów, zagrożeń czy zakłóceń w realizacji któregoś z elementów wymienionych przesłanek w znacznym stopniu i zrozumiały sposób obniża poziom odczuwanego przez jednostkę dobrostanu, ograniczając lub uniemożliwiając jej pełne i prawidłowe funkcjonowanie w rodzinie lub społeczności lokalnej.

Zawarta w niniejszej Strategii II część jasno pokazuje, że w Gminie Międzyzdroje występuje szereg problemów, a wśród nich tak ważne jak np.: stały spadek liczby ludności, stały wzrost liczby osób w wieku nieprodukcyjnym liczony względem 100 osób w wieku produkcyjnym, utrzymujący się ujemny (choć korzystniejszy liczbowo w porównaniu do powiatu i województwa) przyrost naturalny, brak własnych środków transportu w Gminie Międzyzdroje, brak placówek szkolnictwa ponadpodstawowego, niewystarczający dostęp do podstawowej opieki medycznej oraz lekarzy specjalistów, brak opieki stomatologicznej w ramach NFZ, problem osób bezrobotnych.

Analiza charakteru wymienionych wyżej deficytów i zagrożeń pozwala wysnuć uzasadniony wniosek, iż naruszają one dobrostan mieszkańców Gminy Międzyzdroje w tak ważnych aspektach ich życia jak: zdrowie, edukacja, zatrudnienie czy mobilność, czyli w tych obszarach, w których uzyskanie satysfakcjonującego poziomu zaspokojenia własnych potrzeb w dużej mierze decyduje o tym, czy międzyzdrojanie dalej będą chcieli mieszkać w swojej gminie. Innymi słowy: czy Międzyzdroje będą dla nich jedynie miejscem do przebywania lub sentymentalnych powrotów czy do codziennego życia i prowadzonych aktywności.

Przedstawione wyżej wybrane wskaźniki są pewnego rodzaju „dzwonkiem” alarmowym, przykładowymi, realnymi, ale i niejedynymi punktami odniesienia wokół których zbudowano zapisy Strategii, sformułowano misję i wizję, zdefiniowano cele, zadania, działania, przeprowadzono analizę SWOT, określono wskaźniki i rezultaty.

Treść całego dokumentu jest z kolei konsekwencją i wypadkową stałej i uważnej obserwacji międzyzdrojskiej rzeczywistości społeczno-ekonomicznej, zachodzących w niej w sposób ciągły przemian, pojawiających się nowych zjawisk i zagrożeń. Jednocześnie jest ona propozycją odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby lub deficyty, w którejś z grup mieszkańców Międzyzdrojów albo w ogólnogminnym wymiarze. Wreszcie, sugeruje szereg rozwiązań, które de facto są próbą wyprzedzenia rzeczywistości, działaniami podjętymi na kanwie antycypowanych zmian i wydarzeń, „profilaktyką”, która ma zastąpić „leczenie”.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że zarówno obecne już w naszej – nie tylko międzyzdrojskiej – rzeczywistości społecznej niekorzystne trendy i zjawiska (np. stały spadek liczebności populacji, narastający odpływ ludzi młodych), jak również pesymistyczne krótko- i długoterminowe prognozy demograficzne (w tym przede wszystkim wręcz gwałtowne starzenie się społeczeństwa) wymagają podjęcia w zasadzie natychmiastowych działań zaradczych, których zaniechanie, bierność, zlekceważenie albo niedbałość we wdrażaniu skutkować będą negatywnymi i trudnymi do odwrócenia konsekwencjami. Koszty ich „naprawy” (przynajmniej w wymiarze lokalnym) poniesie i odczuje cała Gmina Międzyzdroje, jak również przyjeżdżający do „Perły Bałtyku” turyści, zbyt ważni w kontekście lokalnego budżetu, by o nich nie wspomnieć. Prognozowane wydatki na cele społeczne kształtują się w przedziale 9-10 mln zł rocznie.

Dlatego też na podstawie sporządzonej diagnozy zostały wyłonione najważniejsze problemy społeczne oraz wyodrębnione obszary priorytetowe nad którymi powinna się skupić polityka społeczna Gminy Międzyzdroje tj.: **rodzina; osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością, zagrożone wykluczeniem lub marginalizacją oraz jakość życia mieszkańców.**

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Do każdego obszaru priorytetowego wyznaczono cel strategiczny i po cztery strategiczne kierunki działań:

I cel strategiczny:

Wsparcie rodziny oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży, do którego wyznaczono strategiczne kierunki działań: Rozwój systemu wsparcia dla rodzin mających trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji. Podejmowanie działań na rzecz zmniejszania zjawiska przemocy w rodzinie. Przeciwdziałanie uzależnieniom oraz zapobieganie ich skutkom. Zmniejszenie skali ubóstwa w rodzinach

II cel strategiczny:

Ułatwienie funkcjonowania osobom starszym, osobom z niepełnosprawnością, osobom zagrożonym wykluczeniem lub marginalizacją w środowisku lokalnym, do którego wyznaczono strategiczne kierunki działań: Stworzenie osobom starszym oraz z niepełnosprawnościami warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności. Podnoszenie poziomu świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach ludzi starszych i niepełnosprawnych. Poprawa warunków życia osób chorych oraz osób z niepełnosprawnościami. Zapobieganie marginalizacji i rozwój systemu wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

III cel strategiczny:

Stymulowanie rozwoju społecznego i poprawa standardu życia mieszkańców, do którego wyznaczono strategiczne kierunki działań: Podejmowanie działań w celu zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony zdrowia i zdrowego stylu życia. Rozwój infrastruktury społecznej. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego. Przeciwdziałanie bezrobociu i zapobieganie jego skutkom.

Autorzy Strategii sugerują, aby jej zapisy, w tym przede wszystkim zaproponowane działania realizowane były z poszanowaniem zasady partycypacji społecznej i partnerstwa, z włączeniem w ten proces kluczowych interesariuszy, to jest międzyzdrojan, lokalnych organizacji pozarządowych i społecznych, instytucji publicznych i niepublicznych a także wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację zadań.

Jednocześnie jesteśmy świadomi faktu, iż omawiany dokument nie zawiera odpowiedzi ostatecznych i niezawodnych, tak jak my sami nie posiadamy „monopolu” na mądrość, czy patentu na nieomyślność. Wewnątrz Strategii nie ukrył się też żaden „cudowny lek”, który pozwoli międzyzdrojanom na wykonanie szybkiego jakościowego rozwoju, bezproblemowe osiągnięcie dobrostanu psychicznego czy też łatwe uporanie się z wszystkimi deficytami i problemami, których doświadczają.

Mamy jednak przekonanie, że zrealizowanie zapisów Strategii przyniesie mieszkańcom Gminy Międzyzdroje wiele korzyści, wzmocni ich tożsamość i potencjał, poprawi integrację i spójność społeczną, zbuduje poczucie zbiorowej więzi i przynależności lokalnej, pozwoli lepiej funkcjonować, rozwijać się, reagować i dostosowywać do wciąż zmieniającej się i bardzo nieprzewidywalnej rzeczywistości, a w konsekwencji tego wszystkiego zwiększy szanse na skuteczne przeciwdziałanie zauważalnym problemom społecznym z aktywnym udziałem samych międzyzdrojan i w oparciu o ich indywidualne, unikalne zasoby. Nikt przecież nie jest większym ekspertem w dziedzinie radzenia sobie z własnymi kłopotami niż my sami!

Autorzy dokumentu serdecznie dziękują wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie i wyrażając równocześnie nadzieję na dalszą współpracę przy realizacji zapisów Strategii

**Zespół do spraw opracowania, monitorowania
i realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów
Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025-2030**

Załącznik - ZARZĄDZENIE NR 217/OPS/2024 BURMISTRZA MIĘDZYZDROJÓW z dnia 2 sierpnia 2024 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw opracowania, monitorowania i realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 – 2030 oraz harmonogramu prac Zespołu

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

1.1. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej twórców i dalej realizatorów obowiązek tworzenia jej i działania w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Zdefiniowane w dokumentach strategicznych problemy oraz kierunki działań skierowanych na rozwój społeczno-gospodarczy gminy i wsparcie mieszkańców w zaspokajaniu ich potrzeb, mają szczególne znaczenie dla opracowywania i wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Spójna wizja gminy w przyszłości pozwala podmiotom realizującym zadania z zakresu polityki społecznej na wprowadzanie kompleksowych i adekwatnych do potrzeb mieszkańców działań. Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy Gminy z Organizacjami Pozarządowymi, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Gminny Program Wspierania Rodziny oraz Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomani w Gminie Międzyzdroje, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Merytoryczna spójność dokumentów umożliwia pełne wykorzystanie potencjału gminy w poszczególnych aspektach lokalnej polityki społecznej.

Przygotowując metodykę opracowania strategii przyjęto model zintegrowanej polityki społecznej, w której występują ściśle związki pomiędzy poszczególnymi dziedzinami funkcjonowania samorządu, a pomoc społeczna nie stanowi niezależnego obszaru funkcjonowania JST. W zintegrowanej polityce społecznej występują ściśle związki pomiędzy poszczególnymi dziedzinami funkcjonowania samorządu: system lokalnej pomocy społecznej, demografia, zatrudnienie i praca, przedsiębiorczość i lokalna gospodarka, sytuacja finansowa JST, integracja społeczna, ochrona zdrowia, mieszkalnictwo, system edukacji, oświata i wychowanie, aktywność obywatelska, bezpieczeństwo i porządek publiczny, kultura, ochrona środowiska, infrastruktura (techniczna i społeczna). Zastosowanie takiego podejścia pozwala skuteczne rozwiązanie problemów społecznych poprzez działania w sferze usług społecznych (w tym inwestycje) na jednym obszarze (np. oświaty, kultury, mieszkalnictwa, pobudzenia przedsiębiorczości) bezpośrednio i pośrednio oddziaływujące na występujące na danym terenie problemy społeczne.

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 -2030 (dalej: Strategia lub SRPS) są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej.

Zadaniem wskazanych w niej celów, zarówno głównych jak i szczegółowych jest przybliżenie gminy do osiągnięcia wskazanego przez lokalne władze i mieszkańców pożądanego jej obrazu w przyszłości. Przyjęcie horyzontu czasowego do 2030 roku wynika z planistycznego charakteru tego dokumentu oraz pozwala na dostosowanie Strategii do wymogów wynikających z obowiązującej perspektywy finansowej Unii Europejskiej¹.

Zapisy tak przygotowanego dokumentu pozostają w ścisłej korelacji i wpisują się w strategiczne obszary działania przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy Międzyzdroje na lata 2023-2030 i Strategii ZIT- obszar funkcjonalny Kamienia Pomorskiego.

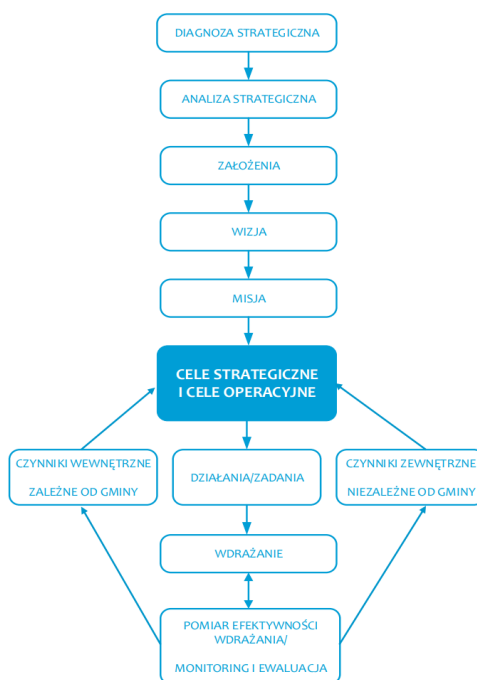
Elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne, szczegółowe etapy jej opracowania i dalej monitorowania realizacji zostały zaplanowane w Zarządzeniu Burmistrza Międzyzdrojów z dnia 2 sierpnia 2024 r. w sprawie harmonogramu opracowania i monitorowania realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyzdroje na lata 2025-2030 (załącznik 1).

Model planowania strategicznego został przyjęty w oparciu o schemat ogólnopolskich rozwiązań zalecanych przez MRiPS, wypracowanych w projekcie/szkolenia „STRATEGOR Opracowanie narzędzia do programowania strategicznego w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu na poziomie lokalnym dla jednostek samorządu terytorialnego” (POWR.02.05.00-00-0217/18)- przy udziale i wsparciu eksperta zewnętrznego, z uspołecznieniem procesu planowania społecznego (poddanie treści dokumentów strategicznych konsultacjom ze społecznością lokalną na poszczególnych etapach przygotowania dokumentu).

¹ STRATEGOR, Podręcznik metodyczny Strategie rozwiązywania problemów społecznych- część praktyczna, Projekt MRiPS, FPAN, Warszawa 2020-2023.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Rysunek 1. Przyjęty model planowania strategicznego

Źródło: STRATEGOR, Podręcznik metodyczny Strategie rozwiązywania problemów społecznych- część praktyczna, Projekt MRiPS, FPAN, Warszawa 2020.

Przy opracowaniu Strategii zastosowano metodologię opartą na modelu partycypacyjnym, który wymagał uruchomienia procesu, w którym kluczowi interesariusze są współkreatorami rozwiązań. Przyjęcie takiego modelu w budowaniu Strategii wzmacnia rozwój partnerskiej współpracy oraz daje szansę na lepszy dostęp do informacji². W procesie tworzenia Strategii nastąpiło włączenie lokalnej społeczności w procesy decyzyjne i kreowanie działań (partycypacja społeczna): powołanie zespołu interdyscyplinarnego, warsztaty strategiczne, badania diagnozujące zagrożenia lokalne oraz potrzeby mieszkańców w obszarach ujętych w dokumencie przeprowadzone za pomocą sondażu diagnostycznego. Badanie ankietowe i badanie pogłębione (w tym elementy ewaluacji wcześniejszej SRPS na lata 2014- 2024) wśród mieszkańców i przedstawicieli instytucji pozwoliło na zidentyfikowanie problemów społecznych, rozpoznanie przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe, określenie skali oraz zakresu występujących problemów społecznych, wskazanie propozycji rozwiązań mających na celu złagodzenie ich skutków m.in. w obszarach: wspieranie rodziny, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, interwencja kryzysowa, piecza zastępcza, opieka nad seniorem, ochrona zdrowia psychicznego, bezrobocie, niepełnosprawność, ubóstwo, bezdomność i reintegracja osób w kryzysie bezdomności, przeciwdziałanie uzależnieniom, współpraca ze społecznością lokalną oraz współpraca międzysektorowa.

W tabeli 1 poniżej zawarto charakterystykę głównych etapów prac nad Strategią, a konstrukcję strategii rozwiązywania problemów społecznych jako dokumentu planistycznego oparto na dwóch zasadniczych, podstawowych częściach: diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zostały powiązana ściśle z zapisami Strategii Rozwoju Gminy i Strategii ZIT- obszar funkcjonalny Kamienia Pomorskiego, stanowi narzędzie służące instytucjom samorządowym i NGO odpowiedniemu wspieraniu oraz wzmacnianiu potencjału lokalnej społeczności. Z tego powodu w procesie jej tworzenia i wdrażania nie może zostać pominięty udział osób szczególnie nią zainteresowanych - mieszkańców.

² Kowalczyk L., Współczesne zarządzanie publiczne jako wynik procesu zmian w podejściu do administracji publicznej (w:) Zeszyty Naukowe Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości, Refleksje społeczno-gospodarcze (1) 2008.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Tabela 1. Główne etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Etap	Charakterystyka
Diagnoza i analiza strategiczna	Zebranie informacji o uwarunkowaniach oraz analiza bieżącej sytuacji JST w obszarze polityki społecznej (problemy, bariery oraz potencjał). Wskazanie głównych obszarów problemowych występujących w gminie. Główne źródło informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i głównych potrzebach stanowi analiza danych zastanych (<i>desk research</i>), czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych, trendów społecznych oraz wniosków z przeprowadzonej na terenie gminy diagnozy problemów społecznych (badanie ankietowe- metoda CAWI i PAPI ³). Na tym etapie ocenie poddane zostaje również otoczenie jednostki samorządowej, wpływające na jej rozwój i wykorzystanie dostępnych zasobów. W procesie opracowania części diagnostycznej zastosowano metodę triangulacji metodologicznej (analiza desk research+ metoda ilościowa+ metoda jakościowa)- z naciskiem na zachowanie zasady partycypacji społecznej. W toku prac wykorzystano narzędzie analizy strategicznej - analizę SWOT, jako sposób na określenie możliwości i ograniczeń gminy (mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia w otoczeniu zewnętrznym). W części analitycznej dokonano uporządkowania, selekcji i wartościowania informacji zgromadzonych w ramach diagnozy (proces analizy strategicznej).
Sformułowanie wizji i misji Strategii	Wizja określona w Strategii służy do opisu obrazu gminy w relatywnie odległej przyszłości stanowiąc określony punkt orientacyjny. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Misja gminy w obszarze zintegrowanej polityki społecznej wyraża dalekosiężne zamierzenia i aspiracje gminy, wskazując i komunikując interesariuszom kierunki działania. Misja ściśle koresponduje z wizją, stanowiąc jej wyraz na potrzeby realizacji strategii. Wizja i misja rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Międzyzdroje została opracowana przez Zespół w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej.
Określenie strategicznych celów, kierunków działań i działań wskazanych do ich realizacji	W oparciu o wnioski z części diagnostyczno-analitycznej wskazane zostały główne obszary problemowe na terenie gminy. Określono kompleksowe działania na potrzeby realizacji przyjętych celów strategicznych wraz z prognozą zmian i miernikami realizacji celów i działań. Wskazano podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów i działań oraz określono ramy finansowe SRPS, zapewniając tym samym realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami mieszkańców, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	W dokumencie określono tryb i zasady monitorowania realizacji Strategii i przyjętych wskaźników (roczny raport monitoringowy – ocena działań w odniesieniu do zamierzonych celów), tryb aktualizacji (w miarę potrzeb) oraz ewaluacji (on-going), przyjmując, że sposób komunikacji jak i sprawozdawczość mają znaczący wpływ na stopień i jakość wdrożenia Strategii.

Źródło: opracowanie własne

Część diagnostyczna dokumentu została opracowana równolegle w oparciu o analizę danych zastanych, pochodzących z określonych źródeł m.in.: Główny Urząd Statystyczny, Urząd Miasta i Gminy w Międzyzdrojach, Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Podsumowaniem procesu gromadzenia danych było przygotowanie analizy SWOT, gdzie następnie dokonano zbiorczego określenia mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w przedmiocie Strategii jako całościowego dokumentu⁴.

Zdefiniowanie kluczowych problemów i rekomendacji dla każdego z analizowanych obszarów, w tym wybór wskaźników oceny realizacji celów strategicznych i zadań oraz wskazanie źródeł finansowania strategii przebiegało z udziałem członków Zespołu do spraw opracowania, monitorowania i realizacji Strategii rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 – 2030 oraz eksperta zewnętrznego i osób zaangażowanych w działania na rzecz określonej grupy odbiorców, w tym reprezentujących organizacje pozarządowe, przy zastosowaniu techniki grup fokusowych oraz konsultacji prowadzonych w formie zdalnej.

Z uwagi na okres opracowania i obowiązywania Strategii należy pamiętać, że Strategia stanowi dokument uniwersalny, koncentrujący się na rozwiązaniu najważniejszych problemów społecznych gminy.

1.2. PODSTAWY PRAWNE

Dokument SRPS Gminy Międzyzdroje na lata 2025-2030 jako całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy, podobnie jak inne dokumenty strategiczne samorządów terytorialnych (dalej: JST) wszystkich szczebli, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Podstawę prawną do podjęcia opracowania dokumentu niniejszej SRPS stanowi ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (z późn. zm.), która w powiązaniu z art. 16b ust.1 i 17. ust.1 pkt.1. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy

³ CAWI- (ang. *Computer Assisted Web Interview*)- wspomagane komputerowo wywiady przy pomocy strony WWW (poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Gminy/OPS linku do anonimowej ankiety),
PAPI- badanie ankietowe – gromadzenie informacji za pomocą tradycyjnej ankiety papierowej (ang. *Paper and Pencil Assisted Personal Interviewing*).

⁴ <http://www.analiza-swot.org/>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

społecznej (z późn. zm.), nakłada na jednostki samorządu wszystkich szczebli obowiązek opracowania dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.⁵

Strategia zawiera w szczególności:

1. diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
2. prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
3. określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, wskaźników realizacji działań.

Ponadto „Strategia opracowana przez gminę i powiat określa usługi społeczne w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (z późn. zm), zlecane w trybach, o których mowa w tej ustawie”.

Opracowując SRPS dla Gminy Międzyzdroje opierano się na kluczowych dla polityki społecznej aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Wśród najistotniejszych ustaw kompetencyjnych, nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki, należy wyszczególnić m.in.:

1. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. ,
2. Ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (z późn. zm.),
3. Ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (z późn. zm.),
4. Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (z późn. zm.).

Dokument SRPS opracowany przez Gminę Międzyzdroje stanowi wyraz zintegrowanej polityki społecznej, w której występują ścisłe związki pomiędzy poszczególnymi dziedzinami funkcjonowania samorządu i jest zgodny z zapisami w/w Ustaw.

Tabela 2. Obszary objęte analizą na potrzeby opracowania SRPS Gminy Międzyzdroje

Ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych	Ustawa o pomocy społecznej
Art. 2. 1. Usługi społeczne oznaczają działania z zakresu: 1) polityki prorodzinnej, 2) wspierania rodziny, 3) systemu pieczy zastępczej, 4) pomocy społecznej, 5) promocji i ochrony zdrowia, 6) wspierania osób niepełnosprawnych, 7) edukacji publicznej, 8) przeciwdziałania bezrobociu, 9) kultury, 10) kultury fizycznej i turystyki, 11) pobudzania aktywności obywatelskiej, 12) mieszkalnictwa, 13) ochrony środowiska, 14) reintegracji zawodowej i społecznej – podejmowane przez gminę w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej, świadczone w formie niematerialnej bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców.	Art. 7. Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: 1) ubóstwa; 2) sieroctwa; 3) bezdomności; 4) bezrobocia, 5) niepełnosprawności; 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby; 7) przemocy domowej; 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; 10) (uchylony) 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy, udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach; 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; 13) alkoholizmu lub narkomanii; 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.
Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (z późn. zm.) - zadania publiczne , o których mowa w art. 4 ust. 1 zlecane w trybach, o których mowa w tej ustawie - SFERA ZADAŃ PUBLICZNYCH .	

Zródło: opracowanie własne

⁵ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (z późn. zm.), w powiązaniu z art. 16b ust.1 i 17. ust.1 pkt.1. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (z późn. zm.), stanowi, iż „Gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej”, a do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy „opracowanie oraz realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, jako najwyższy akt prawny w Polsce, gwarantuje równość wobec prawa, poszanowanie obywateli, ich praw osobistych, politycznych, ekonomicznych i socjalnych. Szczególną ochroną zapisy Konstytucji RP obejmują dobro rodziny (rodzina jako centrum działań społecznych). Oznacza to również, że zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życie w odpowiednich warunkach.

Zasadnicze krajowe akty prawne regulujące treść dokumentu strategii i wpływające na jej realizację, uporządkowane według obszarów, zawarto poniżej w tabeli 3 (tabela nie zawiera aktów wykonawczych).

Tabela 3. Akty prawne regulujące treść Strategii i wpływające na jej realizację według obszarów

OBSZAR	AKTY PRAWNE
WSPARCIE RODZINY I DZIECKA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (z późn. zm.), 2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (z późn. zm.), 3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (z późn. zm.), 4. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (z późn. zm.), 5. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (z późn. zm.), 6. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (z późn. zm.), 7. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (z późn. zm.), 8. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (z późn. zm.), 9. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (z późn. zm.), 10. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (z późn. zm.).
OCHRONA ZDROWIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANI E UZALEŻNIENIOM	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (z późn. zm.), 2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (z późn. zm.), 3. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (z późn. zm.), 4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych (z późn. zm.), 5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (z późn. zm.), 6. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (z późn. zm.)
OŚWIATA ZATRUDNIENIE ORAZ WSPARCIE SOCJALNE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (z późn. zm.), 2. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (z późn. zm.), 3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (z późn. zm.), 4. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (z późn. zm.), 5. Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (z późn. zm.), 6. Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (z późn. zm.), 7. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (z późn. zm.), 8. Ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych (z późn. zm.), <i>Poprzednie tytuły:</i> <ol style="list-style-type: none"> a) Ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych; b) Ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń. 9. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (z późn. zm.), 10. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (z późn. zm.), 11. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (z późn. zm.), 12. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (z późn. zm.), 13. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (z późn. zm.), 14. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (z późn. zm.), 15. Uchwała nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028.
ASPEKTY FINANSOWE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (z późn. zm.), 2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (z późn. zm.), 3. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (z późn. zm.).

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

1.3. ZGODNOŚĆ SRPS Z DOKUMENTAMI PROGRAMOWYMI WYŻSZEJ RANGI

Poza wyżej wymienionymi aktami prawnymi, których zapisy mają decydujący wpływ na tworzenie, a co ważniejsze na realizację zapisów strategii rozwiązywania problemów społecznych, istotnym jest, że dokument ten musi spełniać założenia polityki społecznej Unii Europejskiej⁶, a dalej zachować zgodność z międzynarodowymi, krajowymi regionalnymi i lokalnymi dokumentami strategicznymi.

Konieczność zachowania spójności inicjatyw gminnych z działaniami w powiatach i województwach służącymi wdrożeniu posiadanych przez nich strategii, warunkuje liczne zobowiązania dla gminy, zarówno na etapie opracowania, jak i realizacji SRPS. Strategie i programy, na podstawie których możliwe jest prowadzenie polityki społecznej, muszą być spójne i odnosić się do przepisów adekwatnych ustaw i dokumentów wyższej rangi. Od utrzymania zgodności wszystkich dokumentów o charakterze strategicznym w dużej mierze zależy trafność, celowość i efektywność prowadzonych działań w dłuższej perspektywie czasowej, a co za tym idzie – możliwość pozyskiwania i racjonalność wydatkowania publicznych pieniędzy. Zasada zgodności dokumentów ma ułatwić koordynację działalności podmiotów decyzyjnych, z poszanowaniem subsydiarności władz samorządowych, a przez to służyć zminimalizowaniu ryzyka sprzeczności celów różnorodnych podmiotów⁷.

Wśród dokumentów, których założenia wpływają na kierunki działań w obszarze polityki społecznej, należy wymienić przede wszystkim:

Podstawowe dokumenty strategiczne:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Strategia Demograficzna 2040,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna na lata 2021-2035,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030,
- *Ustawy oraz regionalne, powiatowe i gminne dokumenty strategiczne*

Dodatkowe dokumenty o charakterze strategicznym

- Krajowy Plan Odbudowy,
- Program Dostępność Plus 2018-2025,
- Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO – UCZESTNICTWO – SOLIDARNOŚĆ.

Źródło: Podręcznik metodyczny. Strategie rozwiązywania problemów społecznych- część praktyczna, Projekt STRATEGOR, MRiPS, FPAN, Warszawa 2020-2023, s. 49.

Ponadto dokument SRPS dla Gminy Międzyzdroje na lata 2025-2030 został oparty, a następnie poddany weryfikacji pod kątem spójności z kierunkami, celami, obszarami i priorytetami wskazanymi w politykach w sferze społecznej, które zostały zawarte w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym (tabela 4).

Należy także zauważyć, że istotną rolę w realizacji gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych odgrywa również korzystanie z narzędzi i możliwości określonych także w opracowaniach niższej rangi, innych niż wymienione w tabeli 4. Polityki publiczne, dokumenty programowe i programy operacyjne o zasięgu ogólnokrajowym, „Posiłek w szkole i domu”, Opieka 75+, „Za życiem”, Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i inne (por. tabele 5 i 6) mogą stanowić dodatkową wytyczną dla tworzenia strategii i gminnych programów wdrożeniowych, a także skutkować powstawaniem nowych lokalnych instytucji czy umożliwiać wykonywanie pewnych funkcji istotnych dla danej społeczności.

⁶ Zgodność taka jest podstawą korzystania z funduszy unijnych skierowanych na rozwiązanie różnych problemów społecznych. Unia Europejska rozwija swój wymiar socjalny, mimo, że polityka społeczna leży przede wszystkim w gestii państw członkowskich. Wymiar ten nabiera szczególnego znaczenia w kontekście ostatnich wydarzeń, w znacznym stopniu wpływających na obniżenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców Europy.

⁷ STRATEGOR, Podręcznik metodyczny. Strategie rozwiązywania problemów społecznych- część praktyczna, Projekt MRiPS, FPAN, Warszawa 2020, s. 49.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 4. Spójność strategii z założeniami dokumentów strategicznych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym

POZIOM KRAJOWY	
Nazwa dokumentu strategicznego	cel / obszar / priorytet
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030	Cel szczegółowy nr 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy. Cel szczegółowy nr 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.
Strategia Demograficzna 2040	Cel 1: Wzmocnienie rodziny, Cel 2: Znoszenie barier dla rodziców chcących mieć dzieci, Cel 3: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk (na szczeblu samorządowym).
Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030	Obszary (priorytety): II. Dostępność III. Edukacja IV. Praca V. Warunki życia i ochrona socjalna VI. Zdrowie VII. Budowanie świadomości
Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030	Cel 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne, Cel 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich.
Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna na lata 2021–2035 (SRUS)	Cel 1: Zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci. Cel 2: Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Cel 3: Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia sprawności.
Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne dla systemu ochrony zdrowia na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 r.	Obszary: 1. Pacjent, 2. Procesy (pomoc społeczna). 3. Strategia deinstytucjonalizacji: - opieka zdrowotna nad osobami starszymi; - opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi.
POZIOM REGIONALNY	
Nazwa dokumentu strategicznego	cel / obszar / priorytet
Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030	Cel strategiczny I: Otwarta społeczność. Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności- otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości, Cel strategiczny II; Dynamiczna gospodarka. Kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz wzmocnianie konkurencyjności regionu.
POZIOM POWIATU	
Nazwa dokumentu strategicznego	cel / obszar / priorytet
Strategia ZIT z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej. ZIT Obszar funkcjonalny Kamienia Pomorskiego 2021-2027 (Partnerstwo Powiatu Kamieńskiego)	Cel 1. Silny wymiar społeczny obszaru PPK oparty na integracji, włączeniu i aktywnej społeczności lokalnej , Cel 2. Konkurencyjna i zdywersyfikowana lokalna gospodarka oparta na zrównoważonym modelu gospodarczym i przedsiębiorczości.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kamieńskim na lata 2023-2030	Cel 1: Rozwój opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym nad rodzinami zastępczymi w powiecie kamieńskim, Cel 2.: Wspieranie i aktywizacja osób z niepełnosprawnością i osób starszych, Cel 3.: Przeciwdziałanie powstawaniu zjawiska ubóstwa, Cel 4: Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy domowej, Cel 5.: Wzrost skuteczności wsparcia udzielonego mieszkańcom powiatu kamieńskiego oraz rozwijanie dialogu społecznego.
Lokalna Strategia Rozwoju 2023-2027 Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo w rozwoju”	Cel 1.: Rozwój usług turystycznych oraz poprawa jakości życia mieszkańców obszaru poprzez rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej, Cel 2.: Włączenie społeczne osób w niekorzystnej sytuacji
POZIOM GMINY	
Nazwa dokumentu strategicznego	cel / obszar / priorytet
Strategia Rozwoju Gminy Międzyzdroje na lata 2023-2030	Cel strategiczny I: Długofalowy inteligentny wzrost gospodarczy oparty na unikalnych zasobach gminy, Cel 2: Zrównoważony system bezpieczeństwa socjalnego i społecznego, odpowiadający wyzwaniom cywilizacyjnym, Cel 3: Bezpieczna, przyjazna środowisku i mieszkańcom gmina, Cel 4: Wysokiej jakości infrastruktura i system usług publicznych, dostosowany do potrzeb i oczekiwań społecznych.

Źródło: opracowanie własne

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 5. Wybrane polityki publiczne (społeczne) i programy realizowane na poziomie ogólnopolskim i regionalnym (województwo zachodniopomorskie)

Wybrane polityki społeczne i programy (poziom krajowy):							
Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność	<p>Obszary dotyczące ogółu osób starszych: Obszar I: Kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie. Obszar V: Zwiększenie bezpieczeństwa fizycznego – przeciwdziałanie przemocy i zaniedbaniom wobec osób starszych. Obszar VI: Tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej.</p> <p>Obszary uwzględniające działania wobec niesamodzielnych osób starszych: Obszar I: Zmniejszenie skali zależności od innych poprzez ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielnych osób starszych. Obszar III: Sieć usług środowiskowych i instytucjonalnych udzielanych niesamodzielnym osobom starszym.</p>						
Program Dostępność Plus 2018 – 2025	<p>Obszar: Architektura Obszar: Koordynacja Obszar: Cyfryzacja</p>						
Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030	<p>Priorytet I: Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, Priorytet II: Przeciwdziałanie bezdomności i wykluczeniu mieszkaniowemu, Priorytet III: Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, Priorytet IV: Instytucje pomocy społecznej oraz podmioty ekonomii społecznej – wsparcie dla osób i rodzin,</p>						
Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku, Ekonomia Solidarności Społecznej	<p>Cel strategiczny: Ekonomia społeczna stanie się istotnym instrumentem aktywnej polityki społecznej, wsparcia rozwoju społecznego oraz lokalnego. Cel główny: Do roku 2030 podmioty ekonomii społecznej będą ważnym elementem aktywizacji i integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dostarczycielami usług społecznych.</p>						
Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030	<p>Cel główny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce. Cele szczegółowe: Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej. Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową. Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.</p>						
Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025	<p>Cele operacyjne:</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>1. Profilaktyka nadwagi i otyłości.</td> <td>4. Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne.</td> </tr> <tr> <td>2. Profilaktyka uzależnień.</td> <td>5. Wyzwania demograficzne</td> </tr> <tr> <td>3. Promocja zdrowia psychicznego.</td> <td></td> </tr> </table>	1. Profilaktyka nadwagi i otyłości.	4. Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne.	2. Profilaktyka uzależnień.	5. Wyzwania demograficzne	3. Promocja zdrowia psychicznego.	
1. Profilaktyka nadwagi i otyłości.	4. Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne.						
2. Profilaktyka uzależnień.	5. Wyzwania demograficzne						
3. Promocja zdrowia psychicznego.							
Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030	<p>Cele główne: 1. zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb; 2. prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.</p>						
Wybrane polityki społeczne i programy (poziom regionalny)							
Polityka kapitału oraz spójności społecznej woj. zachodniopomorskiego	<p>Cel 1: Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny, Cel 2: Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwoju wszystkim mieszkańcom regionu, Cel 3: Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego.</p>						
Polityka rynku pracy województwa zachodniopomorskiego z perspektywą do 2030	<p>Cel 1: Poprawa warunków sprzyjających aktywności zawodowej mieszkańców województwa, Cel 3: Stymulowanie procesów sprzyjających włączeniu społecznemu.</p>						
Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych. Region wyrównanych szans	<p>Cel 1: Wspieranie włączenia społecznego osób niepełnosprawnych (ON) Cel 2: wyrównywanie szans zawodowych ON,</p>						
Wojewódzki Program na rzecz Seniorów na lata 2023-2027 dla Województwa Zachodniopomorskiego	<p>Cel I. Stworzenie warunków do aktywności i dostępności seniorów do usług. Cel III. Wzrost świadomości społecznej w zakresie wartości srebrnego kapitału.</p>						

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Regionalny plan rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji dla województwa zachodniopomorskiego na lata 2023-2025	Obszary strategiczne:	
	1. Rodzina i piecza zastępcza, 2. Osoby starsze,	1. Osoby z niepełnosprawnościami, 2. Osoby w kryzysie psychicznym, 3. Osoby w kryzysie bezdomności
Wojewódzki program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2021-2027 - "Region Przyjazny Rodzinie"	Cel I: wzmocnienie rodziny w województwie zachodniopomorskim. Cel II: rozwój systemu pieczy zastępczej zgodny z ideą deinstytucjonalizacji	
Zachodniopomorski Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do roku 2030	Cel 1: Solidarna wspólnota lokalna, Cel 3: Solidarne społeczeństwo.	
Wojewódzki Pogrom przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2021-2025	Cel strategiczny: Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie w województwie zachodniopomorskim oraz redukcja szkód psychospołeczno-gospodarczych.	
Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022–2026.	Cel główny: Ograniczenie skali problemów społecznych i zdrowotnych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 6. Poziom krajowy- wybrane programy wsparcia grup, osób i rodzin w obszarze polityki społecznej

Nazwa	Obszar
Program „Rodzina 500+” (obecnie 800+)	Systemowe wsparcie polskich rodzin.
Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030	Cel główny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.
Program „Dobry Start”	Jednorazowe wsparcie finansowe dla dzieci rozpoczynających rok szkolny.
Świadczenia rodzinne	Zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłków, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze.
Program wsparcia rodzin „Za życiem”	Wsparcie dla kobiet w ciąży i rodzin.
Program „Maluch+”	Zwiększenie dostępności terytorialnej i finansowej w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów dzieci (dzieci w wieku do lat 3)
Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny	Zniżki na produkty i usługi oferowane przez partnerów.
Program „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”	Finansowanie zatrudnienia asystentów rodziny i koordynatorów pieczy zastępczej realizujących zadania pracy z rodziną.
Programy MRiPS finansowane w ramach Funduszu Solidarnościowego:	- „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, - „Opieka wytchnieniowa”, - „Centra opiekuńczo-mieszkalne”.
Program „Mama 4+”	Rodzicielskie świadczenie uzupełniające dla matek, które urodziły i wychowały co najmniej 4 dzieci.
Program „Posiłek w szkole i w domu”	Udzielanie pomocy przez gminy w formie posiłku, zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.
„Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie”	celem programu jest identyfikacja potrzeb, inicjowanie i wzmocnienie uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób wykluczonych społecznie; program realizowany przez podmioty zatrudnienia socjalnego.
Centra usług społecznych	Tworzenie nowych podmiotów (m.in. na bazie ośrodków pomocy społecznej) w celu skoordynowanego i efektywnego świadczenia usług społecznych.
Program „Od zależności ku samodzielności”	Granty przyznawane w drodze konkursów dla podmiotów realizujących zadania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
„Pokonać bezdomność”	Program pomocy osobom bezdomnym za pośrednictwem organizacji pozarządowych ubiegających się o granty w ramach ogłaszanych konkursów.
Program Osłonowy „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”	Cel programu- wzmocnienie jednostek samorządu terytorialnego w realizacji lokalnych projektów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
Rządowy Program na rzecz aktywności Społecznej Osób Starszych AKTYWNI+;	Program przeznaczony dla organizacji pozarządowych, których działalność statutowa poprawia jakość i poziom życia osób starszych za pośrednictwem grantów uzyskanych w ramach otwartych konkursów.
Program Wieloletni „Senior+”	Cel programu: rozbudowa infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie miejsc w placówkach „Senior+” (dienne domy i kluby. Program przeznaczony dla jednostek samorządu terytorialnego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Program „Opieka 75+”	Program przeznaczony dla gmin, a jego celem jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych dla osób w wieku 75 lat i więcej.
Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021 – 2027 z perspektywą do 2030”.	Program rozwoju – zgodnie z zasadami polityki rozwoju. Dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, ustanowiony w celu realizacji dążeń związanych z przeciwdziałaniem ubóstwu i wykluczeniu społecznemu zawartych w średniookresowej strategii rozwoju kraju – „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” oraz „Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego”, jak również nawiązujący do problematyki ubóstwa i wykluczenia zawartych w innych dokumentach strategicznych, np. „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego”, „Narodowym Programie Mieszkalnictwa”, „Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030”, „Polityce Energetycznej Polski 2040”.

Źródło: opracowanie własne

<p>Szczególny nacisk w procesie opracowywania dokumentu został położony na zachowanie zgodności Strategii z krajowymi, regionalnymi, powiatowymi i gminnymi dokumentami strategicznymi.</p> <p>W procesie opracowania dokumentu członkowie Zespołu uwzględnili spójność z zapisami polityk publicznych oraz programów krajowych i regionalnych, a także programów wsparcia poszczególnych grup, osób i rodzin, które były i są wdrażane na szczeblu krajowym.</p> <p>Zachowanie spójności pozwoliło na zaplanowanie w SRPS systematycznych działań, będących kontynuacją i adekwatną modyfikacją przedsięwzięć w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów społecznych, z uwzględnieniem specyfiki potrzeb, uwarunkowań demograficznych, ekonomicznych, społecznych i kulturowych obszaru Gminy Międzyzdroje w ramach modelu zintegrowanej polityki społecznej.</p>
<p>Idea deinstytucjonalizacji (wskazana w „Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju” jako przyjęty kierunek zmian w systemie usług społecznych) staje się istotną kwestią w dalszej perspektywie działań strategicznych na poziomie JST.</p>

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO – ANALITYCZNA

2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY MIĘDZYZDROJE

Gmina Międzyzdroje leży w północno – zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w zachodniej części powiatu kamieńskiego. Miasto położone nad Morzem Bałtyckim, nad Zatoką Pomorską, w środkowej części wybrzeża wyspy Wolin, 14 km na północny – wschód od Świnoujścia, 14 km na północny – zachód od miasta Wolina i 21 km na południowy – zachód od Kamienia Pomorskiego. Teren Gminy Międzyzdroje obejmuje także fragment Zalewu Szczecińskiego i część zatoki Zalewu Szczecińskiego – jezioro Wicko Wielkie. Gmina Międzyzdroje ma charakter miejsko – wiejski, w skład wchodzi 6 miejscowości tj. Międzyzdroje, Lubin, Wicko, Wapnica, Grodno, Biała Góra. gmina utworzyła 3 jednostki pomocnicze – sołectwa: „Lubin”, „Wapnica” i „Wicko”. Według danych z 1 stycznia 2009 powierzchnia gminy wynosi 109,88 km² i stanowi 11,6% powierzchni powiatu kamieńskiego⁸. Sąsiednimi gminami są: Świnoujście (miasto na prawach powiatu), Wolin (powiat kamieński) i Stepnica (powiat goleniowski – poprzez Zalew Szczeciński). Liczba mieszkańców gminy Międzyzdroje w 2023 r. liczyła 6 028.

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Gminy Międzyzdroje na lata 2023 – 2030, gmina jest obszarem niezwykle atrakcyjnym tworzącym spójny, funkcjonalny układ wielu jednostek osadniczych oraz terenów o różnym stopniu zurbanizowania, którego główną cechą jest występowanie funkcji turystycznych, funkcjonalnych i ekonomicznych. Cechą, która wywiera wpływ na rozwój gminy jest przede wszystkim nadmorskie i nadgraniczne położenie, które wraz z wysoką i rosnącą dostępnością komunikacyjną będzie w kolejnych latach wyznaczać kierunki rozwoju społeczno – gospodarczego gminy. Dlatego też wykorzystanie unikatowego potencjału endogennego wynikających z położenia, dostępności komunikacyjnej, uwarunkowań przyrodniczych i historycznych powinno stać się kluczowym kierunkiem działań.

Z analizy wykonanej na potrzeby opracowania Strategii ZIT (Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych) Partnerstwa Powiatu Kamieńskiego wynika, że Międzyzdroje to jedyna jednostka samorządu terytorialnego, która odznacza się wysokim poziomem rozwoju i dodatnim trendem rozwojowym na tle pozostałych gmin z grupy porównawczej. Dokument wskazuje także, że najmniej użytków rolnych występuje w gminie Międzyzdroje – zaledwie 3%. Porównując Partnerów Powiatu Kamieńskiego, należy wskazać, że największa lesistość jest w gminie Międzyzdroje (odpowiednio 44%). Dodatkowo w krajobrazie kulturowym Partnerstwa Powiatu Kamieńskiego występuje jeden z 30 wyróżnionych na obszarze województwa zachodniopomorskiego Obszarów Kulturowo-Krajobrazowych mających stanowić zintegrowaną formę ochrony wartościowych walorów krajobrazu – zarówno naturalnego, jak i antropogenicznego. Jest to Zachodniopomorski Pas Nadmorski” (na obszarze partnerstwa w granicach Gmin Międzyzdroje i Wolin). Gminę Międzyzdroje również wyróżnia na tle pozostałych gmin należących do PPK dostępność usług ogółem. Jest ona oceniana pozytywnie i charakteryzuje się największym skupiskiem usług podstawowych.

Rysunek 2. Mapa położenia Gminy Międzyzdroje

Źródło: Źródło internetowe: mapa

W Strategii Rozwoju Gminy Międzyzdroje wskazano, że istotnym problemem jest infrastruktura komunikacyjna niedostosowana do wzmożonego ruchu turystycznego. O ile dostęp do sieci dróg w gminie uznać

⁸ Źródło internetowe: [Międzyzdroje \(gmina\) – Wikipedia, wolna encyklopedia](#)

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

należy za zadowalający, o tyle stan nawierzchni wielu tych dróg jest oceniany negatywnie. Utrudnia to komunikację wewnątrzgminną i wpływa na jakość życia mieszkańców gminy. Wzmożony ruch turystyczny powoduje problemy w poruszaniu się po centrum gminy. Nadal nierozwiązany jest problem parkingów buforowych czy niskoemisyjnego lub zeroemisyjnego transportu publicznego. Poruszony problem braku dostępności komunikacji wskazany w Strategii wpływa na inne obszary społeczne takie jak np. oświata, ochrona zdrowia, rynek pracy.

Przez Międzyzdroje przechodzą 2 drogi publiczne zaliczane do kategorii wojewódzkiej lub wyższej tj. DK 3 (droga krajowa nr 3) ze Świnoujścia do granicy Czech oraz DW 102 (droga wojewódzka 102) od Międzyzdrojów do Kołobrzegu. Zgodnie z zapisami w Strategii ZIT (Partnerstwo Powiatu Kamieńskiego) drogi wojewódzkie łączą najważniejsze miasta regionu, m.in. Kamień Pomorski, Wolin, Międzyzdroje czy Golczewo. Nadmorska droga DW 102 (Międzyzdroje-Kołobrzeg) jest zbyt wąska i słabo przepustowa dla potężnych strumieni ruchu turystycznego w sezonie letnim, a środki transportu publicznego (kolej czy autobusy) kursują z niską częstotliwością. Przez Międzyzdroje przechodzi 1 linia kolejowa wykorzystywana do ruchu pasażerskiego lub towarowego. W Międzyzdrojach istnieje 69 ulic o statusie dróg publicznych. Do Międzyzdrojów ze Świnoujścia kursuje podmiejska linia nr 10 obsługiwana przez świnoujskie przedsiębiorstwo. Swoją propozycję przejazdów na terenie miasta oferują również firmy: PKP, Emilbus oraz PKS z Kamienia Pomorskiego, które oferują przejazdy do Świnoujścia, Kamienia Pomorskiego oraz Szczecina. W Gminie Międzyzdroje funkcjonują również kolejki turystyczne, które stały się jedną z głównych atrakcji dla przybywających licznie turystów.

Według danych z 2022 roku w wyniku 2 wypadków drogowych w Międzyzdrojach odnotowano 2 osoby ranne. Oznacza to, że na 100 tys. ludności przypadło 40,5 wypadków oraz 0 ofiar śmiertelnych. Zarejestrowano 36 wypisów z licencji na przewóz osób taksówkami oraz 36 licencji na taksówki. W 2022 roku w przystaniach w Międzyzdrojach odnotowano 21 188 przyjazdów pasażerów krajowych i 21 349 wyjazdów pasażerów krajowych.

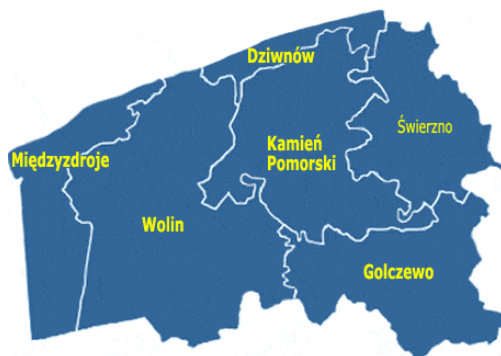
W Międzyzdrojach powstała nowoczesna oczyszczalnia ścieków, która spełnia wszystkie wymogi i standardy. Równoległe z tą inwestycją oddany został zbiornik retencyjny wody pitnej o pojemności $V=1\ 000\ m^3$. W Strategii Rozwoju Gminy Międzyzdroje na lata 2023 -2030 wskazano, że w związku z wykorzystaniem prostych rezerw wynikających z budowy zbiorników retencyjnych należy kontynuować prace związane z zużytkowaniem zasobów wody pitnej spoza granic administracyjnych miasta, w tym z rejonu Kodrąbka.

Należy jednak zauważyć, że Międzyzdroje jest przede wszystkim miejscem, w którym panuje wspaniały klimat, miastem, w którym nie tylko chce się przebywać, ale również mieszkać. Jest to znany polski kurort, nazywany „Perłą Bałtyku” – ośrodek wypoczynkowy i turystyczny, którego piękne tereny sprawiają, że turyści i wczasowicze chętnie odwiedzają Międzyzdroje.

Całą zachodnią część gminy zajmuje Woliński Park Narodowy, na terenie którego znajduje się kilka rezerwatów, m.in. Rezerwat Żubrów i klif morski. Przez gminę prowadzi kilka szlaków turystycznych. W 2022 roku w Międzyzdrojach znajdowało się 16,8 km ścieżek rowerowych. Tereny leśne zajmują 42% powierzchni gminy, a użytki rolne 3%.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasto zostało opisane pod kątem tych zjawisk, które mają wpływ na życie mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem niekorzystnych zjawisk i procesów społecznych.

Rysunek 3. Mapa powiatu kamieńskiego

Źródło: Źródło internetowe: mapa powiatu kamieńskiego

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Najważniejsze informacje charakteryzujące gminę zawarte zostały w tabeli 7. Tabela zawiera główne wskaźniki kontekstowe (wybrane wskaźniki społeczno-gospodarcze) przedstawiające dane o ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Międzyzdroje na tle powiatu kamieńskiego.

Tabela 7. Wskaźniki społeczno – gospodarcze przedstawiające dane o ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Międzyzdroje na tle powiatu kamieńskiego

Lp.	Wskaźniki	Gmina Międzyzdroje					Średnia dla powiatu kamieńskiego w 2023 r.
		2019	2020	2021	2022	2023	
1.	Ludność [osoba]	6 452	6 179	6 111	6 067	6 028	7 356
2.	Gęstość zaludnienia [osoba/km ²]	56	53	53	52	52	50
3.	Kobiet na 100 mężczyzn [osoba]	114	111	113	112	113	105
4.	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym [osoba]	68,9	73,2	73,5	74,4	77,2	74,0
5.	Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca [zł]	7 871,23	11 194,02	14 193,75	13 727,15	18 768,33	10 855,99
6.	Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca [zł]	7 286,97	10 325,62	10 676,82	16 008,17	14 416,41	11 146,51
7.	Turystyczne obiekty noclegowe [ob.]	68	68	64	60	62	27
8.	Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności [szt.]	702,4	783,2	313,6	453,1	788,6	206,3
9.	Pracujący na 1 000 ludności [osoby]	197	197	200	b.d.	b.d.	141
10.	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	5,3	6,3	5,1	4,3	4,3	7,4
11.	Odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej [%]	95,6	95,5	95,5	95,7	95,8	87,5
12.	Odsetek ludności korzystającej instalacji kanalizacyjnej [%]	91,8	91,7	91,8	92,0	92,1	74,1
13.	Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej [%]	45,6	45,8	45,2	47,8	51,5	40,6
14.	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym [szt.]	4 719,9	5 110,7	5 215,8	5 349,2	5 545,4	3 493,4
15.	Udział powierzchni objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem [%]	2,2	3,2	3,9	3,9	4,7	8,6
16.	Drogi dla rowerów [km]	4,5	11,9	11,9	16,8	16,8	11,2

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS- vademecum samorządowca

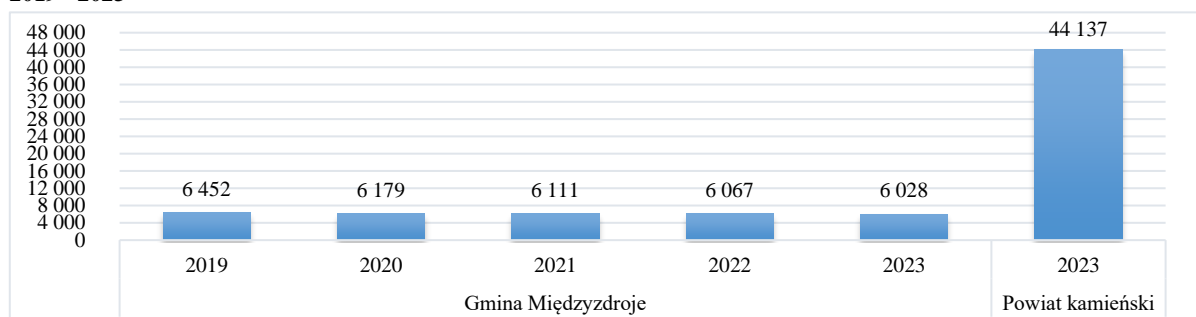
Gmina Międzyzdroje na tle powiatu kamieńskiego odznacza się o 22% mniejszą liczbą ludności niż średnia liczba ludności w powiecie kamieńskim, przy jednoczesnym nieznacznie gęstszym poziomie zaludnienia swojego obszaru. Dochody budżetu gminy na 1 mieszkańca są wyższe o 42% niż średnie wydatki ogółem w powiecie, natomiast wydatki są wyższe o prawie 23% niż średnie wydatki ogółem w powiecie. Ponad 90% mieszkańców Gminy Międzyzdroje jest objęta siecią wodociągową i siecią kanalizacyjną. Liczba mieszkańców gminy korzystająca z instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych jest wyższa od średniej w powiecie. Na terenie gminy Międzyzdroje, jak również na obszarach powiatu kamieńskiego funkcjonuje system dystrybucyjny gazu ziemnego, z którego korzysta ponad 40% mieszkańców (tabela 7). W zapisach Strategii Rozwoju Gminy Międzyzdroje na lata 2023-2030 wskazano, że jednokierunkowy sposób zaopatrzenia gminy w surowce energetyczne (gaz), co przy wysokich cenach gazu może istotnie zwiększać koszty życia mieszkańców jak i hamować rozwój bazy turystycznej w gminie, dlatego też zaplanowane są działania zmierzające do rozwoju sieci infrastruktury technicznej na obszarach, gdzie jest to możliwe i wskazane, z uwzględnieniem instalacji OZE. Zapisy Strategii ZIT Partnerstwa Powiatu Kamieńskiego wskazują możliwość wykorzystania wód leczniczych na terenie PPK (również potencjalnie: Międzyzdroje) celem utworzenia wysokiej jakości oferty rekreacyjnej oraz medycznej, z możliwością stworzenia samowystarczalnego energetycznie kompleksu zasilanego energią pochodzącą wyłącznie z OZE.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

2.1.1. Diagnoza sytuacji społecznej – uwarunkowania demograficzne i podstawowe dane o mieszkańcach

Struktura demograficzna, która jest rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie ważnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest również kontekstem dla weryfikacji kierunków działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju. Tendencją w skali całego kraju jest spowolnienie rozwoju demograficznego oraz znaczące zmiany w strukturze wieku mieszkańców. Trwający proces starzenia się ludności będący wynikiem korzystnego zjawiska, jakim jest wydłużanie się trwania życia, jest pogłębiany niskim poziomem dzietności.

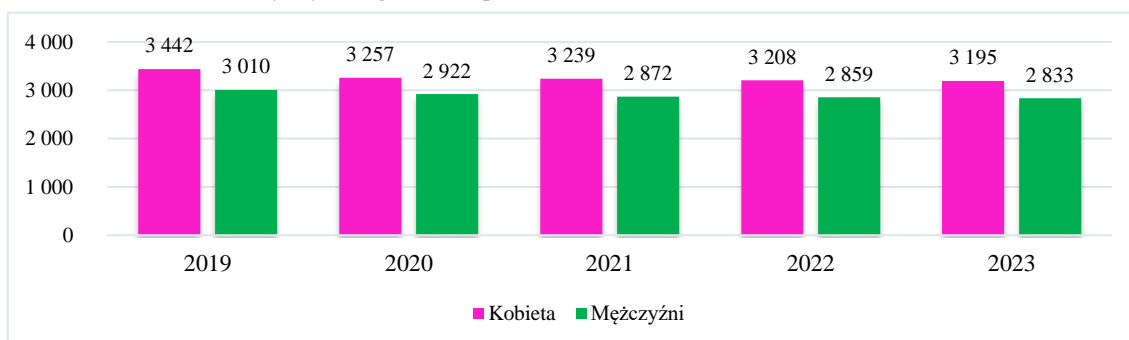
Rysunek 4. Liczba mieszkańców Gminy Międzyzdroje na tle liczby mieszkańców powiatu kamieńskiego w latach 2019 - 2023

Źródło: [GUS: Statystyczne Vademecum Samorządowca](#)

Gminę Międzyzdroje zamieszkuje 6.028 osób. Porównując dane z roku 2023 to liczba mieszkańców gminy Międzyzdroje stanowi 14% liczby mieszkańców powiatu kamieńskiego. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się o 424 osoby. Atrakcyjność obszaru Gminy Międzyzdroje jako miejsca potencjalnego zamieszkania nie znajduje swojego odzwierciedlenia w współczynniku przyrostu ludności w stosunku do roku poprzedniego wg faktycznego miejsca zamieszkania. Przeprowadzone badania wskazują, że Gmina Międzyzdroje charakteryzuje się niesatysfakcjonującą lokalną społecznością, wartością tego wskaźnika w porównaniu do średniej powiatowej, wojewódzkiej i ogólnopolskiej. Problem ten powinien być brany pod uwagę w kontekście prac nad planowaniem kierunków i perspektyw rozwoju gminy. Wpływa to w sposób szczególny na określone obszary działalności gminy tj. oświatę, pomoc społeczną, ochronę zdrowia, rynek pracy itp.

Rysunek 5. Liczba kobiet i mężczyzn w gminie na przestrzeni lat 2019 - 2023

Źródło: [GUS: Statystyczne Vademecum Samorządowca](#)

W gminie odnotowuje się większą liczbę kobiet niż mężczyzn i tendencja ta trzymuje się od wielu lat. Spadek ogólnej liczby ludności jest zjawiskiem charakterystycznym dla większości gmin w Polsce z uwagi na przeważający ujemny przyrost naturalny. Liczba mężczyzn zamieszkujących gminę jest znacznie mniejsza od liczby kobiet, które stanowią w 2023 r. 53% ogólnej liczby ludności (3 195 kobiety), natomiast mężczyźni 47% (2 833 mężczyzn). Współczynnik feminizacji w 2023 r. w gminie Międzyzdroje wynosi 113, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypada 113 kobiet.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 8. Przyrost naturalny w Gminie Międzyzdroje w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Urodzenia żywe [osoby]	47	39	33	36	39
Zgony [osoby]	67	77	104	78	76
Przyrost naturalny [osoby]	- 20	- 38	- 71	- 42	- 37
Saldo migracji ogółem	- 7	- 16	10	- 5	- 11

Źródło: GUS: Statystyczne Vademecum Samorządowca

Przyczynami spadku liczby ludności w Gminie Międzyzdroje w ostatnich latach był zarówno ujemny przyrost naturalny, jak i ujemne saldo migracji. Przyrost naturalny w gminie odznacza się wartościami ujemnymi, co oznacza, że w każdym roku liczba urodzeń na terenie gminy była niższa od liczby zgonów. Gmina Międzyzdroje ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -42. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -6,89 na 1 000 mieszkańców Gminy Międzyzdroje. W 2022 roku urodziło się 36 dzieci, w tym 47,2% dziewczynek i 52,8% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 263 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,50 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Postępujący proces starzenia się lokalnej społeczności staje się nowym wyzwaniem dla pomocy społecznej i ma szczególne znaczenie w kontekście rozwoju dalszej polityki społecznej, która będzie wymuszała podjęcie odpowiednich działań, które są skierowane na zaspokajanie specyficznych potrzeb osób starszych tym wspierania ich w codziennym funkcjonowaniu, organizacji odpowiedniej opieki oraz aktywizowaniu ich do zachowania aktywności społecznej jak najdłużej.

Spadek liczby ludności, ujemne saldo migracji oraz ujemny przyrost naturalny świadczy o zachodzących zmianach demograficznych w gminie, które są charakterystyczne również dla całego województwa zachodniopomorskiego. Rok do roku odnotowuje się spadek liczby ludności, mniejszą liczbę nowych urodzeń oraz wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. W kontekście uwarunkowań społecznych nie są to zmiany pozytywne, gdyż powodują przede wszystkim spadek liczby osób w wieku produkcyjnym, a wzrost liczby osób starszych. Polityka społeczna w następnych latach będzie wymagała podjęcia wzmoczonych działań na rzecz osób starszych, ale także wyzwań w zakresie wzmocnienia atrakcyjności osadniczej i dostosowywania systemu świadczenia usług publicznych – głównie w obszarze polityki społecznej i edukacji. W zapisach Strategii Rozwoju Gminy Międzyzdroje na lata 2023 – 2030 odniesiono się również do sytuacji demograficznej i wskazano, że m.in. zauważalnym problemem jest stały spadek liczby mieszkańców gminy i niekorzystna struktura demograficzna z wysokim udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym. Gmina wskazała, że głównym wyzwaniem będzie działanie zmierzające do tworzenia atrakcyjnych warunków do życia ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb ludzi młodych i rodzin oraz wzmocnienie pozytywnego wizerunku gminy, atrakcyjnego dla potencjalnych osiedleńców.

Dla określenia kondycji rodziny na potrzeby Strategii analizie poddano wskaźniki dotyczące małżeństw i rozwodów. Zgodnie z danymi BDL – GUS mieszkańcy Gminy Międzyzdroje zawarli w 2022 roku 20 małżeństw, co odpowiada 3,3 małżeństwom na 1 000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 2,1 rozwodów przypadających na 1 000 mieszkańców. W tym samym roku odnotowano, że 27,5% mieszkańców Gminy Międzyzdroje jest stanu wolnego, 50,8% żyje w małżeństwie, 9,0% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,2% to wdowy/wdowcy.

Tabela 9. Liczba ludności w grupach funkcjonalnych w Gminie Międzyzdroje w latach 2019 – 2023

Rok	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym		Liczba osób w wieku produkcyjnym		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
		%	liczba	%	liczba	%	liczba
2019	6 452	13,92	898	59,21	3 820	26,88	1 734
2020	6 179	14,87	919	57,73	3 567	27,40	1 693
2021	6 111	14,40	880	57,63	3 522	27,97	1 709
2022	6 067	14,06	853	57,34	3 479	28,60	1 735
2023	6 028	14,13	852	56,42	3 401	29,45	1 775

Źródło: GUS: Statystyczne Vademecum Samorządowca

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Liczba ludności w funkcjonalnych grupach wiekowych w analizowanych latach 2019 – 2023 wskazuje na tendencję wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym – wiek w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej. W wieku przedprodukcyjnym w roku 2023 w Gminie Międzyzdroje zamieszkiwały 852 osoby, w wieku produkcyjnym 3 401 osób, natomiast w wieku poprodukcyjnym 1 775 osób.

2.1.2. Rynek pracy – podmioty gospodarcze, przedsiębiorczość i rolnictwo

Rynek pracy pełni dwie kluczowe funkcje w gospodarce: stanowi uzyskania dochodu dla osób poszukujących pracy (podaż), a także jest źródłem pracy - czynnika wytwórczego dla firm zgłaszających popyt na pracę. To właśnie pieniądze pozyskane za wykonaną pracę są podstawowym źródłem utrzymania znaczącej większości populacji.

Analiza przeprowadzana w ubiegłym roku na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Międzyzdroje na lata 2023 – 2030 wskazała, że w Gminie Międzyzdroje dominują podmioty gospodarcze prowadzone przez osoby fizyczne. Uznać to należy za przejaw przedsiębiorczości mieszkańców. Należy jednak zwrócić uwagę, iż są to głównie podmioty związane z branżą turystyczną. Rodzi to określone problemy w przypadku zawirowań i niepewności na rynku turystycznym czego gmina i jej mieszkańcy doświadczyli w roku 2020 i 2021. Celowym wydaje się wspieranie rozwoju podmiotów funkcjonujących w innych branżach, co wpłynie na dywersyfikację źródeł dochodów mieszkańców jak i samej gminy. W Strategii ZIT PPK wskazano, że w Międzyzdrojach dynamika zmian w zakresie liczby podmiotów gospodarczych jest największa. Jest to związane bezpośrednio z wykorzystaniem potencjału turystycznego, czyli rozwoju usług turystycznych.

Tabela 10. Podmioty gospodarki narodowej nowo wpisane do rejestru REGON

Rodzaj działalności	Liczba jednostek				
	2019	2020	2021	2022	2023
Sektor rolniczy	32	33	32	30	30
Sektor przemysłowy	75	76	75	80	81
Sektor budowlany	153	160	171	170	179
Ogółem podmioty gospodarki w rejestrze REGON	1 803	1 823	1 837	1 861	1 886

Zródło: [GUS: Statystyczne Vademecum Samorządowca](#)

Według danych GUS liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem, zarejestrowanych w rejestrze REGON w roku 2023 wynosiła 1 886, z czego 1 467 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Na terenach sołeckich zarejestrowano 278 podmiotów. W 2023 roku zarejestrowano 95 nowych podmiotów, a 75 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2023 najwięcej, bo aż 146 podmiotów zarejestrowano w roku 2013, a najmniej, tj. 89 w roku 2020. W tym samym okresie najwięcej (193) podmioty wykreślono z rejestru REGON w 2011 roku, a najmniej (60) podmiotów wyrejestrowano w 2022 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Gminie Międzyzdroje najwięcej, bo aż 131 jest podmiotów prowadzących działalność w formie spółki cywilnej.

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej jest mikro-przedsiębiorstw-1 845, zatrudniających 0-9 pracowników, następnie małych przedsiębiorstw – 36, zatrudniających od 10-49 pracowników. Najmniej liczną grupą podmiotów stanowią średnie przedsiębiorstwa (5 podmiotów), zatrudniające od 50-249 pracowników.

Działalność gospodarczą w Gminie Międzyzdroje w roku 2022 prowadziło 1 467 osób fizycznych- w tym 238 na terenach sołeckich. Najczęściej deklarowane rodzaje działalności przed podmioty gospodarcze zarejestrowane w Gminie Międzyzdroje w roku 2023 to:

- 1,6%, tj. 30 podmiotów – działalność: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,
- 13,8%, tj. 260 podmiotów – działalność: przemysł i budownictwo,
- 84,6%, tj. 1 596 podmiotów – pozostała działalność.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Międzyzdroje najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są:

- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 44,4% (651 osób),
- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 15,5% (228 osób),
- budownictwo – 10,9% (160 osób),

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

- transport i gospodarka magazynowa – 4,8% (70 osób),
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 4,0% (59 osób).

We wskaźnikach społeczno – gospodarczych zawartych w tabeli 7 widoczny jest wzrost w latach 2019 – 2023 liczby podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym z 4 719,9 do 5 545,4, co daje również wyższe wartości od średniej (3 493,4) dla powiatu kamieńskiego.

2.1.3. Rynek pracy - bezrobocie

Nowym zjawiskiem notowanym od początku lat 90 - tych na rynku pracy stało się bezrobocie. Jest ono jednym z problemów społecznych występujących na terenie gminy, ponieważ uniemożliwia realizację celów osobistych i zawodowych pewnej grupy mieszkańców, pogłębiając obszary ubóstwa i prowadząc do marginalizacji i wykluczenia społecznego całych rodzin. Problem znajduje swoje odzwierciedlenie w systemie pomocy społecznej gminy. Rodziny i osoby borykające się z brakiem możliwości zatrudnienia są najliczniejszą grupą klientów Ośrodka, przy czym widoczna jest mniejsza aktywność w poszukiwaniu nowych możliwości poprawy swojej sytuacji. Bezrobocie zakłóca prawidłowy rozwój społeczny, jest źródłem napięć i konfliktów społecznych.

Dane Banku Danych Lokalnych GUS wskazują, że w Gminie Międzyzdroje na 1 000 mieszkańców pracuje 200 osób. Kobiety stanowią 55% wszystkich pracujących ogółem, a mężczyźni 45%. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Międzyzdroje 264 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 301 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi 37. Aktywni zawodowo mieszkańcy Gminy Międzyzdroje pracują w następujących sektorach:

- 12,6% w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo),
- 19,0% w przemyśle i budownictwie,
- 24,1% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja),
- 3,2% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości),
- 41,1% pozostała działalność.

Jak wskazuje tabela 7 zawierająca główne wskaźniki społeczno – gospodarcze liczba pracujących osób na 1 000 ludności w latach 2019-2021 wynosiła odpowiednio 197, 197 i 200 osób. Natomiast udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Międzyzdroje wynosił kolejno: w roku 2019 – 5,3%, w roku 2020 – 6,3%, w roku 2021 – 5,1%, 2022 r. i 2023 r. – 4,3%.

Na przestrzeni lat 2020 – 2023, jak wskazują dane uzyskane z PUP w Kamieniu Pomorskim, tak w województwie zachodniopomorskim, jak i powiecie kamieńskim i Gminie Międzyzdroje wskaźnik bezrobocia ulegał zmniejszeniu. Najwyższe wskaźniki bezrobocia utrzymywały się w 2020 r. (tabela 11). Taki efekt był związany w wystąpieniem epidemii COVID-19, która wpłynęła negatywnie przede wszystkim na sytuację na rynku pracy. W Polsce, w ciągu ostatnich kilku lat poprzedzających rok wystąpienia pandemii COVID-19, systematycznie poprawiała się sytuacja na rynku pracy: zwiększała się populacja osób pracujących, zmniejszała zbiorowość bezrobotnych i jednocześnie malała w tym okresie także populacja osób w wieku 15 lat i więcej pozostających poza rynkiem pracy (biernych zawodowo). Poprawiała się więc relacja osób niepracujących do pracujących. Jednak ogłoszenie stanu epidemii i jednocześnie podjęcie działań mających na celu ochronę zdrowia i życia obywateli, poskutkowało zaburzeniem dotychczasowych trendów na rynku pracy, w tym wynikających z sezonowości rynku pracy (turystyka)– co wywarło istotny wpływ na sytuację w naszej gminie.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

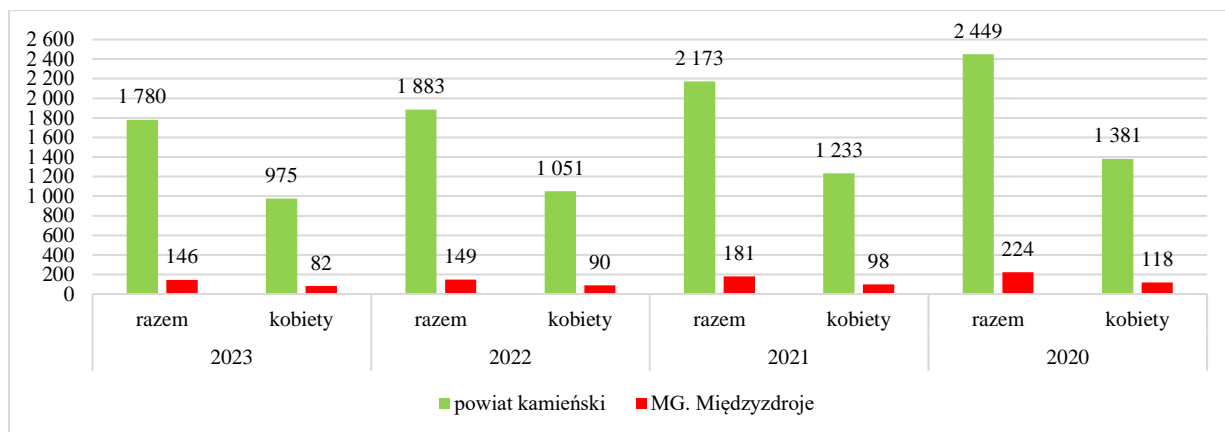
Tabela 11. Podstawowe dane o bezrobociu w gminach woj. zachodniopomorskiego

POWIAT/GMINA	Ogółem*		Z pr. do zasiłku*		Zamieszkałi na wsi*		Wskaźnik bezrobocia XII 2023 r.	Wskaźnik bezrobocia XII 2022 r.	Wskaźnik bezrobocia XII 2021 r.	Wskaźnik bezrobocia XII 2020 r.
	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety				
Białogardzki	2 367	1 263	384	208	1 002	540	9,0%	8,6%	8,8%	9,6%
Choszczeński	1 966	1 184	256	155	1 269	780	7,6%	6,8%	7,6%	8,5%
Drawski	1 820	965	363	208	808	465	5,8%	5,9%	6,6%	7,9%
Goleniowski	1 156	693	198	118	593	378	2,4%	2,1%	2,7%	4,4%
Gryfiński	1 362	837	207	121	762	469	4,1%	3,4%	3,6%	4,6%
Gryfiński	1 540	912	132	83	992	614	3,4%	3,5%	3,7%	4,6%
Kamieński	1 780	975	276	162	1 036	585	7,0%	6,9%	7,9%	8,7%
MG. Dziwnów	173	81	23	15	79	41	8,4%	8,0%	7,3%	9,0%
MG. Golczewo	247	130	40	26	163	92	7,5%	7,1%	8,4%	8,2%
MG. Kamień P.	543	286	101	56	239	127	7,1%	7,1%	7,8%	8,8%
G. Świerzno	228	141	49	24	228	141	9,7%	8,2%	11,0%	11,8%
MG. Międzyzdroje	146	82	18	11	25	17	4,2%	4,1%	4,9%	6,0%
MG. Wolin	443	255	45	30	302	167	6,5%	7,0%	8,2%	9,2%
Kołobrzeski	539	269	131	68	241	132	1,2%	1,1%	2,5%	2,9%
M. Koszalin	2 071	1 020	274	154	0	0	3,5%	4,3%	4,7%	5,2%
Koszaliński	2 205	1 253	422	223	1 704	989	5,7%	6,1%	6,4%	7,1%
Łobeski	1 581	831	266	148	945	501	8,2%	7,0%	7,0%	8,6%
Myśliborski	1 253	711	123	70	602	367	3,4%	7,0%	3,2%	4,1%
Policki	1 014	528	130	86	537	289	2,0%	2,3%	3,0%	3,3%
Pyrzycki	1 102	590	199	102	660	365	5,2%	5,2%	5,2%	5,8%
Sławiński	2 068	1 121	372	225	1 242	684	6,7%	6,4%	6,5%	7,6%
Stargardzki	2 685	1 518	319	182	1 184	710	3,9%	3,8%	3,9%	4,3%
Szczecinecki	3 322	1 914	595	310	1 541	887	7,9%	7,8%	7,6%	9,1%
Świdwiński	1 647	908	341	191	911	488	6,6%	5,8%	5,6%	7,1%
M. Świnoujście	545	244	54	29	0	0	2,4%	2,2%	2,4%	3,0%
Walecki	1 335	797	230	142	637	390	4,5%	4,1%	4,0%	4,8%
M. Szczecin	6 351	2 987	657	397	0	0	2,8%	2,4%	2,7%	3,1%
Województwo	39 709	21 520	5 929	3 382	16 666	9 633	4,2%	4,0%	4,4%	5,1%

*dane podane na dzień 31.12.2023 r.

Źródło: dane uzyskane z PUP w Kamieniu Pomorskim

Rysunek 6. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Międzyzdroje w latach 2020 – 2023 w porównaniu do powiatu kamieńskiego

Źródło: dane uzyskane z PUP w Kamieniu Pomorskim

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Na terenie Gminy Międzyzdroje w 2023 roku liczba osób bezrobotnych wyniosła ogółem 146 osób, z czego 82 to kobiety, a 64 to mężczyźni. Liczba osób bezrobotnych na przestrzeni lat malała w gminie jak i w powiecie. Porównując rok bazowy dla Gminy Międzyzdroje, tj. 2020 to spadek w stosunku do 2023 roku wynosi 34% ogółem.

Warto zauważyć, że Gmina Międzyzdroje charakteryzuje się zdecydowanie najniższym bezrobociem w porównaniu do pozostałych gmin powiatu kamieńskiego i wpływa na zmniejszenie wskaźnika bezrobocia w całym powiecie.

2.1.4. Edukacja publiczna

Zasoby gminy obejmują: Samorządowy Żłobek „Morskie Perelki” w Międzyzdrojach, Przedszkole Miejskie „Morskie Skarby” w Międzyzdrojach, Szkołę Podstawową nr 1 im. Bolesława Chrobrego w Międzyzdrojach i Szkołę Podstawową nr 2 im. prof. dra Władysława Szafera w Wapnicy (w tym oddział przedszkolny).

W gminie jest realizowane szkolnictwo wyłącznie na poziomie podstawowym- brak szkolnictwa na poziomie ponadpodstawowym stanowi jeden z problemów. Uczniowie z terenu Gminy Międzyzdroje kontynuują naukę np. w Świnoujściu, Szczecinie, Wolinie, Kamieniu Pomorskim, Benicach, Przecławiu, Pruszkowie, Gościnnie i Wrocławiu. Jednak rotacja uczniów w ciągu roku jest bardzo duża. Powody rezygnacji z danej szkoły mają różne podłoże. Czasami jest to zbyt wysoki poziom nauki, utrudnienia w dojazdach czy po prostu tęsknota za domem i bliskimi. W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 20,3% mieszkańców Gminy Międzyzdroje (17,5% kobiet i 23,1% mężczyzn). Warto podkreślić, że Strategia ZIT wskazuje na szczególną odmienność gminy Międzyzdroje, która jest powiązana ze Świnoujściem w zakresie dojazdów do szkół ponadpodstawowych mniej więcej sześć razy mocniej niż siedziba powiatu kamieńskiego.

Zgodnie z danymi GUS stan na 31.12.2023 r. w Gminie Międzyzdroje jest 1 155 mieszkańców w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 592 kobiet oraz 563 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku 16,5% ludności posiada wykształcenie wyższe; 3,4% wykształcenie policealne; 14,3% średnie ogólnokształcące, a 19,9% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 22,1% mieszkańców Gminy Międzyzdroje, gimnazjalnym 3,6%, 16,8% podstawowym ukończonym, a 3,4% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa zachodniopomorskiego mieszkańcy Gminy Międzyzdroje mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Gminie Międzyzdroje największy odsetek ma wykształcenie wyższe (20,7%) oraz średnie zawodowe (19,0%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (27,7%) oraz średnie zawodowe (20,8%).

Charakterystyka zasobów gminnej bazy oświatowej w Międzyzdrojach:

1. Samorządowy Żłobek „Morskie Perelki” w Międzyzdrojach:

W Samorządowym Żłobku „Morskie Perelki” są dwie grupy wiekowe: dzieci młodszych i starszych od 1 roku do 3 lat. W 2023 r. w żłobku było łącznie 40 podopiecznych. Jest to nowy obiekt wybudowany w ramach programu „Maluch +”. Wszystkie miejsca w placówce są wykorzystane. Żłobek jest czynny od godziny 6:00 do 16:30. Placówka zatrudnia 4 opiekunki, pielęgniarkę i dwie woźne oraz dyrektora- łącznie 8 osób, tj. 7,13 etatu.

2. Przedszkole Miejskie „Morskie Skarby” w Międzyzdrojach:

W Międzyzdrojach funkcjonuje jedno Przedszkole Miejskie „Morskie Skarby”. W 6 grupach wiekowych są organizowane zajęcia dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Placówka zapewnia miejsce łącznie dla 142 przedszkolaków - wszystkich dzieci, których rodzice w okresie rekrutacji złożyli wnioski o przyjęcie. W okresie wakacji (lipiec i sierpień) liczba miejsc w przedszkolu jest dostosowywana do potrzeb pracujących rodziców. W roku 2023 do przedszkola uczęszczało 5. dzieci spoza Gminy Międzyzdroje. W placówce jest zatrudnionych 15 nauczycieli, w tym 1 nauczyciel początkujący, 7 mianowanych i 7 dyplomowanych (12 pełnozatrudnionych i 3 w niepełnym wymiarze czasu pracy). W roku szkolnym 2022/2023 zatrudniony był pedagog specjalny na 8/22 etatu. Przedszkole do dnia 31 sierpnia 2023 r. mieściło się w jednopiętrowym budynku. Baza lokalowa przedszkola: to 6 sal dla dzieci, salka logopedy, salka do ćwiczeń korekcyjnych, gabinet logopedy, kuchnia, szatnia, sekretariat, gabinet intendenta oraz gabinet dyrektora. Dzieci miały do dyspozycji również podwórko przedszkolne wyposażone w atrakcyjny sprzęt do zabaw ruchowych. Był tam wydzielony ogródek, gdzie dzieci z nauczycielkami uprawiają warzywa, które później trafiają na przedszkolny stół. W sali, która do tej pory

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

zajmowana była przez żłobek, utworzono sale zabaw dla dzieci. Od 1 września 2023 r., ze względu na przeprowadzany remont budynku, przedszkole zostało przeniesione do tymczasowej lokalizacji. Trzy grupy dzieci młodszych znajdują się w budynku przy ul. Kolejowej 33 a przy ul. Leśnej 17 są trzy grupy dzieci starszych. Zakończenie remontu planowane jest na wrzesień 2025 r.

Tabela 12. Liczba dzieci w poszczególnych grupach wiekowych w Przedszkolu Miejskim „Morskie Skarby”

ROK SZKOLNY 2022/2023					
2,5 – 3 latki	4 latki	4 – 5 latki	5 latki	5 – 6 latki	5 – 6 latki
24	25	18	25	25	25
ROK SZKOLNY 2021/2022					
2,5 – 3 latki	4 latki	4 – 5 latki	5 latki	5 – 6 latki	5 – 6 latki
25	25	17	25	25	25

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2021/2022 i 2022/2023

Działania edukacyjne realizowane w 2023 roku: projekt „Bombowa łąka, dla pszczołki i bąka”, jako cykl zajęć uświadamiających dzieciom rolę owadów z życia człowieka, „Cała Polska Czyta Dzieciom”, przedszkole należy do klubu czytających przedszkoli. W ramach tej akcji udział w czytaniu wzięli Rodzice i starsi koledzy dzieci ze szkoły, projekt „punkt wymiany książek dla dzieci” - promowanie czytania dzieciom, „Z kocią kicią z malucha zmieniam się w Zucha”, sensoplastyka - zajęcia z zakresu integracji sensorycznej, projekt „Biblioteka - przedszkolaka”, w ramach którego wzbogacili biblioteczkę o nowe pozycje książkowe, w ramach wewnętrznego programu przedszkola, „Co wyhoduję - tego skosztuję”, prowadzony był ogród przedszkolny, którego celem jest kształtowanie nawyku zdrowego odżywiania, a w szczególności uświadamianie dzieciom, jak ważne jest dostarczanie organizmowi witamin zawartych w warzywach i owocach. Podczas codziennych zajęć, wśród których dominują zabawy, dzieci za pomocą różnych zmysłów poznają wygląd, zapach i smak owoców i warzyw; we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej przedszkole realizuje program dotyczący radzenia sobie z emocjami „Z wartościami za pan brat”. Przedszkole brało też udział w programie „Piramida zdrowia”, który zrealizowano we współpracy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kamieniu Pomorskim oraz integracji wszystkich grup przedszkolnych w czasie „Wiosennego koncertu” z okazji pierwszego dnia wiosny. Podczas tych przedsięwzięć nie tylko dzieci miały możliwość zaprezentowania swojej twórczości, obserwowania występów innych dzieci ale też nauczyciele obserwowali efekty pracy koleżanek.

3. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Bolesława Chrobrego w Międzyzdrojach:

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Bolesława Chrobrego w Międzyzdrojach funkcjonuje w budynku przy ul. Leśnej 17. W szkole działa 1 stołówka, 1 świetlica i 1 biblioteka. Przy Szkole Podstawowej nr 1 funkcjonuje Hala Sportowa im. Andrzeja Grubby. Szkoła zapewnia opiekę nauczyciela wspomagającego dla 2 uczniów.

Tabela 13. Liczba uczniów w poszczególnych klasach w roku szkolnym 2021/2022 i 2022/2023

ROK SZKOLNY 2021/2022								
Klasa	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Liczba uczniów	49	44	55	37	50	12	69	42
ROK SZKOLNY 2022/2023								
Klasa	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Liczba uczniów	47	39	56	45	33	67	20	57

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2021/2022 i 2022/2023

W roku szkolny 2021/2022 utworzono: dwie klasy pierwsze, dwie klasy drugie, trzy klasy trzecie, dwie klasy czwarte, dwie klasy piąte, jedna klasa szósta, trzy klasy siódme i dwie klasy ósme. Łącznie do Szkoły Podstawowej nr 1 im. Bolesława Chrobrego w Międzyzdrojach uczęszczało 358 dzieci, w tym dwie osoby realizowały obowiązek szkolny w Ośrodku Rehabilitacyjno - Edukacyjno – Wychowawczym w Ostromicach. Natomiast w roku szkolnym 2022/2023 utworzone zostały: trzy klasy pierwsze, dwie klasy drugie, trzy klasy trzecie, trzy klasy czwarte, dwie klasy piąte, cztery klasy szóste, jedna klasa siódma i trzy klasy ósme. Łącznie do Szkoły uczęszczało 364 dzieci, w tym dwie osoby realizowały obowiązek szkolny w Ośrodku Rehabilitacyjno - Edukacyjno – Wychowawczym w Ostromicach.

Inne działania edukacyjne, które były realizowane przez szkołę w 2023 r to: zajęcia pozalekcyjne: przyrodnicze i ogólnorozwojowe; - zajęcia plastyczne, taneczne, wokalne i sportowe dla klas I-III (środkami z projektu Ministerstwa Sportu i Turystyki), SKS dla dziewcząt i chłopców, zajęcia ceramiczne, przygotowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

do konkursów przedmiotowych, zajęcia z robotyki i programowania w ramach Laboratoriów Przyszłości, udział w programach: „Trzymaj formę” oraz „Młode głowy. Otwarcie o zdrowiu psychicznym”, „Profilaktyka Wad Postawy”, udział uczniów w konkursach organizowanych przez Kuratorium Oświaty oraz wojewódzkim etapie konkursu recytatorskiego, udział uczniów klasy ósmej w próbnym sprawdzianie przygotowanym przez nauczycieli przedmiotów, obchody 60-lecia szkoły, działalność Szkolnego Koła PTTK, działalność Szkolnego Klubu Europejskiego, zajęcia rozwijające umiejętności pływackie (basen dla uczniów klas IV i V), organizowanie apeli podsumowujących sukcesy uczniów i dorobek szkoły, nagradzanie uczniów za udział w konkursach, zawodach i przeglądach, Jesienne Biegi Przelajowe.

W tabeli 14 przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów, w porównaniu do wyników uczniów z całego powiatu kamieńskiego i województwa zachodniopomorskiego. Z zebranych danych wynika, że uczniowie z gminy uzyskali ze wszystkich przedmiotów lepsze wyniki, niż uczniowie z całego powiatu i województwa.

Tabela 14. Wyniki egzaminu ósmoklasisty [%]

ROKU SZKOLNYM 2021/2022			
Przedmiot	SP nr 1 w Międzyzdrojach	Powiat kamieński	Woj. zachodniopomorskie
Język polski	57	53	55,42
Matematyka	56	52	53,22
Język angielski	63	59	65,21
Język niemiecki	-	-	-
ROKU SZKOLNYM 2022/2023			
Język polski	63	54,19	55,25
Matematyka	44	42,61	42,52
Język angielski	66	51,51	52,30
Język niemiecki	-	-	-

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2021/2022 i 2022/2023

4. Szkoła Podstawowa nr 2 im. prof. dra Władysława Szafera w Wapnicy:

Szkoła Podstawowa nr 2 im. prof. dra Władysława Szafera w Wapnicy posiada dwa oddziały przedszkolne i 8 oddziałów szkolnych. Uczęszczają do niej głównie dzieci z Lubina, Wapnicy, Wicka, Zalesia, Międzyzdrojów oraz kilku uczniów spoza terenu gminy. Szkoła posiada 9 sal lekcyjnych, pracownię komputerową, stołówkę, bibliotekę, gabinet opieki medycznej.

W roku szkolnym 2022/2023 do szkoły uczęszczało 133 uczniów i przedszkolaków: 89 uczniów w klasach I – VIII i 44 przedszkolaków w dwóch oddziałach przedszkolnych (3 – 5 lat i 6 lat). Natomiast w roku szkolnym 2021/2022 do szkoły uczęszczało 137 uczniów i przedszkolaków: 92 uczniów w klasach I – VIII i 45 przedszkolaków w oddziale przedszkolnym i punkcie przedszkolnym.

Inne działania edukacyjne, które były realizowane w 2023 r. to: podnoszenie efektywności kształcenia w oparciu o innowacyjne metody nauczania (metoda Planu Daltońskiego – Certyfikat Szkoła Daltońska, wykorzystanie technologii TIK i praca z iPadami w układzie 1:1 w klasach 3-8 oraz 1 pracowni iPadowej dla klas 1-2, rozwijanie uzdolnień i zainteresowań uczniów (Akademia Młodego Golfisty – zajęcia dla uczniów realizowane na polu golfowym w Kołczewie, zajęcia SKS-u, zajęcia integracyjno– ruchowe kl. 1-3 „Gry i zabawy”, koło Młodego Odkrywcy kl. 1-3, pracownia Daltońska w klasach 4-8- kształtująca kompetencje społeczne w tym: samodzielność, współpracę, odpowiedzialność i refleksję oraz kompetencje TIK), realizacja licznych działań i programów ekologiczno- zdrowotnych (Certyfikat Zielonej Flagi), koło teatralno – dziennikarskie, międzynarodowa współpraca uczniów i nauczycieli z różnych państw w ramach Programu Erasmus+.

W tabeli 15 przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów, w porównaniu do wyników uczniów z całego powiatu kamieńskiego i województwa zachodniopomorskiego. Z zebranych danych wynika, że uczniowie w roku szkolnym 2022/2023 uzyskali wyniki, które nie odbiegają od tych w powiecie czy w województwie. Wyniki uległy poprawie w stosunku do roku szkolnego 2021/2022.

W roku szkolnym 2021/2022, zgodnie z informacjami przekazanymi do Raportu o stanie Gminy Międzyzdroje za 2023 r. wydatki na utrzymanie szkół podstawowych wyniosły razem 9 220 204,75 zł, natomiast w roku szkolnym 2022/2023 wyniosły 9 881 476,87 zł. Jest to o 661 272,12 zł więcej. Jest to związane z niepokojącym wzrostem inflacji w Polsce po wybuchu wojny na Ukrainie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

W obu szkołach podstawowych pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielają uczniom nauczyciele oraz specjaliści wykonujący zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności: pedagog, psycholog i logopeda, pedagog specjalny oraz terapeuta pedagogiczny.

Tabela 15. Wyniki egzaminu ósmoklasisty [%]

ROK SZKOLNY 2021/2022			
Przedmiot	SP nr 2 w Wapnicy	Powiat kamiński	Woj. zachodniopomorskie
Język polski	47	53	55,42
Matematyka	54	52	53,22
Język angielski	59	59	65,21
Język niemiecki	-	-	-
ROKU SZKOLNYM 2022/2023			
Język polski	55	54,19	55,25
Matematyka	44	42,61	42,52
Język angielski	52	51,51	52,30
Język niemiecki	-	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2021/2022 i 2022/2023

W zapisach Strategii Rozwoju Gminy Międzyzdroje na lata 2023 – 2030 pod rozwagę poddano możliwość utworzenia Strategii Rozwoju Systemu Oświaty do 2030 roku. Proponuje się stworzenie i wdrożenie lokalnych standardów zatrudnienia w zakresie nauczycieli jak i pracowników niepedagogicznych. Ponadto oczekiwanym rezultatem planowanych działań jest poprawienie wyników egzaminacyjnych w szkołach podstawowych funkcjonujących w gminie. Wyzwaniem jest wdrożenie działań służących podniesieniu poziomu nauczania, a także optymalizacja oferty edukacyjnej z uwzględnieniem zmian i trendów demograficznych.

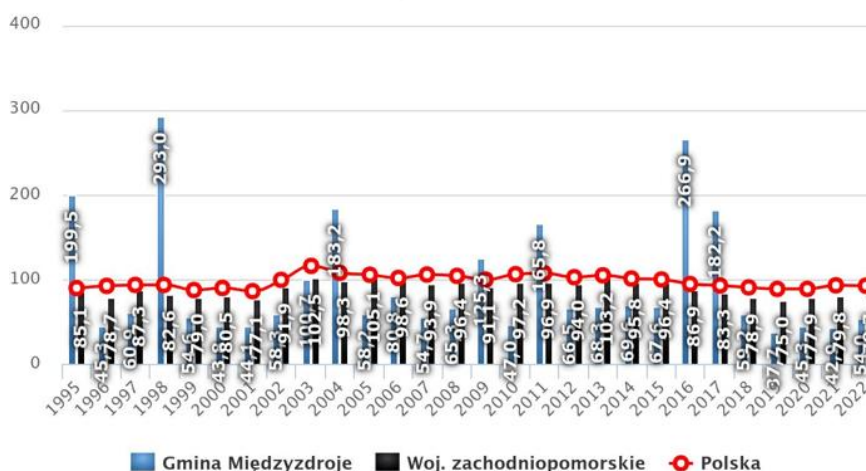
Gmina nie prowadziła dowozu dzieci do szkół– zgodnie z przyjętą siecią szkół wszystkie dzieci miały dostęp do placówki w swoim okręgu.

2.1.5. Mieszkalnictwo

Na terenie Gminy Międzyzdroje, według danych z Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2022, oddano do użytku 276 mieszkań. Na każdych 1 000 mieszkańców oddano do użytku 45,49 nowych lokali. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa zachodniopomorskiego (6,21) oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski (6,31). Całkowite zasoby mieszkaniowe w Gminie Międzyzdroje to 6 068 nieruchomości. Na każdych 1 000 mieszkańców przypada zatem 1 000 mieszkań. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa zachodniopomorskiego (430,7) oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski (412,4).

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w Gminie Międzyzdroje to 2,15 i jest znacznie mniejsza od przeciętnej liczby izb dla województwa zachodniopomorskiego (3,4) oraz znacznie mniejsza od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce (3,89).

Rysunek 7. Powierzchnia nieruchomości oddanych do użytku w Gminie Międzyzdroje

Źródło: www.polskawliczbach.pl

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanych do użytkowania w 2022 roku w Gminie Międzyzdroje to 54,00 m² i jest znacznie mniejsza od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa zachodniopomorskiego (78,7 m²) oraz znacznie mniejsza od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce (92,3 m²). Powierzchnia budynku mieszkalnego na osobę w Gminie Międzyzdroje wynosi 2,45 m² i jest większa niż w województwie zachodniopomorskiego o 1,96 m² i niż w całej Polsce o 1,87 m². W Gminie Międzyzdroje 97,5% mieszkań zostało przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem, a 2,5% na cele indywidualne. Wskaźniki społeczno-gospodarcze z tabeli nr 7 wskazują, że w 2022 roku w Gminie Międzyzdroje było 453,1 mieszkań oddanych do użytkowania na 10 tys. ludności, podczas gdy średnia dla powiatu kamieńskiego wynosiła 206,3.

Zdecydowana większość mieszkańców korzysta z instalacji techniczno – sanitarnej. Do instalacji wodociągowej przyłączonych jest 99,27% mieszkań, a 99,08% mieszkań posiada łazienkę. Z centralnego ogrzewania korzysta 88,91% mieszkań, a z gazu sieciowego 45,81% mieszkań. Wskaźniki kontekstowe z tabeli nr 7 wykazują, że z instalacji wodociągowej w 2022 r. korzystało 95,7% mieszkańców gminy- jest to o 8,2% więcej niż średnia w całym powiecie kamieńskim. Z sieci kanalizacyjnej korzysta 92% ludności, czyli 17,9% więcej niż wynosi średnia w powiecie kamieńskim, a sieć gazowa obejmuje 47,8% mieszkańców- więcej od średniej liczby użytkowników dla całego powiatu (40,6%).

Polityka mieszkaniowa gminy została uregulowana w załączniku do uchwały nr XXVIII/328/20 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Międzyzdroje na lata 2020-2024.

Tabela 16. Infrastruktura społeczna w Gminie Międzyzdroje

L.p.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	292	287	287	276	268
2.	W tym z wiersza 1 - liczba mieszkań socjalnych (lokali)	34	32	15	30	31
3.	Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	24	39	27	34	27
4.	Liczba oczekujących na mieszkania socjalne	12	9	15	12	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

W roku 2023 roku, jak wskazano w tabeli 16, gmina posiadała w swym zasobie: 268 lokali komunalnych, z czego 31 to lokale socjalne. Liczba wniosków, które zostały złożone przez mieszkańców gminy liczy 27, a oczekujących na mieszkania socjalne jest 12 osób. Natomiast czas oczekiwania na mieszkanie komunalne w gminie może wynosić nawet kilka lat — zazwyczaj 3 – 4 lata.

Na dzień 31.12.2022 r. łączna wartość zaległości w opłatach czynszowych kształtowała się na poziomie 1 599 962,19 zł, natomiast na dzień 31.12.2023 r. wartość ta wynosiła już 1 675 635,83 zł. Stwierdzić należy, iż na koniec roku 2023 nastąpił wzrost zaległości o kwotę 75 673,64 zł tj., o 4,52 % w stosunku do roku 2022. Sytuacja ta wynika ze złożoności wielu czynników społecznych i ekonomicznych, w tym wysokich kosztów utrzymania oraz poziomu inflacji. Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc – dodatek mieszkaniowy. W Gminie Międzyzdroje wsparcie udzielane jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach. Wydatki poniesione na dodatki mieszkaniowe w Gminie Międzyzdroje w roku 2022 wynosiły 82 275,00 zł, a w roku 2023 – 66 923,00 zł.

W Strategii Rozwoju Gminy Międzyzdroje na lata 2023 - 2030 jako jeden z aspektów poprawy jakości życia mieszkańców wskazany został rozwój infrastruktury mieszkaniowej, komunalnej i społecznej- z uwzględnieniem mieszkalnictwa chronionego. Wskazana również jest różnorodność, kreowanie zróżnicowanych społecznie zespołów mieszkaniowych wyposażonych w atrakcyjne przestrzenie publiczne tj., planowanie nowej zabudowy (przedmieście, tereny sołeckie), która będzie sprzyjała integracji społecznej (atrakcyjne i dostępne usługi, mieszkania i możliwości pracy dla grup społecznych o zróżnicowanych potrzebach i dochodach). Wśród głównych kierunków realizowanej polityki zagospodarowania gminy wskazać należy na konieczność intensyfikacji wielorodzinnego budownictwa mieszkaniowego, będącego zachętą do osiedlania się i podejmowania pracy na terenie gminy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

2.1.6. Kultura

Na terenie Gminy Międzyzdroje funkcjonuje jeden ośrodek kultury (publiczny), kino posiadające salę ze 196 miejscami na widowni oraz biblioteka publiczna. Szkoły i przedszkola biorą czynny udział w organizowanych imprezach kulturalnych, akcjach charytatywnych, wycieczkach turystyczno-krajoznawcze, konkursach i inne działania mające pozytywny wpływ na nauczanie.

Od 22 września 2022 roku Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Kochanowskiego w Międzyzdrojach znajduje się w nowej siedzibie w Ratuszu Miejskim. Powierzchnia nowej siedziby wynosi 626 m², z tego 542,5 m² to powierzchnia użytkowa. Do dyspozycji mieszkańców gminy jest czytelnia z salą spotkań, dział dla dzieci, czytelnia internetowa, przestronna wypożyczalnia, nowoczesny magazyn z jezdnyimi regałami, sala do pracy m.in. z seniorami i młodzieżą. Jest to nowoczesny obiekt na miarę współczesnej Biblioteki XXI w., zaprojektowany na miarę europejskich rozwiązań pod względem wizualnym i funkcjonalnym. Na zewnątrz biblioteki znajduje się książkomat umożliwiający dostęp do książek przez całą dobę oraz trezor biblioteczny. Dzięki realizacji projektu „Międzyzdrojska Biblioteka dla Każdego” instytucja została wyposażona w sprzęt i systemy wysokiej jakości wspierający dostępność do dóbr kultury dla osób z niepełnosprawnościami.

Miejska Biblioteka Publiczna w Międzyzdrojach otrzymała tytuł „BIBLIOTEKA PRZYJAZNA DZIECIOM”, w akcji której inicjatorem jest Przystanek Rodzinka, gdyż w dziale dla dzieci cyklicznie odbyły się następujące zajęcia dla dzieci: robotyka, rytmika, nauka płynnego czytania, warsztaty z drukarkami 3D oraz sensoplastyka. Łącznie w wydarzeniach kulturalnych w 2023 roku wzięło udział 11 992 mieszkańców i turystów.

W Międzyzdrojach funkcjonuje Międzynarodowy Dom Kultury, który pełni funkcję kluczowego centrum kulturalnego i artystycznego gminy. Promuje aktywnie różnorodność kulturową oraz integrację społeczną. Jako miejsce spotkań i wymiany doświadczeń pomiędzy mieszkańcami a gośćmi z całego świata, odgrywa ważną rolę w kształtowaniu kultury w regionie. Zakres działalności Domu Kultury obejmuje organizację różnorodnych wydarzeń takich jak koncerty, wystawy, warsztaty oraz festiwale, które cieszą się popularnością wśród mieszkańców i turystów.

Budynek MDK jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. MDK zarządza również amfiteatrem miejskim. W czasie sezonu wakacyjnego jest on dzierżawiony i zarządzany przez firmę zewnętrzną, gdzie odbywają się występy oraz koncerty.

Międzynarodowy Dom Kultury w Międzyzdrojach realizuje wiele wydarzeń kulturalnych, które przyciągają liczne grono uczestników. Wydarzenia kulturalne obejmują cykl wydarzeń skierowanych do mieszkańców Międzyzdrojów (na kartę mieszkańca), obejmując różnorodne dziedziny kultury, takie jak: teatr, muzyka, literatura i wiele innych. Organizowane są spotkania, które cieszą się dużym zainteresowaniem wśród lokalnej społeczności.

Źródło internetowe: [mdk międzyzdroje - Szukaj w Google](#)

Corocznie organizowany jest Międzynarodowy Festiwal Pieśni Chóralnej, podczas którego na scenie MDK prezentują się chóry z Polski i zagranicy. Kolejnym charakterystycznym festiwalem dla gminy jest Festiwal Gwiazd. Jest to jedno z najważniejszych wydarzeń kulturalnych w regionie. W programie festiwalu znajdują się koncerty gwiazd polskiej i zagranicznej sceny muzycznej, spektakle teatralne, wystawy, warsztaty i wiele innych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

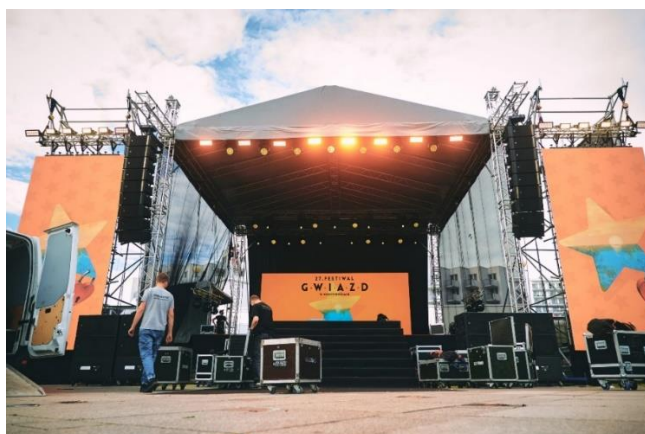
atrakcji. Impreza cieszy się ogromnym zainteresowaniem. W 2023 r. w Festiwalu Gwiazd uczestniczyło blisko 10 000 osób. Międzynarodowy Dom Kultury to instytucja, która od lat zajmuje się organizacją różnego rodzaju wydarzeń kulturalnych i artystycznych.

Tabela 17. Imprezy organizowane przez MDK w 2023 r.

Rodzaj imprezy	Liczba uczestników
Wystawy	3 500
Festiwale i przeglądy artystyczne	12 000
Koncerty	7 000
Prelekcje, spotkania, wykłady	1 500
Imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne	7 000
Pokazy teatralne	2 700
Warsztaty	50
Spotkania okazjonalnej, kiermasze itp.	1 500

Zródło: Raport o stanie Gminy Międzyzdroje 2023 r.

Wszystkie wydarzenia cieszą się dużym zainteresowaniem i z pewnością przyczyniają się do rozwoju kultury i sztuki w regionie.

Zródło internetowe: [27. Festiwal Gwiazd - 27. Festiwal Gwiazd w Międzyzdrojach](#)

W 2023 r. w Międzynarodowym Domu Kultury funkcjonowały następujące zespoły oraz sekcje: zespół „Bryza”, zespół „Fale”, samodzielna sekcja brydża sportowego, Pracownia Rękodzieła Artystycznego „Impresje”. Prowadzone były zajęcia plastyczne „Kreatywne rączki”, zajęcia nauki gry na fortepianie, zajęcia nauki śpiewu, zespół taneczno-wokalny „Wesołe Hity”, nauka języka angielskiego, zajęcia jogi, pracownia robotyki „Lego Spike”. Wymienione wyżej grupy stanowią stałe sekcje działające w MDK. W sumie w zajęciach tych uczestniczy tygodniowo w sposób ciągły ok. 100 osób, a łączna liczba prowadzonych godzinowo zajęć, to ok. 35 godzin tygodniowo.

Tabela 18. Liczba imprez i uczestników imprez kulturalnych w okresie 2019 – 2023 w Gminie Międzyzdroje

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Imprezy organizowane przez instytucje kultury	94	128	133	150	55
Uczestnicy imprez organizowanych przez instytucje kultury	20 667	21 225	25 705	57 717	25 705

Zródło: [GUS: Statystyczne Vademecum Samorządowca](#)

Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na to, że w okresie 2019 – 2022 liczba uczestników imprez kulturalnych i liczba imprez z roku na rok rosła. Natomiast porównując rok 2022 i 2023 widać zmniejszenie liczby zorganizowanych imprez o 95 i uczestników imprez o 32 012. Natomiast w 2022 r. liczba uczestników wyniosła aż 57 717, co może być wynikiem obowiązywania wprowadzonego bonu turystycznego i zmniejszenia obustrzeń związanych z pandemią COVID-19.

Dużą rolę w kształtowaniu aktywności społecznej mieszkańców gminy odgrywają placówki edukacyjne i kulturalne. Głównymi założeniami Strategii jest pełne wykorzystanie potencjału płynącego z zasobów kapitału

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

społecznego i organizacyjnego mieszkańców gminy, włączenie placówek kultury i organizacji pozarządowych w tworzenie oraz rozwój atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży oraz osób starszych. W schemacie celów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Międzyzdroje na lata 2023 – 2030 wymieniono m.in. promocje dziedzictwa kulturowego i rozwój kultury oraz stałe kreowanie atrakcyjnej struktury funkcjonalno-przestrzennej z uwzględnieniem wartości kulturowych i przyrodniczych. Ważnym elementem podejmowanych działań strategicznych będzie także: promocja lokalnego dziedzictwa kulturowego, bez którego niemożliwe jest tworzenie lokalnej tożsamości, ochrona, promocja i rozwój niematerialnego dziedzictwa kulturowego, w szczególności dla zachowania i budowy tożsamości lokalnej mieszkańców, rozwijanie propozycji spędzania czasu wolnego, w szczególności dzieci, młodzieży i seniorów, wykorzystujących zróżnicowaną ofertę kulturalną, sportową i rekreacyjną oraz atuty otoczenia gminy, zwiększanie atrakcyjności i różnorodności oferty instytucji i podmiotów działających w sferze kultury czy program wspierania wielokulturowości w gminie.

2.1.7. Turystyka, sport i rekreacja

Zapisy zawarte w założeniach i cele wskazane w Strategii Rozwoju Gminy wskazują, że to właśnie turystyka ma stać się instrumentem osiągania szerokich celów rozwojowych gminy, np. dynamizacji działalności gospodarczej, wzrostu poziomu usług publicznych, osiągnięcia spójności gospodarczej i społecznej, zwiększenia zatrudnienia, zrównoważonego rozwoju społeczno-ekonomicznego, wzrostu świadomości ekologicznej, rewaloryzacji dziedzictwa kulturowego oraz podnoszenia jakości życia mieszkańców.

Na atrakcyjność turystyczną Gminy Międzyzdroje wpływa m.in. położenie geograficzne – przyrodnicze. Na obszarze miasta ustalone są dwa kąpieliska nadmorskie, tj. kąpielisko Międzyzdroje Zachód (od mola na zachód 500 m) z wyłączeniem 5 – metrowego pasa bezpieczeństwa, oraz kąpielisko Międzyzdroje Wschód (od mola na wschód 500 m). Walorami turystycznymi miasta są: piaszczyste plaże, położenie miasta nad morzem, wzniesienia w Paśmie Wolińskim, na którym dominują wzniesienia Gosań i Grzywacz, a na południe od miasta Leśnogóra (91 m n.p.m.), bliskość Wolińskiego Parku Narodowego, historyczne zabudowania uzdrowiskowe i Park Zdrojowy w nadmorskiej części miasta. Do atrakcji turystycznych można zaliczyć: Promenadę Gwiazd, molo o długości 395 m, będące także – przystanią morską, skąd odbywają się rejsy do Świnoujścia i niemieckich portów wyspy Uznamu, gabinet figur woskowych Gabinet Gwiazd, oceanarium Międzyzdroje, kino „Eva”, otwarte w 2009 roku, obiekty Wolińskiego Parku Narodowego, w którym znajdują się: Zagroda Pokazowa Żubrów oraz Muzeum Przyrodnicze z żywymi bielikami w wolierach, punkty widokowe: Kawcza Góra i Gosań, kościół św. Piotra Apostoła, kaplica Stella Matutina. Międzyzdroje nazwane jest letnią stolicą Pomorza Zachodniego, wypoczywają tu rzesze turystów z całej Polski.

Miasto znajduje się na pograniczu części polodowcowej i części naniesionej przez wody, stąd w jego granicach występują elementy kompleksów siedliskowych Półwyspu Przytorskowego, jak i elementy wysoczyzny polodowcowej. W Międzyzdrojach zauważalne są: silna antropopresja i niszczenie pasa wydm nadmorskich, będących naturalną ochroną terenów nadmorskich. Miasto jest położone nad Zatoką Pomorską nad wąskim pasem wydm, który jest intensywnie zagospodarowany przez infrastrukturę turystyczną. W kilku miejscach grzbiet nadmorskiego wału został zabudowany przez punkty gastronomiczne i hotel Amber Baltic. Na pas wydm wpłynęła także rozbudowa mola spacerowego. Głównym ciekim wodnym jest struga Stary Zdrój, która wypływa z centrum Międzyzdrojów w kierunku południowym, gdzie uchodzi do jeziora Wicko Małe.

Na terenie gminy znajdują się liczne szlaki turystyczne:

- a) Czerwony szlak – E9 Szlak Nadmorski im. Czesława Piskorskiego,
- b) Niebieski szlak – Szlak Nad Bałtykiem i Zalewem Szczecińskim,
- c) Zielony Szlak – Szlak Leśny Przez Pojezierze Warnowsko – Kołczewskie,
- d) Czarny Szlak – Szlak Przez Kawczą Górę do Żubrowiska,
- e) Szlak rowerowy – Międzynarodowy szlak rowerowy wokół Bałtyku R-10,
- f) Międzynarodowy szlak rowerowy wokół Zalewu Szczecińskiego R-66,
- g) Szlak Świętego Jakuba,
- h) Zachodniopomorski Szlak Żeglarski.

Zgodnie z przedstawioną tabelą nr 7 zawierającą główne wskaźniki społeczno – gospodarcze wskazano, że w gminie w 2022 r. było 16,8 km dróg dla rowerów i jest to o 5,6 km więcej od średniej dla powiatu kamińskiego, która wynosiła 11,2 km.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Źródło: [Kawcza Góra i Góra Goszań - gdzie znajdują się te góry? \(miedzyzdroje.net.pl\)](http://kawcza.gora-i-gora.gosań-gdzie-znajdują-się-te-góry?miedzyzdroje.net.pl):

Według danych GUS z 2022 roku w Gminie Międzyzdroje znajdowało się 8 hoteli (2 ★★★★★, 4 ★★★★, 2 ★★★) oraz 4 pensjonaty (w trakcie kategoryzacji). W porównaniu z rokiem 2008 liczba obiektów noclegowych zwiększyła się o 1 obiekt. Do pozostałych turystycznych obiektów noclegowych według rodzajów zaliczamy: inne obiekty hotelowe – 4 (całoroczne: 3), ośrodki wczasowe – 17 (całoroczne: 6), ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe – 2 (całoroczne: 1), zespoły domków turystycznych – 2, pokoje gościnne – 22 (całoroczne: 4) i pozostałe obiekty niesklasyfikowane – 3. Turystyczne obiekty noclegowe, są wyposażone w udogodnienia dla osób niepełnosprawnością ruchową.

Według danych z 2022 roku w Gminie Międzyzdroje działało 8 klubów sportowych (łącznie z klubami wyznaniowymi i UKS) zrzeszających 500 członków. Zarejestrowano 500 ćwiczących (mężczyźni – 332 i kobiety – 168, chłopcy do lat 18 – 285, dziewczęta do lat 18 – 117). Zajęcia sportowe prowadzone były przez trenera (10 osób) i instruktora sportowego (8 osób).

Przy Szkole Podstawowej nr 1 funkcjonuje Hala Sportowa im. Andrzeja Grubby. Hala udostępniana jest dla osób spoza Międzyzdrojów w miesiącach wakacyjnych. Szczegółne zainteresowanie dotyczy sierpnia, ponieważ w lipcu halowe grupy sportowe nie prowadzą szkoleń obozowych. W okresie poza sezonem letnim, hala jest udostępniana bezpłatnie miejscowym klubom sportowym oraz stowarzyszeniom, co stanowi 80% obłożenia hali. Kluby sportowe Gminy Międzyzdroje korzystają z hali bezpłatnie, w zakresie zgodnym z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez Kluby. Mieszkańcy oraz turyści mogą korzystać z infrastruktury sportowej Stadionu Miejskiego, który znajduje się przy ul. Gryfa Pomorskiego 61B w Międzyzdrojach, na którym znajduje się bieżnia lekkoatletyczna, płyty boiska piłkarskiego, boisko wielofunkcyjne typu Orlik, kort tenisowy oraz skatepark. Korzystanie z infrastruktury sportowej zapewnia dzieciom, młodzieży, jak i dorosłym możliwość aktywnej rekreacji w czasie wolnym. W Międzyzdrojach, ale również na terenach sołeckich tj. Zalesie -Wicko, Wapnica i w Lubin, powstały siłownie plenerowe. Prosta konstrukcja urządzeń sprawia, że mogą trenować na nich osoby również bez doświadczenia. Dzieci w Międzyzdrojach i na terenach sołeckich tj. w Wapnicy (przy Szkole Podstawowej nr 2) i Lubinie, mogą korzystać z bogato wyposażonych placów zabaw. W Międzyzdrojach funkcjonuje 5 placów zabaw, w tym w okresie sezonowym działa również Miejska Strefa Malucha, która znajduje się na plaży przy zejściu E.

2.1.8. Ekonomia społeczna – organizacja pozarządowe

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i w administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek, a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Narastanie nierówności społecznych wpłynęło na konieczność intensyfikacji oddolnych działań podejmowanych przez środowiska dotknięte nimi, na kanwie czego zainicjowany został ruch spółdzielczy, umożliwiający całym grupom społecznym zaspokojenie podstawowych potrzeb, a u jego podstaw leżała podmiotowość jednostki oraz wartość pracy indywidualnej. Ówczesne przesłanki umożliwiły wykreowanie się ekonomii społecznej znanej obecnie, czyli ekonomii skoncentrowanej na jednostce i oddziaływaniu społecznym, zarządzanej w sposób autonomiczny i partycypacyjny oraz wykazującej nadrzędność świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty ponad bezwzględny zyskiem⁹.

Ekonomia społeczna jest sferą życia społeczno-gospodarczego, która pozostaje na pograniczu sektora przedsiębiorczości oraz sektora organizacji pozarządowych, niedziałających w celu maksymalizacji zysku.

⁹ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej, str. 10.

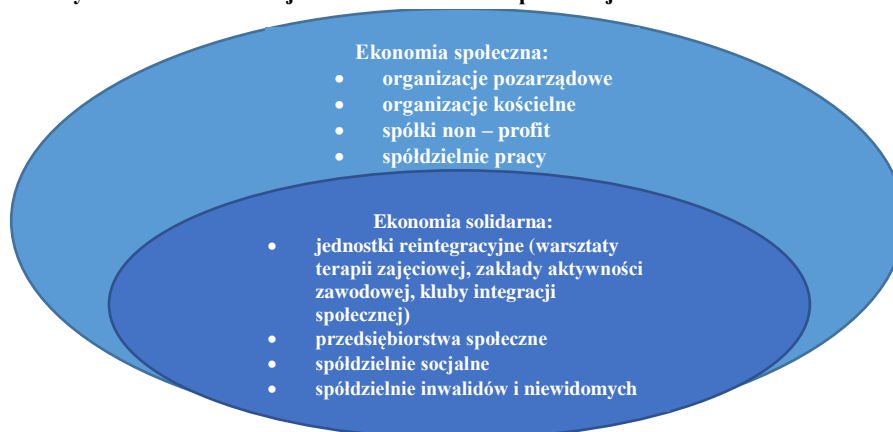
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Solidarnościowy wymiar ekonomii społecznej (ekonomia solidarna) realizowany jest przez te podmioty ekonomii społecznej, w szczególności przedsiębiorstwa społeczne, które w ramach swojej działalności przyjmują funkcje tworzenia miejsc pracy w celu aktywizacji oraz reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz świadczenia usług społecznych. Rola ekonomii społecznej związana jest w szczególności z zasadami dotyczącymi aktywnego wsparcia na rzecz zatrudnienia, integracji osób niepełnosprawnych oraz dostępu do podstawowych usług, a ich rola w aktywizacji i reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym wynika z kluczowych dokumentów strategicznych wyznaczających kierunki polityk publicznych, a w szczególności ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Ekonomia społeczna – to sfera aktywności obywatelskiej i społecznej, która przez działalność gospodarczą i działalność pożytku publicznego służy: integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych oraz rozwojowi lokalnemu.

Ekonomia solidarna – to część ekonomii społecznej, której podstawowym celem jest aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Rysunek 8. Podmioty ekonomii solidarnej w ramach ekonomii społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Podręcznik metodyczny. Strategie rozwiązywania problemów społecznych- część praktyczna, Projekt STRATEGOR, MRiPS, FPAN, Lublin 2021

Ujmując szerzej ekonomia społeczna to także sfera będąca przejawem aktywności obywatelskiej, w której działalność gospodarcza i pożytku publicznego służy realizacji celów społecznych takich jak zatrudnianie i reintegracja osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i zagrożonych wykluczeniem społecznym (w szczególności osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, opuszczające pieczę zastępczą czy też seniorzy), wspieranie samodzielności tych osób oraz odbudowa ich zdolności do pełniejszego uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym, a także działalność na rzecz rozwoju lokalnego. W sferze ekonomii społecznej wyodrębniono grupę podmiotów dla których podstawowym celem jest aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób z niepełnosprawnościami. W całym spektrum podmiotów ekonomii społecznej wyróżnia się węższą grupę sektora, czyli podmioty realizujące wyraźny cel aktywizacyjny i reintegracyjny – ekonomię solidarną.

Cele ekonomii społecznej i solidarnej realizowane są przez podmioty ekonomii społecznej (PES). Należą do nich: organizacje pozarządowe, organizacje kościelne, spółki non-profit czy koła gospodyń wiejskich. Ponadto:

- jednostki reintegracyjne (m.in. Zakłady Aktywności Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej czy Centra Integracji Społecznej), których głównym celem jest ponowna integracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- przedsiębiorstwa społeczne (np. spółdzielnie socjalne), które zatrudniają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym (co najmniej połowę osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym z niepełnosprawnościami, bezrobotnych, 30 proc. osób o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności),

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

- podmioty działające w sferze pożytku publicznego – organizacje pozarządowe oraz podmioty sfery gospodarczej utworzone w związku z realizacją celu społecznego – spółki non-profit i spółdzielnie, których celem jest zatrudnienie np. osób z niepełnosprawnościami.

W województwie zachodniopomorskim funkcjonuje Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej (SZOWES). Misją Sieci jest promowanie idei ekonomii społecznej i wzmacnianie potencjału lokalnych podmiotów ekonomii społecznej. Oferta SZOWES jest odpowiedzią na potrzebę aktywizacji lokalnych środowisk i stanowi inwestycję w przedsięwzięcia mające na celu wykorzystywanie nisz rynkowych, lokalnych zasobów, umożliwiających, poprzez rozwój sektora ekonomii społecznej, tworzenie nowych miejsc pracy, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem zawodowym. Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej skupia cztery Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej obejmujące swym oddziaływaniem i wsparciem obszar województwa zachodniopomorskiego. Gmina Międzyzdroje objęta jest zasięgiem Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej dla regionu szczecińskiego.

Jednym ze sposobów wpływania obywateli na życie publiczne jest działalność w zorganizowanych formach jakimi są organizacje pozarządowe, które często pomagają samorządowi w realizowaniu zadań użytecznych społecznie i wzmacniają kapitał społecznych. Istotną przestrzenią dla funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej jest sfera usług społecznych. Na terenie Gminy Międzyzdroje, jak wskazano w tabeli 19, istnieje kilkanaście efektywnych organizacji pozarządowych realizujących zadania w różnych obszarach, w tym krzewiących kulturę, integrujących i aktywizujących społeczeństwo.

Współpraca gminy z organizacjami odbywa się na podstawie uchwalanego co roku „Programu współpracy Gminy Międzyzdroje z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”. Celem głównym programu jest budowanie społeczeństwa obywatelskiego, poprzez partnerstwo pomiędzy administracją samorządową a organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego oraz rozwój zakresu i form współpracy, poprawa jakości życia i pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców gminy poprzez stworzenie im możliwości i warunków do uczestnictwa w życiu publicznym. Natomiast cele szczegółowe programu to:

- 1) promowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez wspieranie aktywności mieszkańców gminy,
- 2) wzmacnianie mechanizmów konsultacji społecznych w gminie,
- 3) wspieranie nowych inicjatyw instytucji, wychodzących naprzeciw oczekiwaniom i dążeniom społecznym,
- 4) rozwijanie samorządności i edukacji obywatelskiej,
- 5) wspieranie działań prospołecznych, wolontarystycznych i filantropijnych,
- 6) wykorzystanie aktywności mieszkańców gminy angażujących się w życie społeczne i realizujące ważne cele społeczne,
- 7) tworzenie warunków do wzmocnienia istniejących organizacji oraz powstawania nowych organizacji i inicjatyw obywatelskich,
- 8) otwarcie na innowacyjność oraz konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom występowania z ofertą realizacji konkretnych zadań publicznych,
- 9) budowanie partnerstwa i stałego kontaktu między samorządem gminnym, a organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego,
- 10) wzmocnienie potencjału organizacji poprzez dostęp do informacji, szkoleń i konferencji na temat pozyskiwania środków finansowych pozabudżetowych – zewnętrznych,
- 11) zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego i zapewnienie im równych szans w realizacji zadań publicznych, poprzez powierzenie lub wspieranie coraz większej ilości zadań, z jednoczesnym zapewnieniem odpowiednich środków na ich realizację,
- 12) umocnienie świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, w tym przestrzeń publiczną, wspólnotę lokalną oraz jej tradycję.

W 2023 r. na realizację zadań publicznych na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie zawarto 18 umów, w tym 9 umów z zakresu kultury fizycznej i sportu oraz 1 na prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy (kwota zabezpieczona z budżetu państwa), 1 na funkcjonowanie Klubu Senior + (20 % dofinansowanie z budżetu państwa) i 1 z zakresu oświaty – dowożenie dzieci do OREW w Ostrolicach – zadanie własne gminy.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 19. Organizacje pozarządowe w Gminie Międzyzdroje

Nazwa organizacji	Obszary działań
Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze, oddział w Międzyzdrojach	rozwój lokalny, kultura, pobudzanie aktywności obywatelskie
Międzyzdrojskie Stowarzyszenie „Rodzina”	integracja, pobudzanie aktywności obywatelskiej, działalność charytatywna, edukacja, wspieranie rodzin i ochrona przyrody
Stowarzyszenie Promocji Sportu i Turystyki „Na Fali”	rozwój lokalny, kultura, sport, pobudzanie aktywności obywatelskie
Nadmorski Uniwersytet Trzeciego Wieku	rozwój lokalny, kultura, sztuka, hobby, edukacja, pobudzanie aktywności obywatelskiej
Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Międzyzdrojach	rozwój lokalny, kultura, pobudzanie aktywności obywatelskie, rekreacja,
Koło Gospodyń Wiejskich „Wiklina” w Wapnicy	rozwój lokalny, kultura, tradycja, hobby, pobudzanie aktywności obywatelskiej
Chorągiew Zachodniopomorska Związku Harcerstwa Polskiego Hufiec Ziemi Wolińskiej (jednostka terenowa Związku Harcerstwa Polskiego)	rozwój lokalny, kultura, pobudzanie aktywności obywatelskie, edukacja, wychowanie młodego człowieka,
Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS)	zapewnienie uczestnikom zaspokajania indywidualnych potrzeb społecznych, poznawczych, życiowych oraz ukierunkowanych na podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia
Klub SENIOR+	edukacja, kultura, rekreacja, opiekuńczy, korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej
Taneczny Klub Sportowy Jantar	kultura fizyczna, rekreacja, hobby
Akademia Piłkarska RCR Międzyzdroje	kultura fizyczna, rekreacja, hobby
Akademia Siatkówki Międzyzdroje	kultura fizyczna, rekreacja, hobby
Międzyzdrojski Klub Sportowy Bushido	kultura fizyczna, rekreacja, hobby
Uczniowski Klub Sportowy „GimSport”	kultura fizyczna, rekreacja, hobby
Akademia Sportów Indywidualnych ”Bielik”	kultura fizyczna, rekreacja, hobby
Uczniowski Klub Sportowy „Chrobry” Międzyzdroje	kultura fizyczna, rekreacja, hobby
Akademia Lekkoatletyczna Międzyzdroje	kultura fizyczna, rekreacja, hobby
Ochotnicza Straż Pożarna w Międzyzdrojach	ratownictwo, bezpieczeństwo
Ochotnicza Straż Pożarna w Lubinie	ratownictwo, bezpieczeństwo

Źródło: opracowanie własne OPS

Na realizację zadań ujętych w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2023 roku zawarto 18 umów na realizację zadań publicznych na kwotę dofinansowania w wysokości – 1 442 071,32, w tym środki z budżetu państwa - 506 730,32 zł. Wartość dotacji wykorzystanej i rozliczonej przez organizacje pozarządowe – 1 428 371,73 zł, kwota niewykorzystana przez organizacje pozarządowe i zwrot środków na rachunek gminy – 13 699,59 zł, zwrot odsetek – 16,64 zł.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 20. Rodzaje zadań realizowane przez organizacje pozarządowe w Gminie Międzyzdroje

Podmiot	Tytuł zadania	Kwota dotacji
Międzyzdrojskie Stowarzyszenie „Rodzina”	„Dofinansowanie zadań z zakresu działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnej na kontynuację projektu „Klubik rodzinny od juniora do seniora”	34 200,00 zł
Nadmorski Uniwersytet Trzeciego Wieku	„Aktywizacja i integracja osób w wieku emerytalnym, stymulowanie ich rozwoju osobowego oraz zdrowotnej i fizycznej sprawności poprzez prowadzenie działalności edukacyjnej, kulturalnej, twórczej i krajoznawczo-turystycznej, a także propagowanie aktywnego trybu życia”	69 597,00 zł
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Wolinie	„Prowadzenie Klubu Senior+ w Międzyzdrojach w roku 2023”	Dotacja całkowity koszt – 147 000,00 zł, w tym dotacji otrzymana z budżetu państwa – 30 600,00 zł
Chorągiew Zachodniopomorska Związku Harcerstwa Polskiego Hufiec Ziemi	„Dofinansowanie zadań w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, w tym; dofinansowanie zadań z zakresu działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnej na podtrzymanie tradycji narodowej i kulturowej, propagowanie Polskości na terenie Gminy Międzyzdroje”	14 108,00 zł
Koło Gospodyń Wiejskich „Wiklina” w Wapnicy	„Dla każdego coś miłego i Międzyzdrojskie Neptunia”	25 000,00 zł,
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Wolinie	„Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Międzyzdrojach w roku 2023”	Dotacja otrzymana z budżetu państwa – 476 130,32 zł
Międzyzdrojskie Stowarzyszenie „Rodzina”	Sfinansowanie zadań w zakresie działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust.3, w zakresie określonym w pkt 1-32a, z przeznaczeniem na wkład własny dla organizacji pozarządowych, które pozyskiwać będą środki finansowe z innych źródeł zewnętrznych	9 000,00 zł
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Wolinie	Sfinansowanie zadania – dostęp do dóbr kultury osób niepełnosprawnych pn. „Dni Godności – VI Festiwal Niepełnosprawnego aktora – Scena mój świat”	4 950,00 zł
Taneczny Klub Sportowy Jantar	Wsparcie realizacji zadania w zakresie popularyzacji i szkolenia kadr w zakresie sportowego tańca towarzyskiego	68 708,00 zł
Klub Sportowy „Fala” Międzyzdroje	Wsparcie realizacji zadania w zakresie prowadzenia sekcji piłki nożnej i siatkowej	196 600,00 zł
Akademia Piłkarska RCR Międzyzdroje	Wsparcie realizacji zadania w zakresie prowadzenia sekcji piłki nożnej	36 678,00 zł
Akademia Siatkówki Międzyzdroje	Wsparcie realizacji zadania w zakresie prowadzenia sekcji piłki siatkowej	17 000,00 zł
Międzyzdrojski Klub Sportowy Bushido	Wsparcie realizacji zadania w zakresie prowadzenia sekcji karate	54 602,00 zł
Uczniowski Klub Sportowy „Gimsport”	Wsparcie realizacji zadania w zakresie prowadzenia sekcji zapasów	28 476,50 zł
Akademia Sportów Indywidualnych „Bielik”	Wsparcie realizacji zadania w zakresie prowadzenia sekcji zapasów	28 476,50 zł
Uczniowski Klub Sportowy „Chrobry” Międzyzdroje	Wsparcie realizacji zadania w zakresie prowadzenia sekcji tenisa stołowego – szkolenie dzieci i młodzieży	53 295,00 zł
Akademia Lekkoatletyczna Międzyzdroje	Wsparcie realizacji zadania w zakresie prowadzenia sekcji lekkiej atletyki	52 250,00 zł
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Wolinie	„Dowożenie uczniów z niepełnosprawnościami z terenu Gminy Międzyzdroje do OREW w Ostroicach w roku 2023”	126 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne OPS

Działania podejmowane w Gminie Międzyzdroje wpisują się w cel główny określony w Zachodniopomorskim Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej 2023-2030 tj. wzrost znaczenia ekonomii społecznej w rozwoju środowisk lokalnych województwa zachodniopomorskiego. Cele szczegółowe zostały oparte o trzy kluczowe obszary, w ramach których sformułowano działania – tabela 20.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Tabela 21. Cele szczegółowe działań w ramach wzrostu znaczenia ekonomii społecznej w rozwoju środowiska lokalnego

Cel szczegółowy 1	Cel szczegółowy 2	Cel szczegółowy 3
Solidarna wspólnota lokalna - Współpraca jednostek samorządu terytorialnego i podmiotów ekonomii społecznej na rzecz rozwoju lokalnego, w tym dostarczaniu usług społecznych.	Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna- Stabilne finansowo i organizacyjnie przedsiębiorstwo społeczne dostosowujące się do potrzeb rynku, odpowiadające na potrzeby lokalnych społeczności.	Solidarne społeczeństwo - Upowszechnienie pozytywnych postaw wobec ekonomii społecznej

Źródło: Zachodniopomorski Program Rozwoju Ekonomii Społecznej 2023-2030

Celem planowanych w Gminie Międzyzdroje przedsięwzięć jest nie tylko zwiększenie partycypacji mieszkańców i PES w kształtowaniu rzeczywistości społecznej na poziomie lokalnym, ale również wydzielenie fragmentu rynku usług społecznych, na którym podmioty ekonomii społecznej, z uwagi na niekomercyjny charakter, misję związaną z działalnością na rzecz dobra wspólnego oraz funkcję reintegracyjną, będą mogły stać się naturalnym i głównym partnerem samorządu w świadczeniu tych usług na rzecz wspólnoty.

Rozwój usług społecznych stanowi obecnie jedno z najważniejszych wyzwań budowy aktywnej polityki społecznej oraz rozwoju społecznego w gminie. Wyzwania demograficzne związane ze starzeniem się populacji, a także wyzwania polityki rodzinnej, w tym łączenie pracy zawodowej z wychowaniem dzieci jako elementu aktywnej polityki rynku pracy, wskazują na coraz większe zapotrzebowanie w tym zakresie. Rozwój usług społecznych oznacza również wzrost liczby miejsc pracy we wspólnotach samorządowych. Do wyzwań należy także zaliczyć sposób zlecenia i realizacji tych usług. Istotnym kierunkiem jest zapewnienie, aby większość usług społecznych była realizowana na zasadach niekomercyjnych – w formule non profit, a także przez podmioty zakorzenione lokalnie i zatrudniające mieszkańców danej wspólnoty samorządowej.

Potencjał ekonomii społecznej powinien być wykorzystywany przede wszystkim w programowaniu procesów umożliwiających przejście od usług świadczonych w formule zinstytucjonalizowanej do usług świadczonych w społeczności lokalnej.

Cechą charakterystyczną podmiotów ekonomii społecznej jest możliwość (ale i konieczność) łączenia aktywności na rzecz dobra wspólnego, misji społecznej oraz funkcji reintegracyjnej z działalnością nastawioną na ekonomiczne powodzenie na konkurencyjnym rynku.

Istnieje zatem potrzeba wspierania tworzenia nowych podmiotów ekonomii społecznej oraz wzmocnienia potencjału już istniejących (tak aby były zainteresowane i zdolne do świadczenia usług dla administracji publicznej), a także możliwości wykorzystania aktywności podmiotów sektora ekonomii społecznej, w tym spółdzielni, jako instrumentu aktywnej polityki społecznej oraz polityki rozwoju społecznego i lokalnego¹⁰.

Organizacje pozarządowe oraz podmioty ekonomii społecznej, które działają na rzecz społeczności lokalnej stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych. Wiele usług świadczonych może zapewnić mieszkańcom dostęp do szerokiej oferty w środowisku lokalnym i spełnia kryteria art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

W Gminie Międzyzdroje widoczny jest niedostatek podmiotów ekonomii społecznej. Przyczynia się to do zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, która obecnie jest ograniczona i niewystarczająca do zaspokojenia wszystkich potrzeb mieszkańców.

2.1.9. Promocja i ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Międzyzdroje znajduje się: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PARTNERMED”, 3 apteki, gabinet stomatologiczny i fizjoterapeutyczny, Poradnia Terapii Uzależnień i poradnia położniczo – ginekologiczna.

W 2022 roku 33,4% zgonów w Gminie Międzyzdroje spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 22,7% zgonów w Gminie Międzyzdroje były nowotwory, a 6,1% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1 000 ludności Gminy Międzyzdroje przypadało 12,8 zgonów.

¹⁰ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej, MRiPS, Warszawa 2021.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Jest to nieznacznie więcej od wartości średniej dla województwa zachodniopomorskiego oraz więcej od wartości średniej dla kraju.

Uwagę zwraca niepokojąco wyższy wskaźników zgonów kobiet – z powodu nowotworu złośliwego sutka oraz nowotworu szyjki macicy. Wartości są wyższe niż dla województwa i kraju (tabela 22).

Tabela 22. Przyczyny zgonów w Gminie Międzyzdroje

Wyszczególnienie	Gmina Międzyzdroje	Województwo zachodniopomorskie	Polska
Zgony spowodowane chorobami układu krążenia	33,4%	36,9%	36,0%
Zgony spowodowane nowotworami	22,7%	23,6%	23,6%
Zgony spowodowane chorobami układu oddechowego	6,1%	6,1%	6,7%
Odsetek zgonów kobiet z powodu nowotworu szyjki macicy	1,1%	0,6%	0,6%
Zgony kobiet z powodu nowotworu złośliwego sutka na 100 tys. kobiet	39,4	29,8	33,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS na 31.12.2022 r. (w statystyce GUS uwzględnieni są mieszkańcy gminy i turyści)

Jedyna w gminie praktyka lekarza rodzinnego, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PARTNERMED”, obejmuje opieką w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej 4527 osób dorosłych i 692 dzieci (86,58% mieszkańców gminy). Według danych sprawozdawczych problemami zdrowotnymi o największej skali wśród dzieci i młodzieży jest alergia- dychawica oskrzelowa, choroby tarczycy oraz otyłość, a w dalszej kolejności zniekształcenia kręgosłupa, choroby układu moczowego i zaburzenia rozwoju (tabela 23).

Tabela 23. Schorzenia dzieci i młodzieży 0-18 lat w 2023 roku

Rodzaj schorzenia		Liczba osób
nowotwory		-
niedokrwistość		1
choroby tarczycy		26
cukrzyca		12
niedożywienie		-
otyłość		23
zaburzenia odżywiania		-
upośledzenie umysłowe		-
padaczka		5
dziecięce porażenie mózgowe		1
zaburzenia refrakcji i akomodacji oka		-
choroba nadciśnieniowa		-
alergia- dychawica oskrzelowa		26
alergie pokarmowe		9
alergie skórne		12
zniekształcenia kręgosłupa		16
choroby układu moczowego		18
wady rozwojowe narządów płciowych		1
wady rozwojowe układu krążenia		-
wady rozwojowe- aberracje chromosomowe		-
zaburzenia rozwoju		14
w tym:	zaburzenia rozwoju fizycznego	11
	zaburzenia rozwoju psychomotorycznego	3

Źródło: dane NZOZ „PARTNERMED” (osoby zadeklarowane)

Natomiast u osób dorosłych choroby układu krążenia (choroba nadciśnieniowa), cukrzyca, choroby obwodowego układu nerwowego, choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej oraz nowotwory (tabela 24).

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 24. Schorzenia ludności gminy w wieku 19 lat i więcej w 2023 roku

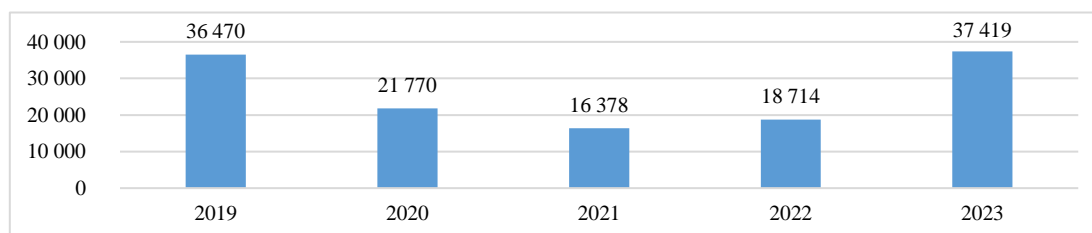
Rodzaj schorzenia		Liczba osób	% populacji objętej opieką
gruźlica		-	-
nowotwory		246	5,4
choroby tarczycy		158	3,5
cukrzyca		526	11,6
niedokrwistość		20	0,4
choroby obwodowego układu nerwowego		486	10,7
choroby układu krążenia		1820	40,2
w tym:	przewlekła choroba reumatyczna	9	0,2
	choroba nadciśnieniowa	1230	27,2
	choroby naczyń mózgowych	109	2,4
	niedokrwienne choroba serca (w tym przebyty zawał serca)	16	0,4
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa		127	2,8
przewlekłe choroby układu trawiennego		133	2,9
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej		418	9,2

Źródło: dane NZOZ „PARTNERMED” (osoby zadeklarowane)

W przychodni Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PARTNERMED” można skorzystać z porady lekarza rodzinnego oraz pielęgniarek. Przychodnia mieści się w Międzyzdrojach przy ul. Gryfa Pomorskiego 21- 23, czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00- 18:00. W przychodni pracuje stale 4 lekarzy (3,5 etatu) oraz 4 pielęgniarki, 1 położna i 1 pielęgniarka szkolna. Punkt pobrań znajdujące się na terenie przychodni jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 – 10:00. Mieszkańcy mogą również skorzystać z laboratorium DIAGNOSTYKA, które znajduje się przy ul. Niepodległości 10a i jest czynne w poniedziałki, środy i piątki w godzinach 7:30 – 10:00. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PARTNERMED”, ściśle współpracuje z gminą. W roku 2023 Gmina Międzyzdroje sfinansowała działania zdrowotne na rzecz mieszkańców w zakresie: wykonanych szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców 60+ (kwota – 9 000,00 zł) z czego skorzystało 150 osób, zabezpieczenie usług pielęgniarskich w dni wolne i święta (kwota przeznaczona ze środków gminy 44 000,00 zł) - z porad skorzystało około 2 700 osób. Na terenie gminy dostęp do podstawowej opieki medycznej jest zapewniony, choć często trudnością jest czas dostępu do lekarzy.

W Gminie Międzyzdroje w 2023 r. zostało udzielonych 37 419 porad lekarskich. Okres 2020 – 2022 był czasem epidemii COVID-19 i wizyty w zakładach opieki zdrowotnej były ograniczone, dlatego wskazane liczby wskazują na spadek osób korzystających. Natomiast w roku 2023 został zniesiony stan zagrożenia epidemicznego spowodowany zakażeniami wirusem SARS-CoV- 2.

Rysunek 9. Porady lekarskie ogółem w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2019 – 2023 w Gminie Międzyzdroje

Źródło: GUS: Statystyczne Vademecum Samorządowca

Na terenie gminy w ramach praktyki lekarza podstawowej opieki zdrowotnej realizowane były systemowo ogólnodostępne programy profilaktyczne, których zakres odzwierciedla tabela 25.

Na terenie Gminy Międzyzdroje organizowane były ponadto przez Sanepid i pielęgniarkę szkolną następujące programy profilaktyczne: „Zdrowe zęby mamy, marchewkę zajadamy”, „Skąd się biorą problemy ekologiczne”, „Higiena naszą tarczą ochronną”, „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”, mobilny gabinet dentystyczny – Dentobus, szczepienia przeciw HPV, „Trzymaj Formę!”, przeciw wszawicy, dostosowanie stolików i krzeseł do wzrostu ucznia, program edukacyjny „Między nami kobietkami”, fluoryzacja i higiena jamy ustnej, program edukacyjny w zakresie prawidłowego stylu życia i zdrowego odżywiania.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 25. Formy profilaktyki dzieci i dorosłych w Gminie w 2023 roku

Forma profilaktyki DZIECI	Liczba osób
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego po raz pierwszy (dzieci do lat 3)	23
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego następny raz (dzieci do lat 3)	257
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych po raz pierwszy (dzieci do 1. roku życia)	205
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych następny raz (dzieci do 3 lat)	257
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	244
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	181
Forma profilaktyki DOROŚLI	Liczba osób/skierowań
program profilaktyki chorób układu krążenia	378
program badań przesiewowych raka jelita grubego	-
program profilaktyki chorób odtytoniowych, w tym przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (POChP)	-
program profilaktyki gruźlicy (program realizowany przez pielęgniarki POZ)	680
Inne:	-

Źródło: dane NZOZ „PARTNERMED” (osoby zadeklarowane)

W przypadku potrzeby leczenia szpitalnego, mieszkańcy korzystają ze Szpitala Miejskiego im. Jana Garduły w Świnoujściu, (ul. Mieszka I 6) i rzadziej ze Szpitala w Kamieniu Pomorskim (ul. Szpitalna 10). W Strategii ZIT PPK wskazano, że Kamień Pomorski stanowił w okresie ostatnich kilku lat ośrodek leczenia szpitalnego, który niestety mocno stracił na znaczeniu. W 2021 r. udział świadczeń udzielanych w Kamieniu Pomorskim zmniejszył się do mniej niż 10% w 2021 r. – w Gminie Międzyzdroje jest to 1%. Można w zasadzie uznać, że prawie wszyscy mieszkańcy Partnerstwa korzystają ze świadczeń leczenia szpitalnego poza granicami powiatu kamieńskiego. Wśród kierunków wyjazdów do szpitali przeważają Gryfice (32%), Szczecin (29%) i Świnoujście (12%).

Szpital Miejski im. Jana Garduły w Świnoujściu sp. z o.o., który jest najczęściej wybieranym szpitalem przez mieszkańców Gminy Międzyzdroje. Dla pacjentów w szpitalu wykonywane są wszystkie badania wymagane przez NFZ, związane z przebywaniem pacjenta na danym oddziale szpitalnym. Szpital udziela świadczeń medycznych na zasadzie skierowań od lekarzy POZ i specjalistów na oddziały szpitalne. Dysponuje on następującymi oddziałami szpitalnymi: chirurgii ogólnej, anestezjologii i intensywnej terapii, położniczo – ginekologiczny, neonatologiczny, chorób wewnętrznych, pediatryczny. Mieszkańcy mogą również skorzystać z poradni, które znajdują się w szpitalu tj. chirurgii ogólna, chirurgii dziecięca, urazowo - ortopedycznej, skórno – wenerologicznej, urologicznej, gastroenterologicznej, diabetologicznej, kardiologicznej, położniczo – ginekologicznej, pulmonologicznej, alergologii dla dzieci, kardiologii dla dzieci, leczenia bólu, alergologicznej, gastroenterologicznej dla dzieci. W szpitalu funkcjonuje również laboratorium, gdzie wykonuje się szeroki zakres badań w zakresie biochemii, hematologii, koagulologii, immunochemii, w tym badania hormonów oraz markerów nowotworowych, badań podstawowych oraz serologii grup krwi. Punkty pobrań laboratorium znajdują się: w budynku Laboratorium przy ul. Mieszka I 4, czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 7:15 – 11:00 oraz w sobotę i niedzielę w godzinach 8:00 – 11:00 i w przychodni przy ul. Dąbrowskiego 4 (pok. 127 - I piętro) od poniedziałku do piątku w godzinach 7:15 – 10:00. Świadczenia udzielane są też przez SOR w stanach nagłych, wymagających natychmiastowej interwencji medycznej, znajduje się tam również karetka pogotowia. Nocna i świąteczna opieka zdrowotna również świadczona jest przez szpital w Świnoujściu.

W Międzyzdrojach funkcjonuje filia Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego, która główną siedzibę ma przy ul. Twardowskiego 18 w Szczecinie. Zespół ratownictwa medycznego podstawowego (bez lekarza) swoją siedzibę ma przy ul. Gryfa Pomorskiego 3. Stacja Pogotowia Ratunkowego ma do wykorzystania dwie karetki kategorii P, tzn. bez lekarza. Nie ma do dyspozycji karetki S, tzn. specjalistycznej z lekarzem. Zespół wyjazdowy ratownictwa medycznego „S”, który jest w dyspozycji Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego, znajduje się w Świnoujściu, Kamieniu Pomorskim oraz Goleniowie. W 2023 r. było zrealizowanych 3 259 wyjazdów zespołu ratownictwa medycznego w Filii Międzyzdroje (tabela 26).

Tabela 26. Liczba wyjazdów ogółem przez zespoły ratownictwa medycznego w Filii Międzyzdroje

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Ilość wyjazdów	3 783	3 320	3 566	3 684	3 259

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Szczecinie

W Gminie Międzyzdroje znajdują się trzy apteki. Apteka „Morska” mieści się przy ul. Krasickiego 10b, czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 – 20:00 oraz w soboty w godzinach 8:00 – 15:00.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Apteka „Malwa” jest przy ul. Gryfa Pomorskiego 7 i otwarta jest od poniedziałku do piątku w godzinach 9:00 – 19:00 oraz w soboty w godzinach 9:00 – 16:00. Aptekę DOZ można znaleźć w Pasażu pod Gryfem, czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 – 20:00 oraz w soboty w godzinach 8:00 – 16:00.

2.1.9.1. Poradnia Terapii Uzależnień w Międzyzdrojach

W Gminie Międzyzdroje funkcjonuje Poradnia Terapii Uzależnień, która jest czynna dla mieszkańców gminy w poniedziałek, wtorek i piątek w godzinach 8:00 – 13:00 i w czwartek w godzinach 12:00 – 17:00. Wszystkie koszty prowadzenia Poradni są pokrywane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Międzyzdroje. Placówka prowadzona jest przez podmiot leczniczy wpisany do rejestru Wojewody Zachodniopomorskiego. W Poradni udzielane są usługi zdrowotne w zakresie terapii uzależnień i współuzależnienia od alkoholu oraz substancji psychoaktywnych, zgodnie z obowiązującymi standardami świadczenia usług zdrowotnych w lecznictwie odwykowym.

Tabela 27. Dane dot. Poradni Terapii Uzależnień w okresie 2022 - 2023¹¹

Lp.	Zakres świadczonych usług	2022	2023
1.	Liczba osób, które zgłosiły się do Poradni	75	92 dorosłe, 4 osoby niepełnoletnie
2.	Ilość sesji psychoterapeutycznych	391	728
3.	Liczba porad lekarza psychiatry	34	31
4.	Liczba osób, które zgłosiły się do Poradni po raz pierwszy	35	43
5.	Liczba osób z rozpoznaniem F10.2 – zespół uzależnienia od alkoholu	42	59
6.	Liczba osób z rozpoznaniem F19.2 – zespół uzależnienia od różnych środków psychoaktywnych - mieszane	13	16
7.	Liczba osób z rozpoznaniem F43.2 – zaburzenia adaptacyjne, syndrom współuzależnienia i syndrom DDA (dorosłego dziecka alkoholika)	20	17
8.	Ilość osób biorących udział w warsztatach „Poczucie własnej wartości”	-	6
9.	Liczba kobiet	32	38
10.	Liczba mężczyzn	43	54

Źródło: Sprawozdanie składane co roku do Rady Miejskiej w Międzyzdrojach przez OPS

Mieszkańcy Gminy Międzyzdroje mogą również korzystać ze Środowiskowej Opieki Psychiatrycznej. Co roku Ośrodek Pomocy Społecznej zawiera umowę na całoroczne świadczenia zdrowotne w ramach pracy zespołu leczenia środowiskowego. Oferta przeznaczona jest dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które z różnych przyczyn nie mogły podjąć leczenia w poradni psychiatrycznej. Świadczenia zdrowotne skierowane są również do osób zagrożonych zaburzeniami z powodu zażywania alkoholu lub innych środków psychoaktywnych. W 2023 r. Zespół Leczenia Domowego (środowiskowego) pracował w składzie dwu osobowym, składającym się z lekarza specjalisty psychiatry oraz pielęgniarki w dziedzinie pielęgniarstwa psychiatrycznego, certyfikowanej specjalistki w zakresie uzależnień i przemocy domowej, posiadającej doświadczenie w pracy z pacjentami z zaburzeniami psychicznymi obejmując opieką 28 osób (61 wizyt) – tabela 28.

Tabela 28. Dane dot. korzystania z środowiskowej opieki psychiatrycznej w Gminie Międzyzdroje

Razem z gminą	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba osób objętych pomocą Zespołu	16	35	32	27	28
Liczba wizyt	31	66	69	60	61

Źródło: Sprawozdania roczne przekazane do Rady Miejskiej w Międzyzdrojach

W ramach specjalistycznej pomocy psychologicznej i terapeutycznej Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach co roku zawiera umowy na konsultacje z zakresu specjalistycznej pomocy psychologiczno-terapeutycznej dla mieszkańców Gminy Międzyzdroje. Pomoc i wsparcie psychologiczne obejmuje usługi

¹¹ Dane obejmują okres 2022 – 2023 z uwagi na zmianę podmiotu leczniczego, który prowadzi Poradnię Terapii Uzależnień w Międzyzdrojach (Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu z siedzibą w Szczecinie/ Jerzy Moroz - Psychoterapia Uzależnień Szczecin).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

świadczone przez psychologów w formie spotkań indywidualnych i rodzinnych. Pomoc udzielana jest m.in. z powodów związanych z przemocą w rodzinie, uzależnieniami, problemami wychowawczymi, problemami w relacjach rówieśniczych oraz z osobistymi kryzysami.

W Międzyzdrojach są również zorganizowane całoroczne warsztaty terapeutyczne EEG Biofeedback dla dzieci i młodzieży potrzebujących wsparcia w zakresie dysfunkcji spowodowanych zaburzeniami zachowania, uzależnieniami, stanami lękowymi (tabela 29)

Tabela 29. Dane dot. korzystania z warsztatów terapeutycznych EEG Biofeedback w Gminie Międzyzdroje

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba dzieci korzystających z warsztatów terapeutycznych EEG Biofeedback	7	4	2	2	3 (41 sesji treningu)

Źródło: Źródło: Sprawozdania roczne przekazane do Rady Miejskiej w Międzyzdrojach

W gminie realizowany jest program CANDIS w ramach indywidualnego, krótkoterminowego programu terapeutycznego dla osób mających problemy z powodu używania marihuany lub haszyszu. W programie mogą uczestniczyć osoby powyżej 16. roku życia, które chciałyby ograniczyć lub zrezygnować z używania konopi (tabela 30)

Tabela 30. Dane dot. korzystania z programu Candis w Gminie Międzyzdroje

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Liczba osób korzystających z programu Candis	8	17	11	9

Źródło: Źródło: Sprawozdania roczne przekazane do Rady Miejskiej w Międzyzdrojach przez OPS

Z uwagi na zachodzące procesy demograficzne i proces starzenia się społeczeństwa należy monitorować potrzeby mieszkańców w dostępie do opieki medycznej, tym samym wspomagać proces podnoszenia jakości i świadczenia pomocy medycznej na rzecz najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy, którzy z przyczyn niepełnosprawności lub przyczyn natury technicznej lub organizacyjnej, głównie z terenów sołeckich, mogą mieć problem z dotarciem do lekarza pierwszego kontaktu.

Zdrowie mieszkańców stanowi jeden z kluczowych wyznaczników poziomu życia w gminie. Należy wypracować aktywną politykę zdrowotną, uwzględniającą nasilanie się chorób cywilizacyjnych, starzenie się populacji, problemy zdrowotne dzieci i młodzieży, rosnąca liczba osób z niepełnosprawnościami.

Ochrona zdrowia jest istotnym obszarem zapisanym w Strategii Rozwoju Gminy Międzyzdroje na lata 2023 – 2030. W dokumencie wskazano, że dla gminy głównym celem operacyjnym jest zapewnienie dostępności oraz wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych. Ważnym aspektem jest zapewnienie edukacji zdrowotnej, promocji zdrowia oraz profilaktyki chorób i zagrożeń zdrowotnych, dostęp do diagnostyki, leczenia, rehabilitacji i opieki, szczególnie osób niesamodzielnych i starszych.

2.1.10. Bezpieczeństwo¹²

Jednym z kluczowych zadań gminy jest dbanie o bezpieczeństwo mieszkańców i porządek publiczny. Odpowiedzialne za to są jednostki przeciwpożarowe, a także Komisariat Policji w Międzyzdrojach, Straż Miejska i Straż Graniczna w Świnoujściu. W Strategii Rozwoju Gminy Międzyzdroje wskazuje się, że jednym z celów jest dbanie o porządek i bezpieczeństwo publiczne, w tym należy wskazać propozycję opracowania gminnej strategii reagowania kryzysowego, rozwijanie spójnego systemu rozwiązań organizacyjno – technicznych w obszarze zarządzania kryzysowego, z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, rozwój inteligentnego monitoringu miejskiego, sieć bezpiecznych przejść dla pieszych, edukacja dla bezpieczeństwa czy poprawa bezpieczeństwa na plaży. W Strategii zaleca się, aby przygotować i realizować program szkoleń treningowych i zarządczych dla służb publicznych i organizacji społecznych aktywnych w obszarze bezpieczeństwa publicznego oraz ochronę środowiska i poprawę bezpieczeństwa ludzi i mienia poprzez przygotowanie i wdrożenie Gminnego Programu Bezpieczeństwa Powodziowego. Ponadto ważnym zadaniem jest również wyposażenie tych służb i organizacji społecznych w niezbędny sprzęt.

¹² Źródło danych: Raport o stanie Gminy Międzyzdroje w 2023 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

W Komisariacie Policji w Międzyzdrojach w 2023 r. wszczęto łącznie 213 postępowań przygotowawczych o przestępstwa, w tym:

- pobicia, bójki – 13, co stanowi 6,1 % wszystkich przestępstw,
- kradzieże mienia – 50, co stanowi 23,5 % wszystkich przestępstw,
- kradzieże z włamaniem – 27, co stanowi 12,7 % wszystkich przestępstw,
- wypadki drogowe – 8, co stanowi 3,8 % wszystkich przestępstw,
- inne przestępstwa – 115, co stanowi 53,9 % wszystkich przestępstw.

Przeprowadzono 132 czynności sprawdzające. Najczęściej podejmowanymi interwencjami przez Policję były:

- interwencje domowe (przemoc w rodzinie),
- kradzieże: kradzieże na stacjach benzynowych, kradzieże w marketach Netto, Biedronka, Lidl, w Euro – Aptece,
- zakłócenia spokoju; porządku publicznego.

Straż Miejska w Międzyzdrojach, na terenie odnotowała łącznie 3 042 interwencje, nałożono 824 mandaty karne. Przeprowadzono 133 postępowania wyjaśniające o wykroczenia. Najczęściej podejmowanymi interwencjami przez Straż Miejską były:

- nieprawidłowe parkowanie, utrudnianie ruchu – 2 010,
- zakłócanie spokoju – 23,
- odłowione psy – 56,
- spożywanie alkoholu w miejscu publicznym – 8,
- spalanie odpadów, śmieci – 4,
- nielegalny handel – 14.

Najczęściej nałożono grzywny w drodze mandatu karnego za wykroczenia:

- przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu – 30 mandatów na kwotę 23 750 zł,
- przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji – 773 mandatów na kwotę 164 300 zł,
- przeciwko urządzeniom użyteczności publicznej – 2 mandaty na kwotę 1 500 zł,
- przeciwko szkodnictwu leśnemu i ochrony środowiska – 19 mandatów na kwotę 6 000 zł.

Zgodnie z porozumieniem międzygminnym z dnia 10.05.2001 r. Ochotnicza Straż Pożarna w Międzyzdrojach i w Lubinie – poprzez działania ratownicze bierze udział w zabezpieczeniu operacyjnym, nie tylko na terenie gminy Międzyzdroje, ale również w innych gminach powiatu kamieńskiego. Jako działania ratownicze można rozumieć:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- prowadzenia działań ratowniczych.

Działania Państwowej i Ochotniczej Straży Pożarnej zwarto w tabelach 31 i 32.

Tabela 31. Działania Państwowej Straży Pożarnej na terenie Gminy Międzyzdroje w 2023 r.

Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Razem
58	166	51	275

Źródło: Raport o stanie gminy Międzyzdroje w 2023 r.

Tabela 32. Ilość interwencji Ochotniczej Straży Pożarnej w 2023 r.

Jednostka OSP	Krajowy Systemy Ratowniczo-Gaśniczego	Pożary	Miejscowe zagrożenie	Alarmy fałszywe	Razem
Międzyzdroje	Tak	17	40	2	59
Lubin	Tak	13	18	1	32

Źródło: Raport o stanie gminy Międzyzdroje w 2023 r.

2.2. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W MIĘDZYZDROJACH

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Główną instytucją wykonującą zadania pomocy społecznej na terenie Gminy Międzyzdroje jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach (OPS). OPS działa w formie jednostki budżetowej, utworzonej na podstawie Uchwały nr 68/XVI/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy Międzyzdroje z dnia 25 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach.

Celem działania Ośrodka jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Do zadań Ośrodka w szczególności należy:

- 1) tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym rozbudowa niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 2) analiza i ocena zjawisk i problemów rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 3) przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;
- 4) pobudzanie aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin;
- 5) praca socjalna rozumiana jako działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi;
- 6) wykonywanie innych zadań określonych przepisami prawa oraz wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych.

Ponadto Ośrodek realizuje programy mające na celu m.in. przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, w tym projekty systemowe i konkursowe współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach było łącznie zatrudnionych 27 osób: kadra kierownicza – 1, pracownicy socjalni – 4, asystenci rodziny – 3, opiekunowie (osoby wykonujące usługi opiekuńcze) – 10, pozostali pracownicy – 9. Jednostka spełnia warunki art. 110 ust. 11, 12 ustawy o pomocy społecznej w kwestii dotyczącej zatrudnienia pracowników socjalnych. Ośrodek ustala liczbę pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców.

Programy, które są realizowane przez Ośrodek w Międzyzdrojach to:

- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Międzyzdroje,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Warto zaznaczyć, że mieszkańcy mogą korzystać z pomocy jednostek usytuowanych poza terenami gminy, które obejmują swoim wsparciem, są to:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, ul. Kolejowa 7, 72-510 Wolin,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Wolińska 7B, 72-400 Kamień Pomorski,
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności ul. Koszarowa 4, 72-300 Gryfice.

2.2.1. Charakterystyka osób objętych pomocą społeczną

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

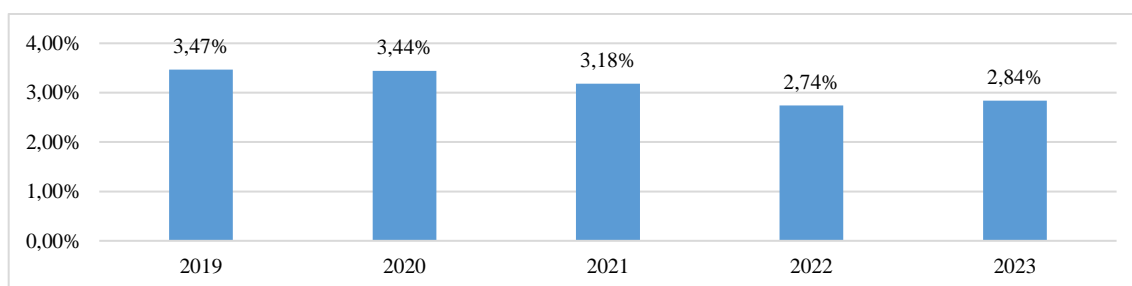
Uwzględniając kryterium wieku i płci liczba klientów korzystających z pomocy społecznej według wypłaconych świadczeń w 2023 r. wynosiła łącznie 218 osób. W grupie tej najwięcej, bo 94 osób stanowiła ludność w wieku produkcyjnym, w tym 52 kobiet oraz 42 mężczyzn. W 2023 r. udzielono również świadczenia dla 80 osób znajdujących się w wieku poprodukcyjnym, w tym dla 53 kobiet i 27 mężczyzn, a rzadziej z pomocy społecznej korzystały osoby w wieku przedprodukcyjnym (44 osoby) – tabela 34.

Tabela 33. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Międzyzdroje w latach 2019 – 2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	206	214	202	179	162
Liczba osób w tych rodzinach korzystających z pomocy społecznej	376	362	348	358	293
Liczba rodzin którym przyznano świadczenie	194	194	188	155	153
Liczba osób w tych rodzinach	333	317	315	263	267
Liczba osób którym przyznano świadczenie	226	221	203	167	172
Liczba rodzin objętych pracą socjalną	38	40	38	42	31
Liczba zawartych kontraktów socjalnych	13	7	9	5	10
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym	13	8	12	5	10
Liczba osób którym udzielono pomocy w formie świadczeń niepieniężnych	109	96	90	74	91
Liczba świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej	29 055	25 980	30 484	22 275	25 347
Liczba osób którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych	134	141	129	102	95
Liczba świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej	1 002	975	921	849	783
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	19	17	21	17	25
Liczba dzieci objętych dożywianiem	48	44	16	11	24
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	24	22	20	17	16
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	34	33	31	24	23
Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	68	59	65	58	64
Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej	1	1	3	2	2
Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego	400	351	241	302	227

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej

Rysunek 10. Wskaźnik deprivacji lokalnej w Gminie Międzyzdroje

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej

W latach 2019 – 2023 w Gminie Międzyzdroje zauważalny był systematyczny spadek liczby klientów pomocy społecznej. W roku 2023 nastąpił wzrost liczby osób w rodzinach, którzy korzystają z pomocy społecznej oraz liczba osób, którym przyznano świadczenia co do roku poprzedniego. Tendencje spadkowe potwierdza wskaźnik deprivacji lokalnej, wskazujący na liczbę pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w ostatnich analizowanych latach. W 2019 r. poziom wskaźnika wynosił 3,47% a w 2023 r. odnotowano spadek o 1 punkt procentowy wskaźnika deprivacji na 2,84% (rysunek 10).

Najczęściej udzielaną formę pomocy stanowią świadczenia niepieniężne – choć liczba osób, którzy korzystali z takiego wsparcia w okresie 2019 – 2022 zmalała, to w 2023 r. zauważony wzrost przyznanych świadczeń niepieniężnych o 22,90%. Natomiast w przypadku przyznanych świadczeń pieniężnych od roku 2019 następuje systematyczny spadek liczby osób i liczby udzielonych świadczeń (tabela 33). Zmiany te są związane ze wzrostem kryteriów dochodowych w pomocy społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Praca socjalna stanowi ważną formą wsparcia zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Zgodnie z definicją Ministerstwa Rodziny i Polityki społecznej jest to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w środowisku. Prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. W 2023 r. pracą socjalną było objęte 31 rodzin. Jest to spadek o 18,40% w stosunku do roku bazowego 2019 (tabela 33).

Tabela 34. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń w 2023 r.

Grupa wieku	2019		2020		2021		2022		2023	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
0-17	36	33	33	28	23	23	25	22	26	18
produkcyjny	65	73	64	82	56	61	60	55	52	42
poprodukcyjny	62	17	53	19	65	28	42	24	53	27
Ogółem	286		279		256		228		218	

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej

Powyższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Uwzględniając to kryterium liczba klientów korzystających z pomocy społecznej według wypłaconych świadczeń w 2023 r. wynosiła łącznie 218 osób. W grupie tej najwięcej, bo 94 osób stanowiła ludność w wieku produkcyjnym, w tym 52 kobiety oraz 42 mężczyzn. W 2023 r. udzielono również świadczenia dla 80 osób znajdujących się w wieku poprodukcyjnym, w tym dla 53 kobiet i 27 mężczyzn, a rzadziej z pomocy społecznej korzystały osoby w wieku przedprodukcyjnym (44 osoby). Niepokojąca natomiast jest duża grupa beneficjentów pomocy społecznej w wieku produkcyjnym którzy posiadając ku temu warunki, powinni samodzielnie pracować i osiągać dochody umożliwiające utrzymanie siebie i swoich rodzin. Na przestrzeni badanego okresu lat 2019 – 2023 to kobiety w wieku produkcyjnym stanowiły najliczniejszą grupą pobierającą świadczenia z Ośrodka Pomocy Społecznej.

Analizując dynamikę zmian w okresie 2019 – 2023, zauważalny jest spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej (tabela 34).

2.2.2. Finansowanie celów społecznych

Dane Urzędu Miejskiego w Międzyzdrojach oraz dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach wskazują, że wydatki na pomoc społeczną w gminie w latach 2019 – 2023 rosły. Wysokie wydatki na cele społeczne w 2020, 2021 r., wynikały z obowiązku wypłaty przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach świadczenia wychowawczego „500+”, a w 2022 r. z realizacji zadania zleconego – jednorazowego świadczenia-wypłaty dodatku węglowego. Spadek wydatków na cele społeczne w budżecie gminy o 21,6% nastąpił w roku 2023. Spowodowane to było zakończeniem wypłaty dodatku węglowego, który znacznie podniósł wysokość wydatków na cele społeczne, a także przeniesieniem zadań związanych ze świadczeniem wychowawczym na budżet Państwa. Wydatki na cele społeczne ujmowane są w rozdziałach 851, 852, 853, 854, 855 klasyfikacji budżetowej. Najobszerniejszą kategorię wydatków Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach w analizowanym okresie stanowiły zadania zlecone (tabela 35).

Zadania zlecone do realizacji (zgodnie z zapisami ustaw i rozporządzeń) – tabela 35:

- świadczenie wychowawcze (program rządowy Rodzina 500+, który od 01.01.2024 r. nosi nazwę „Rodzina 800+”). Od 1.01.2022 r. wnioski w sprawie świadczenia wychowawczego przyjmuje wyłącznie drogą elektroniczną Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- dodatek węglowy- na który w roku 2022 wydatkowano kwotę 783 360,00 zł- jednorazowe świadczenie którego wypłata zakończyła się na początku 2023 roku,
- dodatek osłonowy- forma wsparcia gospodarstw domowych, które borykają się z wysokimi rachunkami za energię elektryczną,
- dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania innych źródeł ciepła- jednorazowe świadczenie dla gospodarstw domowych, które pokrywają wysokie koszty na ogrzewaniem,

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

- refundacja podatku VAT za paliwo gazowe dla gospodarstw domowych- jednorazowe świadczenie dla gospodarstw domowych, które pokrywają wysokie koszty ogrzewania gazowego,
- dodatek elektryczny, jednorazowe świadczenie wypłacane dla gospodarstw domowych, których głównym źródłem ogrzewania jest energia elektryczna.

Na zadania zlecone Ośrodek w roku 2022 i 2023 wydał łącznie 3.215.425,58 zł.

Tabela 35. Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej według form pomocy (zł)

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Odpłatność za pobyt w DPS	232 940,73	280 811,22	386 384,14	422 899,55	609 755,01
Pomoc w zapewnieniu schronienia osobom bezdomnym/ Pomoc w zapewnieniu schronienia osobom bezdomnym	6 289,00	12 326,59	5 388,88	5 755,20	13 180,00
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	10 826,96	11 101,19	12 056,37	13 904,31	12 841,27
Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	198 296,41	186 369,98	175 754,38	149 833,92	159 736,06
- w tym zasiłek okresowy	126 250,67	126 763,07	104 557,72	87 593,34	80 306,04
Zasiłki stałe	116 310,00	134 969,07	142 009,65	157 139,95	145 338,84
Wydatki na utrzymanie OPS	1 008 320,34	1 009 565,70	1 085 987,05	1 215 035,94	1 351 056,87
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	680 369,09	682 362,64	697 670,60	794 822,16	868 023,72
Pomoc w zakresie dożywiania	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00
Dodatek węglowy	-	-	-	783 360,00	
Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	1 426 220,34	1 584 598,05	1 616 560,09	1 589 604,78	1 617 585,03
Świadczenie wychowawcze	3 537 609,66	4 839 857,56	4 701 048,48	1 923 014,65	1 161,68
Wspieranie rodziny	233 824,76	232 542,71	99 885,38	129 816,79	126 331,82
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	7 399,68	16 304,68	18 541,80	20 264,54	19 688,58
Refundacja podatku VAT	-	-	-	-	4 473,55
Dodatek elektryczny	-	-	-	-	42 330,00
Dodatek osłonowy	-	-	-	256 575,70	-
Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania innych źródeł ciepła	-	-	-	204 510,00	-
Pomoc mieszkańcom Ukrainy	-	-	-	580 768,55	202 928,42
Zadania z zakresu przeciwdziałania przemoc w rodzinie/domowej	43 219,59	45 272,40	50 537,45	53 507,28	56 735,50

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS

Pozostałe najwyższe wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej to świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Stanowiły 25% wydatków OPS w roku 2023, a w porównaniu do roku 2019 ich wysokość wzrosła o 8%. Znaczącą grupę wśród wydatków OPS stanowią odpłatności za pobyty w Domy Pomocy Społecznej oraz usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. W przypadku odpłatności za pobyty w DPS ich wysokość wzrosła porównując rok 2019 i 2023 o 62%. Wydatki na usługi opiekuńcze również wykazują wzrost o 22% w porównaniu do roku bazowego 2019. Należy mieć na uwadze, że wydatki w tych kategoriach z uwagi na zachodzące zmiany demograficzne w kolejnych latach mogą znacząco wzrosnąć.

2.2.3. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej

Problemy społeczne, które dotyczą mieszkańców Gminy Międzyzdroje mogą być identyfikowane w oparciu o trudne sytuacje życiowe, które powodują korzystanie z pomocy społecznej.

W latach 2019 -2023 do głównych powodów udzielania pomocy społecznej zgodnie z przedstawioną poniżej tabelą 29 należało: długotrwała lub ciężka choroba (114 rodzin), bezrobocie (45 rodzin), ubóstwo (40

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

rodzin), niepełnosprawność (30 rodzin), potrzeba ochrony macierzyństwa (17 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego (13 rodzin). Porównując rok 2019 i 2023 widoczne jest zmniejszenie liczby rodzin korzystających z pomocy z powodu problemów, które wymieniono w tabeli 36.

Tabela 36. Powody korzystania z pomocy społecznej [liczba rodzin]

Powody udzielania pomocy i wsparcia	2019	2020	2021	2022	2023
Długotrwała lub ciężka choroba	121	126	134	113	114
Bezrobocie	71	82	69	49	45
Ubóstwo	70	74	60	50	40
Niepełnosprawność	53	45	38	34	30
Potrzeba ochrony macierzyństwa	19	15	17	18	17
Potrzeba ochrony macierzyństwa – w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	11	8	9	8	8
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstw domowego (ogółem)	22	17	14	10	13
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstw domowego (ogółem), w tym: rodziny niepełne	17	13	9	5	8
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstw domowego (ogółem), w tym: rodziny wielodzietne	4	3	3	3	3
Bezdomność	10	11	7	9	10
Alkoholizm	9	8	6	5	2
Przemoc domowa	3	2	2	3	2
Sytuacja kryzysowa	1	1	1	4	2
Narkomania	2	1	1	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	1	1	1	1
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zwolnienie na pobyt czasowy (art. 7 pkt 11)	1	0	0	1	1
Zdarzenie losowe	2	1	1	1	0

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej

2.2.4. Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych w Gminie Międzyzdroje w ocenie Ośrodka Pomocy Społecznej

Na podstawie analizy danych w Gminie Międzyzdroje wskazano problemy społeczne, które wymagają uwagi. Najważniejszymi problemami są: bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, ubóstwo, przemoc domowa, uzależnienie (alkoholizm i narkomania). W ocenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach istotnymi problemami są również sytuacja osób starszych, osób dotkniętych długotrwałą chorobą oraz z niepełnosprawnością i bezrobocie.

- RODZINA – Bezradność w sprawach opiekuńczo –wychowawczych

Analizując dane w roku 2023 to z pomocy społecznej korzystało 162 rodziny. Z tego jednoosobowych gospodarstw było 103. Pomoc obejmowała świadczenia pieniężne (60 rodzin pobierających świadczenia) i świadczenia niepieniężne (52 rodziny), ale również pomoc w formie pracy socjalnej.

Jedną z przyczyn przyznawania pomocy społecznej w Gminie Międzyzdroje jest problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych. Na problem ten składa się wiele czynników począwszy od niskich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, po zaburzenia zachowania wśród dzieci i młodzieży. Nieumiejętność radzenia sobie z problemami powoduje przejście rodziny w stan chronicznej bezradności powodującej głębokie kryzysy życiowe.

Ludzie żyjący w obecnych czasach charakteryzują się konsumpcyjnym stylem życia, pogonią za pieniądzem, ciągłym brakiem czasu, negacją oraz skłonnością do przemocy. Przekazywane są złe wzorce, z którymi identyfikują i utożsamiają się dzieci. Rodzina z problemami opiekuńczo–wychowawczymi nie spełnia swoich podstawowych zadań. Dlatego też obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Rodzinną pieczę zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców biologicznych. Jest to okresowa forma opieki nad dzieckiem. Gmina realizuje Gminny Program Wspierania Rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

aktualizowany jest co trzy lata. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim w odniesieniu do mieszkańców gminy realizuje m.in. zadania w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 37. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2019-2023 oraz wysokość partycypacji Gminy

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	15	13	28	19	15
- w tym rodzinna	11	10	15	13	14
- w tym instytucjonalna	4	3	13	6	1
Poniesiony koszt (zł)	48.497,60	100.115,53	208.367,27	195.928,60	155.447,07

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach

W 2023 r. liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej wynosiła 15, a łączne środki, które gmina wydatkowała na ten cel to 155.447,07 zł, jest to wzrost o 69% w porównaniu do roku bazowego 2019. Taka różnica wynikała ze wzrostu kosztów utrzymania dzieci. Dzieci z obszaru Gminy Międzyzdroje umieszczone były w pieczy zastępczej z powodów: niezaradności życiowej opiekunów, przemocy domowej, alkoholizmu w rodzinie, porzucenia. Zarówno Ośrodek Pomocy Społecznej jak i instytucje występujące na terenie gminy podejmują działania pomocowe.

Na terenie Gminy Międzyzdroje działa Świetlica Środowiskowa „ISKIERKA” jako Placówka Wsparcia Dziennego w formie opiekuńczej z elementami socjoterapii. Świetlica funkcjonuje w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej. Dane dotyczące liczby dzieci objętych wsparciem zawiera tabela 38.

Tabela 38. Ilość dzieci uczestniczących w ŚŚ Iskierka (dzieci szkolne w wieku od 6 – 15 lat)

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba dzieci w placówce	28	26	22	28	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach

Placówka Wsparcia Dziennego znajduje się przy ul. Kolejowej 33 w Międzyzdrojach. W zajęciach uczestniczą dzieci w wieku od 6 do 15 lat. W Świetlicy jest zatrudnionych 2 wychowawców (1,75 etatu). Zadaniem ustawowym placówki jest wspieranie dziecka i rodziny w sytuacji trudnej, wspieranie rodziców w wypełnianiu ról rodzicielskich, podnoszenie ich kompetencji wychowawczych, poprzez promowanie modelu rodziny wolnego od uzależnień i przemocy, gdzie dziecko w atmosferze poczucia bezpieczeństwa i otoczone miłością zdobywa wiedzę, umiejętności społeczne i kształtuje swoją osobowość, otrzymuje pomoc w nauce, korzysta z wypoczynku wakacyjnego, kolonii i półkolonii. Cały rok w placówce realizowany jest program socjoterapii: trening zastępowania agresji, rozpoznawania nazywania emocji, zajęcia radzenia sobie z emocjami, praca z ciałem: mindfulness, focusing. Wprowadzony został również cykl zajęć programu „Uważność małej Żabki”, mający na celu naukę koncentracji, poprawę uważności, spostrzegawczości i usprawnienie procesów uczenia się i zapamiętywania. W latach 2019 – 2022 do placówki były przyjmowane również dzieci / młodzież z Ukrainy, którzy przebywali na terenie gminy. W roku 2023 większość rodzin z dziećmi, które były zapisane do placówki wsparcia dziennego wyjechała do swojego kraju, dlatego zauważamy był spadek liczby dzieci w placówce.

Instytucje oświatowe gminy oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach odgrywają istotną rolę we wsparciu i pomocy rodzinie. Wspieranie rodziny to ogół działań osób, instytucji, organizacji i służb skierowanych do rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak również zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania ich funkcji. Taka współpraca podnosi skuteczność udzielanej pomocy i umożliwia szybką reakcję na zaistniały problem. Jednym z nowych rozwiązań w systemie pomocy społecznej, jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny, do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Ośrodek również udziela rodzinom wsparcia w formie pracy socjalnej.

- RODZINA – Ubóstwo

Częstą przyczyną przyznawania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach jest ubóstwo, które jest jednym z najważniejszych i najbardziej złożonych problemów społecznych. Problem ten jest ściśle powiązany z zagadnieniami marginalizacji i wykluczenia społecznego. Ubóstwo gospodarstw domowych w sposób szczególny uderza w wychowujące się w nich dzieci, ponieważ ogranicza i zagraża ich prawidłowemu rozwojowi i socjalizacji. Brak środków finansowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb i realizację zadań rodziny pozbawia dorosłych i ich dzieci aspiracji edukacyjnych, zawodowych, obniża poziom warunków

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

mieszkańców, ochrony zdrowia, ogranicza możliwości wypełniania zadań wychowawczych i uczestniczenia w życiu kulturalnym.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach świadczy pomoc rzeczową jak i finansową dla rodzin, które pozostają w trudnej sytuacji ekonomicznej z systemu pomocy społecznej. OPS zabezpiecza potrzeby bytowe dzieci z rodzin ubogich poprzez realizację świadczeń rodzinnych oraz pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ośrodek zapewnia dożywianie dzieci w szkołach, kontynuując rządowy program „Posiłek w szkole i w domu (...)”. Program realizowany jest w formie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych, chorych i niepełnosprawnych lub świadczeń pieniężnych na zakup posiłków lub żywności. Zgodnie z danymi w tabeli 24, Ośrodek Pomocy Społecznej wydaje na ten cel 50 000,00 zł. Znaczącym wsparciem finansowym dla rodzin jest również program Rodzina 800+ oraz program Dobry Start, które zostały przekazane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

- Rodzina – Uzależnienia

Istnieje wiele różnych rodzajów uzależnień, które mogą mieć wpływ na rodzinę. Najbardziej powszechne to uzależnienie od alkoholu, narkotyków, hazardu i uzależnienia behawioralne, takie jak uzależnienie od Internetu czy gier komputerowych. Każde z tych uzależnień wpływa na rodzinę w inny sposób, ale wszystkie mają potencjał do niszczenia więzi rodzinnych. Uzależnienie często prowadzi do zmiany relacji w rodzinie.

Problemy wynikające z picia alkoholu czy zażywania narkotyków stanowią obecnie jedną z poważniejszych kwestii społecznych. Zjawisko to ma istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia populacji, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy, a także na relacje interpersonalne z rówieśnikami i środowiskiem rodzinnym. Skuteczne przeciwdziałanie problemom uzależnień oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo wymaga prowadzenia działań związanych zarówno z profilaktyką jak i łagodzeniem skutków tego zjawiska.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Zadania te obejmują m.in: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Wytyczne dot. powyższych działań są wpisane w gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Środki finansowe na poniższe zadania pochodzą z budżetu gminy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Środki te mogą być przeznaczone wyłącznie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Środki przeznaczone na przeciwdziałanie uzależnieniom na przestrzeni badanego okresu wzrosły.

Tabela 39. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w Gminie Międzyzdroje w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Zwalczanie narkomanii	108 259,57	62 231,85	65 760,00	54 140,00	59 527,00
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	729 145,47	718 433,84	803 015,04	871 893,11	967 573,04
Razem	837 405,04	780 665,69	869 297,28	926 033,11	1 027 100,04

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ustanowiła zasadę dobrowolności leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu. Jednym z wyjątków od zasady dobrowolności jest instytucja zobowiązana do leczenia odwykowego unormowana w/w ustawą. Do zadań własnych gminy należy powołanie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, na której spoczywa obowiązek podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Charakterystykę działań GKRPS i wysokość środków finansowych na poszczególne cele w latach 2019-2023 zawarto w tabelach 39 i 40.

Tabela 40. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Międzyzdrojach

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Ilość wniosków osób zgłoszonych do leczenia odwykowego	24	43	36	17	19
Ilość wniosków skierowanych do sądu o podjęcie obowiązku leczenia odwykowego	5	5	6	9	2
Ilość spraw zajmowanych przez Zespół motywacyjny	48	65	70	46	37
Ilość osób skierowanych na badania biegłych	9	5	20	8	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Z danych GKRPA w Międzyzdrojach, wynika, iż w bazowym roku 2019 wpłynęły 24 wnioski o podjęcie działań w stosunku do osób nadużywających alkoholu, w roku 2020 wniosków tych było 43, w roku 2021 - 36, w roku 2022 – 19, w roku 2023 – 19. W roku 2023 r. GKRPA w Międzyzdrojach skierowano 2 wnioski o podjęcie obowiązku leczenia odwykowego. Zespół motywacyjny rozpatrzył 37 spraw a 4 osoby zostały skierowane na badania przez biegłych.

Na terenie Gminy Międzyzdroje działa Klub Abstynenta „Rozwaga”. Znajduje się przy ul. Kolejowej 33 w Międzyzdrojach i działa od poniedziałku do piątku w godzinach 16:00 – 20:00. Celem działania organizacji jest propagowanie na zewnątrz trzeźwości i zmiany obyczajów w kierunku osiągnięcia całkowitej trzeźwości, pełnienie roli środowiska alternatywnego dla osób uzależnionych od alkoholu. Jest to działalność całoroczna, której poprzez realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zapewniono pomieszczenia na działalność i realizację zadań statutowych. W 2023 r. Klub odwiedziło 290 osób (osoby mogą się powtarzać).

Oszacowanie skali problemu uzależnienia oraz nadużywania alkoholu jest trudne, ponieważ znaczny odsetek osób dotkniętych uzależnieniem nie szuka wsparcia u profesjonalistów i w instytucjach pomocowych. W większości przypadków w rodzinach tych współwystępuje również zjawisko przemocy domowej. Ponadto uzależnienia i nadużywanie alkoholu jest jedną z przyczyn umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

- Rodzina – Przemoc domowa

Zgodnie z nowelizacją ustawy „przemoc domową” należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej.

Przemoc jest zjawiskiem negatywnym, choć bardzo często występującym w naszym społeczeństwie. Bez względu na formę czy też rodzaj występującej przemocy należy minimalizować występowanie tego zjawiska, aby dążyć do kształtowania pozytywnych i właściwych relacji społecznych w dzisiejszym świecie.

Z uwagi na złożoność tego problemu oraz niechęć osób doznających przemocy do jej zgłaszania, trudno jest ocenić rzeczywistą skalę tego zjawiska. Podstawą działań mających na celu ograniczenie skutków przemocy jest Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Międzyzdroje na lata 2024-2030. Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie i zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej oraz udzielenie wsparcia dla ofiar przemocy domowej na terenie Gminy, również poprzez profilaktyczne działania edukacyjne społeczności lokalnej.

W gminie Międzyzdroje funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Jest to grupa specjalistów reprezentujących różne służby i instytucje. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego w myśl przepisów ustawy z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Tabela 41. Liczba sporządzonych Niebieskich Kart w Gminie Międzyzdroje w latach 2019 – 2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba posiedzeń zespołu	4	4	4	4	5
Liczba rodzin objętych pomocą	35	37	35	33	32
Ilość „Niebieskich Kart – A”	16	26	20	26	28

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach

Na przestrzeni badanych lat, wzrosła liczba rodzin w których zakładana jest niebieska karta (tabela 41). Liczba rodzin, które zostały objęte pomocą Zespołu lub grup roboczych we wskazanym okresie była na zbliżonym poziomie. Z analizy danych dotyczących przemocy domowej wynika, że osobami pokrzywdzonymi są głównie kobiety i dzieci. Nadal wśród sprawców przemocy przeważają mężczyźni. Osoby doznające przemocy coraz chętniej korzystają jednak z poradnictwa specjalistycznego. Wśród osób dotkniętych przemocą najczęściej korzystało z porad psychologa, ale również występowało zapotrzebowanie na specjalistyczną pomoc prawnika oraz terapeuty. Na przestrzeni lat zwiększyła się świadomość społeczna dotycząca zjawiska przemocy domowej, co powoduje, że większa liczba osób zgłasza się z problemem, nie boi się mówić – dlatego też wzrosła ilość Niebieskich Kart (tabela 41).

Na terenie gminy podejmowane są liczne działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy. Skuteczność pomocy osobom doznającym przemocy oraz stosującym przemoc utrudniona jest przez istniejące w społeczeństwie przyzwolenie na przemoc spowodowane czynnikami kulturowymi, stereotypami, utożsamianiem przemocy wyłącznie ze środowiskiem dysfunkcyjnym/patologicznym. Nadal występuje niechęć do reagowania na akty przemocy wynikająca z obawy o własne bezpieczeństwo, strach przed wykluczeniem, często koniecznością

udziału w rozprawach sądowych. Problemy występują także z uwagi na brak współpracy osoby doświadczającej przemocy z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych lub wycofywanie się z dotychczasowo podjętych działań.

- Osoby starsze, niepełnosprawne i dotknięte długotrwałą lub ciężką chorobą

Długotrwała choroba i niepełnosprawność stanowią główne powody wspierania osób i rodzin przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach. Problem ten często dotyka osoby w wieku starszym. Osoby z niepełnosprawnością i starsze napotykać liczne przeszkody związane z samodzielnym funkcjonowaniem. Są to problemy spotykane w życiu codziennym, urzędach, pracy, przybierające często postać barier architektonicznych, komunikacyjnych, materialnych, psychicznych czy społecznych. Często od stopnia niepełnosprawności zależy czy osoba z niepełnosprawnością osiągnie odpowiednie wykształcenie, uzyska zatrudnienie, zapewni sobie materialne warunki do życia, dostęp do infrastruktury medycznej i rehabilitacyjnej, do systemu edukacji i kultury. Poza wyżej wymienionymi utrudnieniami osoby z niepełnosprawnością zmagają się z funkcjonującymi w społeczeństwie barierami w postaci bierności, niezrozumienia, niechęci i niewiedzy wobec nich samych. Podobne problemy dotyczą osoby starsze i długotrwale lub ciężko chore, które w okresie choroby mają ograniczone możliwości wypełniania swoich ról społecznych.

Niewątpliwie wpływ na skalę tego problemu ma wielochorobowość wynikająca z wieku i starzejącej się populacji. Specyfiką tego problemu jest to, że w odróżnieniu od innych, nie ma działań redukujących jego występowanie jak ma to miejsce np. w przypadku ubóstwa, bezrobocia, alkoholizmu.

Główne działania Ośrodka Pomocy Społecznej zorientowane wobec osób z niepełnosprawnością lub dotkniętych chorobą opierają się na pomocy w formach: pieniężnej, świadczeń rzeczowych oraz pomocy środowiskowej, w szczególności w formie usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania przez opiekunki zatrudnione w Ośrodku. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

Mieszkańcy gminy potrzebujący całonocnej opieki, którym nie może zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, a którym zalecane jest wsparcie instytucjonalnej, są kierowani do domów pomocy społecznej:

- Dom Pomocy Społecznej „Nowela”, Gałki 70, 26-434 Gielniów;
- Dom Pomocy Społecznej Dla Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych „SENIOR”, Piotrowice 1, 78-114 Dygowo
- Dom Pomocy Społecznej, Śniatowo 17, 72-400 Kamień Pomorski,
- Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II, ul. Karasicka 51, 95-015 Głowno,
- Dom Pomocy Społecznej ul. Osiedle Smużyny 2a, 72-200 Nowogard,
- Dom Pomocy Społecznej ul. Aleja Niepodległości, 16-070 Choroszcz,
- Dom Pomocy Społecznej, Modrzewiec 8, 78-331 Rąbino,
- Dom Pomocy Społecznej, Dębce 11, 74-100 Dębce.

Szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców gminy przebywających w domach pomocy społecznej oraz kosztów ponoszonych w związku z ich umieszczeniem w DPS zawarto w tabelach 42 i 43.

Tabela 42. Liczba mieszkańców gminy przebywających w DPS w latach 2019-2023 oraz koszty DPS ponoszone przez gminę

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba osób przebywających w DPS	9	8	13	14	13
Odpłatność Gminy za pobyt w DPS (zł)	232 940,73	280 811,22	386 384,14	422 899,55	609 755,01

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 43. DPS-y i liczba mieszkańców gminy w nich przebywających na koniec 2023 roku

Nazwa i adres DPS	Typ DPS	Organ prowadzący	Liczba miejsc	Liczba mieszkańców gminy przebywających w DPS
Dom Pomocy Społecznej, Śniatowo 17, 72-400 Kamień Pomorski	dla osób przewlekle somatycznie chorych	Starosta Kamieński	75	3
Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II, ul. Karasicka 51, 95-015 Głowno	dla osób przewlekle somatycznie chorych	Starostwa Zgierski	62	1
Dom Pomocy Społecznej ul. Osiedle Smużyny 2a, 72-200 Nowogard	dla osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawne intelektualnie	Starostwa Goleniowski	233	1
Dom Pomocy Społecznej ul. Aleja Niepodległości, 16-070 Choroszcz	dla osób przewlekle psychicznie chorych	Starosta Białostocki	286	1
Dom Pomocy Społecznej, Modrzewiec 8, 78-331 Rąbino	dla mężczyzn dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	Starosta Świdwiński	90	1
Dom Pomocy Społecznej, Dębce 11, 74-100 Dębce	dla osób przewlekle somatycznie chorych	Starosta Piaseczyński	81	1
Dom Pomocy Społecznej Dla Osób Przewlekle Psychicznie Chorych „SENIOR”, Piotrowice 1, 78-114 Dygowo	dla osób przewlekle psychicznie chorych	Starosta Kołobrzegi	44	2
Dom Pomocy Społecznej „Nowela”, Gałki 70, 26-434 Gielniów	dla osób przewlekle psychicznie chorych	Starosta Przysuski	78	1

Zródło: opracowanie własne

Działania zmierzające do jak najdłuższego funkcjonowania w środowisku osób z niepełnosprawnością, długotrwale chorych i starszych, wynikają nie tylko z przesłanek humanitarnych, ale również z racjonalności finansów publicznych. W ostatnich latach wzrosły wydatki gminy na rzecz osób, które z powodu choroby, niepełnosprawności i wieku nie są w stanie funkcjonować w środowisku zamieszkania i potrzebują stałej całodobowej opieki w domach pomocy społecznych. W strukturze wydatków budżetu gminy, wydatki związane z opłatą za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w roku 2023 wynosiły 609.755,01 zł, a w bazowym roku 2019, 232.940,73 zł (tabela 42). W grudniu 2023 roku średni koszt za jednego uczestnika DPS (lokowanych w 8 DPS-ach na terenie kraju), jaki ponosiła Gmina Międzyzdroje, kształtował się na poziomie 4 068,65 zł/m-c. Uzależniony był od zakresu świadczonych usług, lokalizacji i wielkości DPS i oscylował w przedziale od 3 024,29 zł/m-c do 4 883,14 zł/m-c. W domach pomocy społecznej w okresie 2019 – 2023 widzimy wzrost osób przebywających. Należy mieć na uwadze, że liczba ta może znacząco rosnać w przyszłym okresie. W związku z powyższym celowym jest poszukiwanie nowych rozwiązań poprzez m.in. tworzenie „Centrów opiekuńczo mieszkalnych” i „Rodzinnych domów pomocy” we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz sąsiednimi gminami z powiatu kamieńskiego oraz Miastem Świnoujście. Rozwiązania te wychodziłyby również na przeciw deinstytucjonalizacji świadczenia usług społecznych, w tym usług opiekuńczych i bytowych.

Czynnikiem o strategicznym znaczeniu dla Gminy Międzyzdroje, podobnie jak i całego kraju jest proces starzenia się społeczeństwa. Problematyce starości poświęca się bardzo dużo uwagi, ze względu na stopniowe wydłużania się przeciętnej długości życia, przy jednoczesnym spadku dzietności. Rozwój medycyny oraz poprawa warunków życia powodują, że średnia długość życia ludności w Polsce systematycznie wydłuża się.

Na terenie Gminy Międzyzdroje od kilku lat prężnie działa Nadmorski Uniwersytet Trzeciego Wieku, który znajduje się przy ul. Kolejowej 33 w Międzyzdrojach. Jest to całoroczna działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym. Celem stowarzyszenia jest organizowanie spotkań, prelekcji o tematyce edukacyjnej, zdrowotnej, twórczej oraz turystyczno-krajoznawczej dla osób starszych z terenów Gminy Międzyzdroje.

W gminie działa również Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Międzyzdrojach, który również znajduje się przy ul. Kolejowej 33. Jest to działalność w obszarze kulturowo – oświatowym osób starszych. Funkcjonuje cały rok upowszechniając kulturę ludową poprzez spotkania słowno – muzyczne, integracyjne na poziomie międzynarodowym oraz edukacyjne wśród osób starszych na terenie Międzyzdrojów.

W Gminie Międzyzdroje funkcjonuje także Klub SENIOR+, który także swoją działalność prowadzi przy ul. Kolejowej 33. Jest to ośrodek wsparcia przeznaczony dla osób w wieku senioralnym (60+). Celem Klubu jest w szczególności zapewnienie wsparcia seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) przez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej, a także oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS), który znajduje się przy ul. Kolejowej 33 w Międzyzdrojach, świadczy usługi dla osób przewlekle psychicznie chorych, osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych. W ŚDS zatrudniona jest odpowiednio wykwalifikowana kadra prowadząca pracownice: plastyczną, komputerową i kulinarną. Celem działalności ŚDS jest stworzenie warunków zapewniających uczestnikom zaspokajanie indywidualnych potrzeb społecznych, poznawczych, życiowych oraz ukierunkowanych na podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia.

- Bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem, które ulega ciągłym zmianom. Zarówno stopa bezrobocia, jak i struktura osób pozostających w bezrobociu tzw. rejestrowanym jest zmienna. Definicji bezrobocia jest wiele. Opisując ten problem napotyka się na nieprecyzyjne definiowanie tego zjawiska. Wynika to z faktu, iż istnieje wiele różnych metod jego mierzenia, a każda z nich obarczona jest błędem niedoszacowania lub przeszacowania. W ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy znajduje się definicja osoby bezrobotnej, która może korzystać z pomocy instytucji.

Tabela 44. Wskaźniki bezrobocia wśród klientów pomocy społecznej

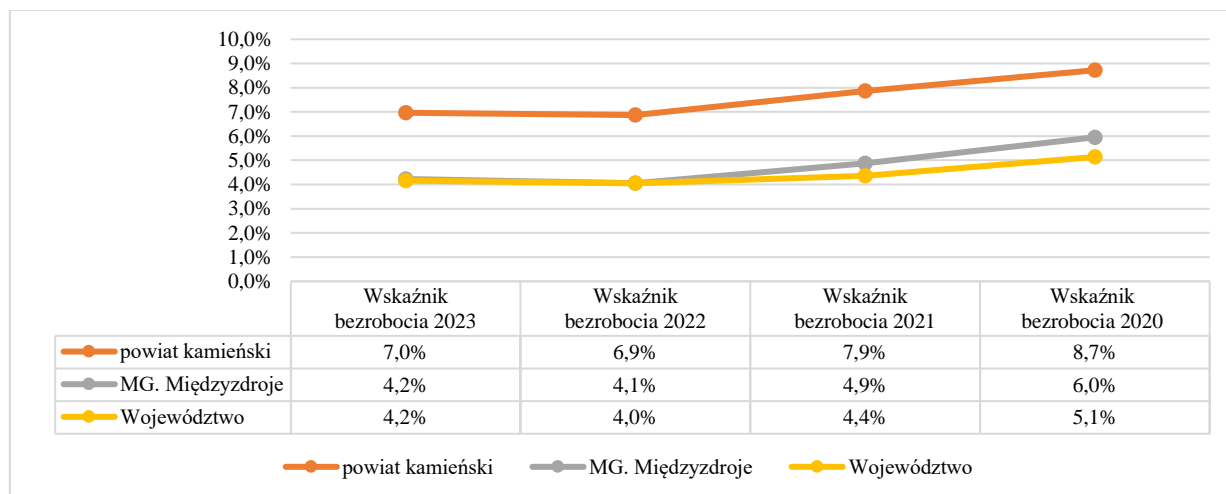
Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Wskaźniki	52%	56%	52%	43%	43%

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej

Wskaźnik bezrobocia wśród klientów pomocy społecznej jest obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. Jak wynika wskaźnik ten od dwóch lat utrzymuje się na tym samym poziomie, a porównując z rokiem bazowym 2019 to spadł o 9 punktów procentowych i wynosi 43% (tabela 44).

Wśród klientów Ośrodka Pomocy Społecznej jest to drugi najczęstszy powód przyznawania pomocy, mimo iż liczba osób korzystająca ze wsparcia z tego powodu spadła. Warto zauważyć, że rok 2020 oraz 2021 był zdominowany przez pandemię koronawirusa, która wpłynęła na zamknięcie wielu miejsc pracy na terenie Gminy Międzyzdroje co spowodowało wzrost osób bezrobotnych.

Rysunek 11. Wskaźnik bezrobocia w latach 2020 - 2023

Źródło internetowe: dane uzyskane z PUP w Kamieniu Pomorskim

Wskaźnik bezrobocia w roku 2023 na terenie Gminy Międzyzdroje wynosił 4,2%, w powiecie kamińskim 7,0% a w województwie zachodniopomorskim 4,2%.

Liczne formy przeciwdziałania bezrobociu są realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Kamieniu Pomorskim. Wśród takich form wsparcia są:

- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- refundacje kosztów wyposażenia / doposażenia stanowiska pracy,
- szkolenia,
- instrumenty rynku pracy w tym: staże, zatrudnienie subsydiowane, prace społecznie użyteczne, zwrot kosztów dojazdu.

2.3. PROBLEMY SPOŁECZNE NA TERENIE GMINY W OPINII MIESZKAŃCÓW NA PODSTAWIE BADAŃ ANKIETOWYCH

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025- 2030 zostało przeprowadzone przy udziale szerokiej partycypacji społecznej. Mieszkańcy gminy zostali bezpośrednio włączeni w proces budowy Strategii już na etapie opracowania diagnozy sytuacji społecznej. W ramach udziału społeczności lokalnej w ramach SRPS została przeprowadzona ankieta, badająca ocenę różnych obszarów w tym: główne problemy społeczne oraz działania, które należałoby podjąć, aby poprawić jakość życia mieszkańców gminy (wzór ankiety stanowi załącznik nr 2 do SRPS). Ankieta była rozpowszechniana w formie internetowej i papierowej poprzez różne kanały informacyjne i mógł ją wypełnić każdy mieszkaniec Gminy Międzyzdroje.

Ankieta składała się z trzech części:

- pytań ogólnych w zakresie jakości życia i problemów społecznych mieszkańców gminy,
- pytań uszczegóławiających obszary strategiczne,
- analizy dotychczas podejmowanych działań- jest to część rozszerzona ankiety i była rozsyłana dodatkowo, wyłącznie dla pracowników instytucji i przedsiębiorstw z terenu gminy.

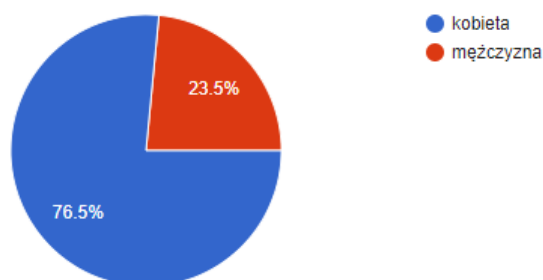
Każdy kwestionariusz posiadał metryczkę, zawierającą pytania o: płeć, wiek, wykształcenie, związek z gminą, sytuację zawodową oraz miejscowość zamieszkania, pozwalającą na identyfikację struktury badanej próby. Na podstawie wyników ankiety zostały scharakteryzowane warunki społeczne badanych obszarów w opinii mieszkańców gminy. Celem przeprowadzenia badań było uzyskanie opinii i wiedzy na temat życia w gminie oraz występujących w niej problemów społecznych. Wnioski z przeprowadzonych badań stanowiły również podstawę do sformułowania celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz kierunków działań w celu minimalizacji zdiagnozowanych problemów społecznych.

W anonimowych badaniach ankietowych przeprowadzonych w okresie od dnia 27 września 2024 r. do dnia 15 października 2024 r. wzięło udział 115 respondentów, którzy wyrazili swoje opinie w ramach pytań o charakterze zamkniętym, półotwartym, a także zezwalających na swobodną formę wypowiedzi. Wyniki przedstawione w niniejszym rozdziale mają charakter procentowy.

2.3.1. Struktura badanej próby

Poniżej znajduje się zestawienie rozkładów podstawowych cech społeczno – demograficznych respondentów biorących udział w badaniu ankietowym.

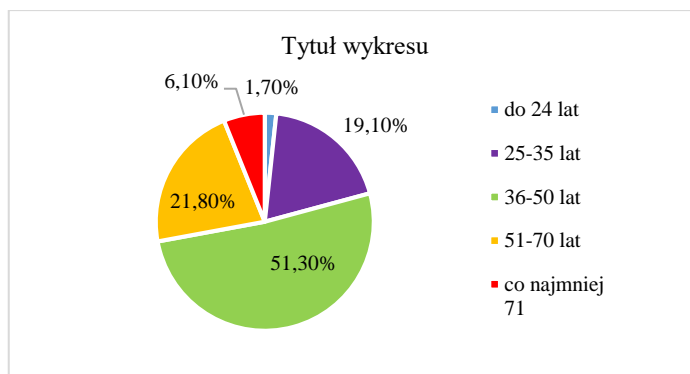
Rysunek 12. Osoby biorące udział w badaniu ankietowym wśród mieszkańców Gminy Międzyzdroje w podziale na płeć

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie Gminy Międzyzdroje wzięło udział 113 osób. Pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu przeważały kobiety – stanowiły one 76,5% ogółu, natomiast mężczyźni – 23,5%.

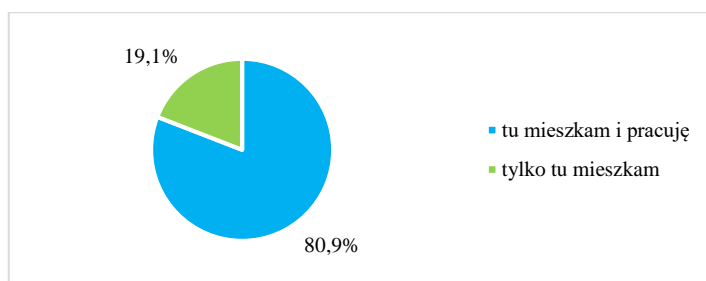
Rysunek 13. Wiek osób biorących udział w badaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani między 36 a 50 rokiem życia (51,30%). W badaniu udział wzięli również mieszkańcy w wieku 25-35 lat (19,1%), 51-70 lat (21,8%), powyżej 70 lat (6,1%) oraz osoby mające mniej niż 25 lat, których udział w badaniu był najniższy (1,7%).

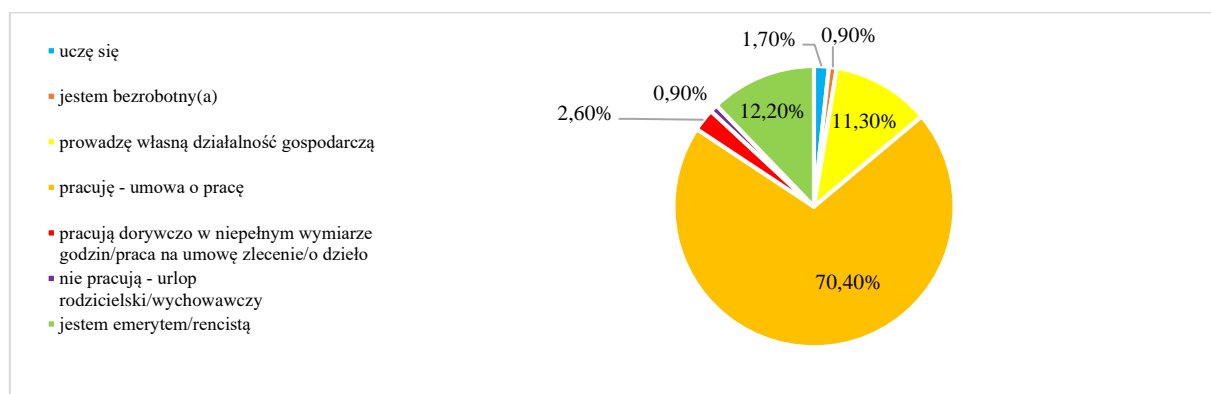
Rysunek 14. Związek z Gminą Międzyzdroje osób biorących udział w badaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W zakresie związku ankietowanych z Gminą Międzyzdroje 80,9 % osób deklarowało że zarówno mieszka, jak i pracuje na terenie gminy, natomiast 19,1% deklarowało że tylko pracuje na terenie Gminy Międzyzdroje.

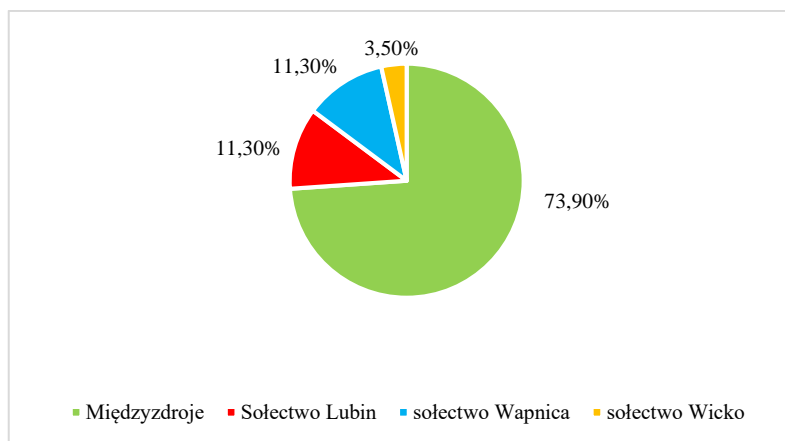
Rysunek 15. Sytuacja zawodowa osób biorących udział w badaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli zróżnicowani pod względem sytuacji zawodowej. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani pracujący na umowie o pracę (70,4%), później emeryci i renciści (12,2%), osoby prowadzące własną działalność gospodarczą (11,3%), osoby pracujące dorywczo w niepełnym wymiarze godzin, praca na umowie zlecenie, o dzieło (2,6%), osoby uczące się (1,7%) i ostatnią najmniej liczną grupą są osoby bezrobotne (0,9%) i osoby niepracujące, na urlopie rodzicielskim, wychowawczym (0,9%).

Rysunek 16. Miejscowość zamieszkania osób biorących udział w badaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Analiza wskazuje, że 73,9% badanych osób, które wzięły udział w ankiecie konsultacyjnej mieszka na terenie miasta Międzyzdroje, a 26,1% na terenach sołeckich.

2.3.2. Część I - ocena problemów społecznych i warunków życia mieszkańców Gminy Międzyzdroje

Część pierwsza ankiety dedykowana wszystkim mieszkańcom i podmiotom gospodarczym na terenie gminy obejmowała analizę dotychczas podejmowanych działań w zakresie warunków i jakości życia na terenie Gminy Międzyzdroje (aspekt ewaluacyjny dla SRPS na lata 2014-2024). Ankietowani zostali poproszeni o ocenę warunków życia w obszarach:

- komunikacji i dostępu do mediów,
- edukacji, organizacja placówek oświaty, kultury,
- zdrowie i sport,
- ochrony środowiska i wyglądu gminy.

Komunikacja i dostęp do mediów został oceniony w większości przez respondentów jako raczej dobre, zarówno w zakresie jakości dróg, ulic, ścieżek rowerowych, dostępu do komunikacji zbiorowej, wodociągu, kanalizacji, gazociągów i nowoczesnych technologii, z wyjątkiem dostępności parkingów, które wszyscy ankietowani uznali za raczej złe.

W obszarze edukacji szkolnej zarówno jakości kształcenia w szkołach, liczebność klas, dostępności przedszkoli, zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży i zajęć kulturalnych większość ankietowanych uznała za raczej dobre. Z kolei dostęp do oferty edukacyjnej dla dorosłych, został już oceniony w większości raczej złe.

Obszar zdrowie został oceniony głównie negatywnie. Większość pytanych uważała warunki życia w tym obszarze za bardzo złe, w tym dostęp do lekarzy i specjalistów. Z kolei jakość świadczonych usług opieki zdrowotnej, badań profilaktycznych uznano za raczej złe.

Pozytywny wynik wskazali ankietowani w poczuciu bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej i dostępności miejsc sportu i rekreacji. Ten obszar wskazano jako raczej dobry.

Najwyżej oceniana dziedzina to ochrona środowiska i wygląd gminy. Badani w większości są zadowoleni zarówno ze stanu środowiska przyrodniczego, terenów rekreacyjnych, spacerowych, stanu oświetlenia ulicznego, a także ogólnej estetyki miasta i atrakcyjności turystycznej gminy. Najniżej oceniono czystość i porządek na terenie gminy oraz narażenie na zanieczyszczenie powietrza.

Ankietowani zostali poproszeni o ocenę poziomu występowania problemów na terenie gminy w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza, że problem nie występuje lub jest znikomy, natomiast 5 oznacza, że problem występuje z dużym nasileniem. Szczegółowe wyniki prezentuje tabela 45.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 45. Ocena poziomu występowania problemów na terenie Gminy Międzyzdroje

Punktacja	1	2	3	4	5
Alkoholizm	3%	12%	36%	33%	16%
Przemoc	9%	15%	47%	22%	7%
Uzależnienia	4%	10%	34%	34%	18%
Ubóstwo	11%	28%	44%	16%	1%
Bezrobocie	18%	29%	38%	11%	4%
Słaba oferta kulturalna	27%	27%	28%	11%	7%
Słaba oferta sportowa	24%	30%	29%	11%	6%

Zródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Respondenci uznali, że najczęściej występującymi problemami są: uzależnienie, alkoholizm, przemoc, słaba oferta kulturalna i sportowa, bezrobocie i ubóstwo.

Badana grupa oceniła aktywność ludności poprzez udział w konkursach, imprezach sportowych i kulturalnych, grupach działania na terenie Gminy Międzyzdroje jako małą, jednocześnie ponad połowa osób wypełniających ankietę stwierdziła, że rzadko uczestniczy w imprezach sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy, 41,7% badanych osób, że robią to często, a 5,2% że zawsze. Jako formę spędzania wolnego czasu ankietowani wskazali, że najczęściej uprawiają sport (w tym spacer) lub odpoczywają w domu, przy czym przy ocenie częstotliwości korzystania z infrastruktury rekreacyjnej na terenie Gminy Międzyzdroje ponad połowa badanych osób, tj. 57,4% przyznała, że korzysta z niej często, 34,8% rzadko a 7,8% zawsze.

W zakresie wykluczenia społecznego badana społeczność uznała, że w Gminie Międzyzdroje najbardziej zagrożone wykluczeniem są osoby z niepełnosprawnościami. Jako główny powód problemów społecznych i zawodowych mieszkańców Gminy Międzyzdroje ankietowani wskazali brak motywacji i chęci rozwoju. Ankietowani na pytanie o ocenę, jak wyobrażają sobie swoją sytuację społeczno - materialną za 5 lat, większość, tj. 47% stwierdziła, że ich sytuacja będzie na podobnym poziomie, 20% że, się znacznie poprawi, 16,5% że ich sytuacja się pogorszy lub nie ma zdania na ten temat.

Tabela 46. Największe problemy Gminy Międzyzdroje i perspektywa rozwoju

Wyszczególnienie	Zdecydowanie słaba strona	Słaba strona	Czynnik obojętny	Silna strona	Zdecydowanie silna strona
Dostępność komunikacyjna	32	39	28	13	3
Infrastruktura komunalna (wodociągi, kanalizacja, gaz)	7	11	40	43	14
Dostęp do nowoczesnych technologii i Internetu	15	24	39	31	6
Rynek pracy	12	39	33	21	10
Oferta edukacyjna	19	50	30	12	4
Oferta sportowo – rekreacyjna	5	20	32	46	12
Oferta turystyczna	2	9	26	54	24
Tradycje i zwyczaje	15	23	49	23	5
Przedsiębiorczość mieszkańców	5	19	41	28	12
Aktywność związków i stowarzyszeń itp.	10	19	30	38	18
Walory przyrodnicze	2	12	17	34	50
Walory historyczne i zabytkowe	5	17	32	45	16
Sytuacja finansowa gminy	2	11	21	38	43

Zródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie według nich największych problemów Gminy Międzyzdroje, oraz obszarów gdzie widać perspektywę rozwoju. Jako najsłabsze strony gminy zostały wskazane dostępność komunikacyjna, oferta edukacyjna, dostęp do nowoczesnych technologii i Internetu, tradycja i zwyczaje oraz rynek pracy. Za strefy mające potencjał i perspektywę rozwoju uznano walory przyrodnicze, sytuację finansową gminy i ofertę turystyczną (tabela 46).

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 47. Ocena najważniejszych potrzeb, czyli w co należy inwestować na terenie Gminy Międzyzdroje

Poprawa warunków dla inwestorów	5,2%
Rozbudowa dróg, ulic i parkingów	43,5%
Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	5,2%
Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	7,8%
Rozbudowa i modernizacja sieci gazowej	4,3%
Rozbudowa i modernizacja sieci energetycznej	4,3%
Inwestycje w odnawialne źródła energii	17,4%
Inwestycje w oświatę i edukację	48,7%
Poprawa dostępności przedszkoli i żłobków	24,3%
Aktywizacja osób starszych i opieka nad nimi	35,7%
Wsparcie dla osób najbiedniejszych	13,9%
Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom	20,9%
Dofinansowanie i rozwój opieki zdrowotnej i badań profilaktycznych	66,1%
Rozwój terenów sportowych, rekreacyjnych	11,3%
Promocja i rozwój turystyki	7,8%
Organizacja imprez sportowych, inwestycje w sport	7,8%
Promocja i inwestycje w kulturę	7,8%
Służba zdrowia	0,9%
Większa dostępność zajęć dla dzieci i specjalistów	0,9%
Wsparcie dla osób z niepełnosprawnością, miejsca pracy dla takich osób, mieszkania treningowe itp.	0,9%
Zwracanie uwagi na wnioski pojedynczych podmiotów, a nie tylko interesy dużych firm	0,9%
Poprawa dostępności, ilości kursów i godzin kursowania komunikacji miejskiej	0,9%
Poprawa komunikacji Międzyzdroje - Świnoujście	0,9%
Wsparcie dla osób niepełnosprawnych, dzieci niepełnosprawnych, dla których brakuje warunków edukacyjnych, terapeutycznych w gminnych placówkach (szczególnie przedszkolu i szkole). Rodzice dzieci niepełnosprawnych muszą na własną rękę szukać możliwości edukacji w innych placówkach edukacyjnych, ponieważ placówki na terenie gminy nie są dostosowane do przyjęcia dzieci z różnymi problemami rozwojowymi (szczególnie mowa o żłobku oraz przedszkolu). Ze strony placówek zauważamy brak zainteresowania potrzebami rodziców z dziećmi z niepełnosprawnością w różnym stopniu. Można zauważyć, że placówka cieszy się, że dziecko zostało zabrane do innej placówki (najczęściej prywatnej poza terenem gminy) i problem został rozwiązany.	0,9%
Promocja i rozwój innej gałęzi gospodarczej niż turystyka	0,9%
Oferta zajęć dla mieszkańców w średnim wieku	0,9%
Poprawa możliwości mieszkaniowych dla mieszkańców	0,9%
„Mieszkania dla mieszkańców od Miasta - NIE MTBS”	0,9%
Stworzenie warunków sprzyjających pozostaniu młodych	0,9%
Mieszkalnictwo komunalne	0,9%
Zbudowanie szkoły średniej	0,9%
Rozbudowa Internetu, światłowodu	0,9%
Wykorzystane gorącej wody ze źródeł termicznych	0,9%
Ścieżki rowerowe	0,9%
Bezpieczeństwo	0,9%

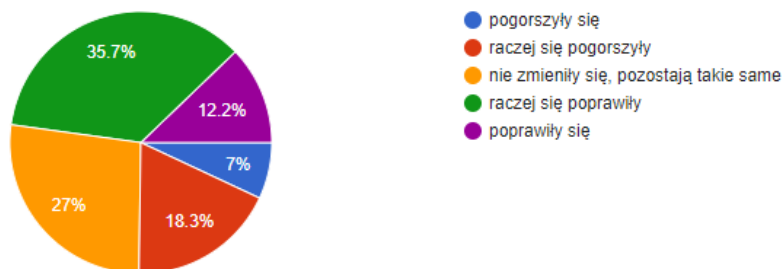
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Tabela 47 zawiera ocenę najważniejszych potrzeb gminy. Badana grupa oceniła, że Gmina Międzyzdroje najbardziej powinna inwestować w rozwój opieki zdrowotnej i badań profilaktycznych, oświatę i edukację i rozbudowę dróg, ulic i parkingów. Ponadto ważnymi elementami nad którymi również powinien się skupić samorząd gminny to dofinansowanie aktywizacja osób starszych i opieka nad nimi, działania na rzecz przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom poprawa dostępności przedszkoli i żłobków, inwestycje w odnawialne źródła energii, wsparcie dla osób najbiedniejszych oraz działania na rzecz przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom.

2.3.3. Część II ankiety- ocena problemów społecznych i warunków życia mieszkańców Gminy Międzyzdroje

Druga część ankiety zawierała pytania dotyczące problemów społecznych w Gminie Międzyzdroje. Mieszkańcy wypowiedzieli się na temat ogólnych warunków życia w gminie, w jakim stopniu są zadowoleni w poszczególnych dziedzinach życia, jakie są największe problemy społeczne, które wymagają interwencji oraz jakie problemy społeczne dotyczące wybranych grup społecznych wymagają szczególnej uwagi.

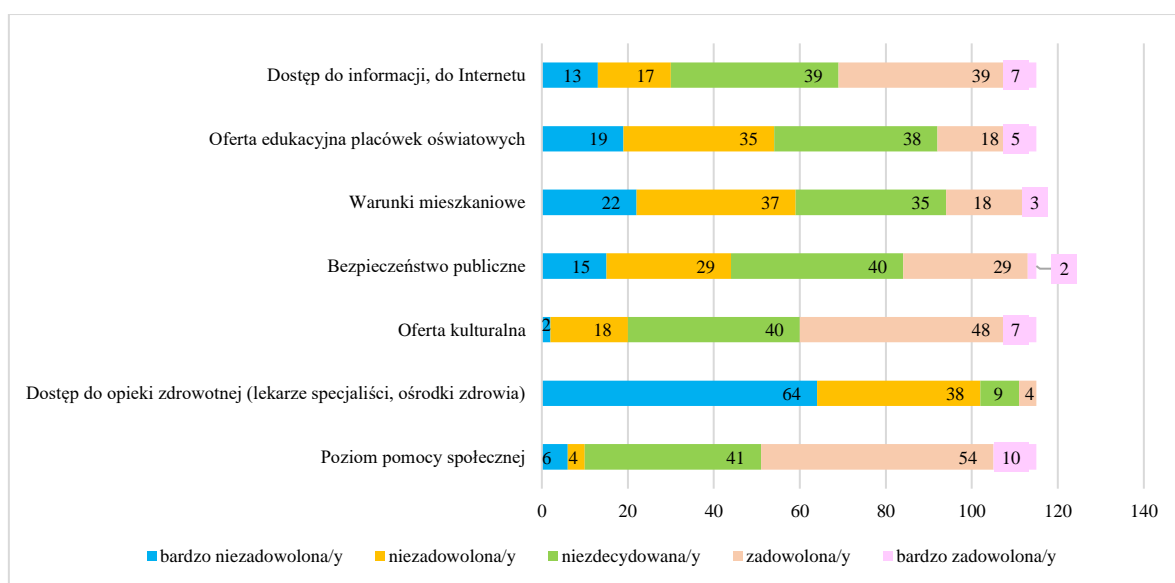
Rysunek 17. Ocena zmiany ogólnych warunków życia w gminie Międzyzdroje w ostatnich latach

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ankietowanych zapytano o ocenę zmiany ogólnych warunków życia w Gminie Międzyzdroje w ostatnich latach. Większość osób, tj. 35,7% uważa, że warunki życia raczej się poprawiły a 12,2% stwierdziło, że się poprawiły, 27% uważa, że warunki nie zmieniły się i pozostają takie same. Natomiast 18,3% ankietowanych stwierdziło, że warunki raczej się pogorszyły a 7%, że się pogorszyły (rysunek 17).

Rysunek 18. Ocena poszczególnych dziedzin życia w Gminie Międzyzdroje

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Kolejne pytanie dotyczyło oceny poziomu zadowolenia respondentów poszczególnych uwarunkowań życia w gminie w skali od bardzo niezadowolonych, do bardzo zadowolonych, zostało przedstawione na rysunku 18. Przy każdej dziedzinie życia ankietowani mogli wybrać jedną z dostępnych odpowiedzi.

Tabela 48. Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Międzyzdroje wymagające szczególnej uwagi

Ubóstwo	7,8%
Bezrobocie	17,4%
Choroba, niepełnosprawność	31,4%
Bezdomność	15,7%
Uzależnienie	39,1%
Bezradność życiowa	20,9%
Nietolerancja i dyskryminacja	18,3%
Dysfunkcyjność rodziny	13,9%
Przemoc w rodzinie	19,1%
Problemy ludzi starszych	27,0%
Starzenie się społeczności lokalnej	40,0%
Przestępczość	14,8%
Rozpad więzi rodzinnych	12,2%
Złe warunki mieszkaniowe	25,2%
Brak mieszkań dla młodych mieszkańców, brak porządnej opieki zdrowotnej i specjalistów dla dzieci	0,9%
Wysokie ceny mieszkań, działek	0,9%
Niebezpieczeństwo w gminie	0,9%
Brak dostępnych terminów w przychodni do lekarza podstawowej opieki	0,9%
Break budownictwa społecznego	0,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Pod względem warunków życia najwięcej negatywnych wskazań dotyczyło dostępu do opieki zdrowotnej- bardzo niezadowolonych i niezadowolonych mieszkańców. Znaczny poziom niezadowolonych wśród mieszkańców dotyczył warunków mieszkaniowych i oferty edukacyjnej placówek oświatowych. Pozytywnie zostały ocenione takie kwestie jak: poziom pomocy społecznej, oferta kulturalna, dostęp do informacji i Internetu.

Respondenci zostali poproszeni o wskazanie problemów w sferze społecznej na obszarze Gminy Międzyzdroje, które wymagają szczególnej uwagi. Mieszkańcy mogli wybrać maksymalnie 3, które ich zdaniem są najważniejszymi problemami. Za najważniejszy z nich uznano starzenie się społeczeństwa lokalnego (40,0%) uzależnienie (39,1%). Pozostałe istotne z punktu widzenia mieszkańców problemy społeczne na terenie gminy to: choroba i niepełnosprawność (31,4%), problemy ludzi starszych (27,0%), złe warunki mieszkaniowe (25,2%), bezradność życiowa (20,9%), przemoc w rodzinie (19,1%), nietolerancja i dyskryminacja (18,3%) i bezrobocie (17,4%) – tabela 48.

Tabela 49. Problemy społeczne dzieci i młodzieży, występujące na terenie Gminy Międzyzdroje wymagające szczególnej uwagi

Przemoc rówieśnicza	76,5%
Przemoc domowa	9,6%
Uzależnienie	57,4%
Choroby psychiczne/zaburzenia osobowości	24,3%
Niewystarczające działania instytucji publicznych (takie jak szkoły, świetlice środowiskowe, itp.)	36,5%
Niedobór zorganizowanych form spędzania wolnego czasu	40,0%
Brak pozytywnych wzorców i autorytetów	33,9%
Brak specjalistów w zakresie pomocy dzieciom z niepełnosprawnością, zaburzeniami integracji sensorycznej i autyzmu	0,9%
Brak pomocy, dostępu do placówek oraz terapeutów dla dzieci niepełnosprawnych, z różnymi dysfunkcjami, ograniczeniami.	0,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W pytaniu uszczegóławiającym problemy społeczne występujące wśród dzieci i młodzieży respondenci mogli wybrać maksymalnie 3 najważniejsze ich zdaniem problemy dotyczące tej grupy. Najwięcej osób wskazało na przemoc rówieśniczą (76,5%) i uzależnienie (57,4%). Ponadto, występujące wśród dzieci i młodzieży problemy społeczne, według ankietowanych, dotyczą również niedoboru zorganizowanych form spędzania wolnego czasu (40,0%), niewystarczające działania instytucji publicznych takich jak m.in. szkoła czy świetlica środowiskowa, (36,5%) i brak pozytywnych wzorców i autorytetów (33,9%) – tabela 49.

Tabela 50. Problemy społeczne osób z niepełnosprawnościami, występujące na terenie Gminy Międzyzdroje wymagające szczególnej uwagi

Bariery architektoniczne	67,8%
Brak akceptacji w środowisku lokalnym	21,7%
Problemy finansowe	40,9%
Problemy natury psychologicznej	26,1%
Utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych / usług opiekuńczych	70,4%
Brak ofert pracy	38,3%
Brak zajęć dla dzieci z niepełnosprawnością, brak specjalistów w Międzyzdrojach, dzieci muszą dojeżdżać wszędzie	0,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Kolejna grupa społeczna nad której problemami pochyłono się w ankiecie to osoby z niepełnosprawnościami. Według mieszkańców gminy problemy dotyczące tej grupy, które wymagają szczególnej uwagi to utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych / usług opiekuńczych (70,4%), bariery architektoniczne (67,8%), problemy finansowe osób z niepełnosprawnościami (40,9%) oraz brak ofert pracy (38,3%) i problemy natury psychologicznej (26,1%) – tabela 50.

Tabela 51. Problemy społeczne osób starszych, występujące na terenie Gminy Międzyzdroje wymagające szczególnej uwagi

Problemy zdrowotne	60,9%
Brak opieki ze strony rodziny	27,0%
Problemy finansowe	33,9%
Samotność	50,4%
Brak odpowiedniej opieki medycznej	71,3%
Brak ofert spędzania czasu wolnego	16,5%
Problemy mieszkaniowe	7,8%
Wykluczenie cyfrowe	16,5%
Częsty brak terminów w przychodni	0,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W pytaniu uszczegóławiającym problemy społeczne dotyczące osób starszych respondenci wskazali, że ich zdaniem najważniejsze problemy, nad którymi należy się pochylić to brak odpowiedniej opieki medycznej (71,3%) oraz problemy zdrowotne (60,9%) i samotność (50,4%). Pozostałymi trudnymi obszarami, które wymagają uwagi wśród tej grupy mieszkańców gminy to: problemy finansowe (33,9%) oraz brak opieki ze strony rodziny (27,0%) – tabela 51.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 52. Inne istotne problemy społeczne nieujęte w ankiecie wymagające priorytetowego potraktowania według mieszkańców Gminy Międzyzdroje

BEZPIECZEŃSTWO	handel narkotykami
	ułgowe traktowanie osób śpiących na ławkach w strategicznych miejscach dla gminy przez służby
	niska nieskuteczność interwencji organów m.in. policji w sytuacjach zagrożenia, przemocy (również u dzieci), przestępczości
SPOŁECZNE	wykluczenie komunikacyjne
	brak miejsca dla młodzieży, gdzie mogliby spędzać wolny czas np. na wsi mają świetlice, gdzie spotykają się, grają, rozmawiają, oglądają filmy itp.
	brak dziennego domu pomocy społecznej
MIESZKANIOWE	problemy mieszkaniowe / warunki mieszkaniowe
	wybudowanie mieszkań dla mieszkańców (TBS)
	wysokie ceny nieruchomości powodujące opuszczanie gminy Międzyzdroje i poszukiwanie tańszych mieszkań - miasto hotelarzy i developerów, a nie mieszkańców
EKONOMICZNE	problem ze znalezieniem stałej pracy
ZDROWIE	brak specjalistów dziecięcych (np. terapia ręki, SI, WWR)
	ograniczona dostępność do służby zdrowia w tym problemy z rejestracją do lekarza POZ
EDUKACYJNE	mała ilość godzin logopedycznych w przedszkolach oraz brak dostępności zajęć SI dla dzieci (bezpłatnych!)
	ograniczona reakcja nauczycieli na zgłaszane problemy psychiczne dzieci, nękania w szkole i w domu
	brak zajęć dla młodzieży w wieku 13-20 z emocji, asertywności, zajęcia integracyjne w szkołach prowadzone przez specjalistów, praca z hejterami i zhejtowanymi
INSTYTUCJONALNE	konieczność szkoleń pracowników Urzędu w obszarze kompetencji społecznej, obsługi interesanta
	problem instytucjonalny w Policji

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ostatnie pytanie miało formę otwartą, aby mieszkańcy mogli wskazać inne, istotne problemy społeczne, które nie zostały ujęte w ankiecie, a wymagające priorytetowego traktowania. Mieszkańcy Gminy Międzyzdroje - 19 osób (16,5% ankietowych) wskazało inne problemy w sferze: bezpieczeństwo, społecznej, mieszkaniowej, ekonomicznej, zdrowie, edukacyjnej i instytucjonalnej (tabela 52).

2.3.4. Część III ankiety – pytania uszczegóławiające obszary strategiczne

Ostatnia część ankiety zawierała pytania uszczegóławiające obszary strategiczne:

- wspieranie rodzin,
- bezpieczne społeczeństwo,
- wysoka aktywność zawodowa,
- troska o kondycję zdrowotną,
- przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności,
- wysoki poziom świadomości i aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku,
- skuteczny system społecznego wsparcia oraz integracja środowiska lokalnego.

Mieszkańcy wypowiedzieli się które, według nich, elementy realizacji poszczególnych obszarów są najważniejsze i co można zrobić, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom zagrażającym ich realizacji.

Tabela 53. Najważniejsze elementy realizacji obszaru: Rodzina – najlepszym środowiskiem rozwoju

Rozwój środowiskowych form wsparcia dziecka i rodziny w tym asystenta rodziny (np. świetlice środowiskowe, wychowawca podwórkowy)	33,0%
Budowanie wczesnego systemu wspomagania dzieci o szczególnych potrzebach rozwojowych i emocjonalnych i edukacyjnych (np. rehabilitacja fizyczna, psychologiczna)	67,8%
Wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych	28,7%
Podjęcie działań pomocowych mających na celu podniesienie poziomu życia rodzin z dziećmi	22,6%
Zapewnienie zastępczych form opieki nad dzieckiem oraz tworzenie warunków do ich usamodzielnienia (rodziny zastępcze, „domy dziecka”)	17,4%
Realizacja programów rządowych oraz tworzenie i realizacja lokalnych programów z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej	10,4%
Podjęcie działań na rzecz rozwoju rodzinnych form opieki zastępczej (rodziny zastępcze)	5,2%
Wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu funkcji opiekuńczych i wychowawczych	11,3%
Tworzenie systemu mieszkań rotacyjnych dla zawodowych rodzin zastępczych	14,8%
Podnoszenie świadomości społecznej na temat zagrożeń wynikających ze stosowania przemocy	29,6%
Podjęcie działań ograniczających zjawisko przemocy w rodzinie oraz środowisku rówieśniczym	40,9%
Działania pomocowe ukierunkowane na wychodzenie rodzin z kryzysu	27,8%
Realizacja programów profilaktycznych oraz promowanie prawidłowych metod wychowawczych	21,7%
Promocja dobrych praktyk w zakresie działań na rzecz pomocy dziecku i rodzinie	15,7%
Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności kadr (świetlice środowiskowe, rodziny zastępcze, „domy dziecka”)	16,5%
Rozwijanie bazy informacyjnej o podmiotach wspierających rodzinę	18,3%
Współpraca i wymiana doświadczeń pomiędzy instytucjami i organizacjami (praca z rodziną)	20,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W obszar dotyczącym wspierania rodziny, zapytano respondentów, które z podanych elementów realizacji obszaru: Rodzina – najlepszym środowiskiem rozwoju uważają za najważniejsze. Ankietowani mogli wybrać maksymalnie pięć odpowiedzi. Według największej liczby osób, tj. 67,8% najistotniejsze jest budowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

wczesnego systemu wspomagania dzieci o szczególnych potrzebach rozwojowych, emocjonalnych i edukacyjnych. Jako następne ważne działania respondenci wskazują: podejmowanie działań ograniczających zjawisko przemocy w rodzinie oraz środowisku rówieśniczym (40,9%), rozwój środowiskowych form wsparcia dziecka i rodziny w tym asystenta rodziny (33,0%), podnoszenie świadomości społecznej na temat zagrożeń wynikających ze stosowania przemocy (29,6%), wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych (28,7%) i działania pomocowe ukierunkowane na wychodzenie rodzin z kryzysu (27,8%) - tabela 53.

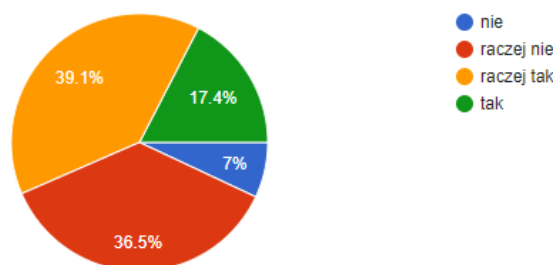
Tabela 54. Działania wskazane przez respondentów, które należy podjąć, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji obszaru Rodzina – najlepszym środowiskiem rozwoju

SPOŁECZNE	likwidacja programu rządowego 800+
	współpraca organizacji i instytucji, pozyskiwanie środki na działania lokalne, programy i spotkania
	ograniczenie koncentracji na formalno - biurokratycznym działania - przygotowywanie przyjaznego i rozumiejącego problemy rodzin środowiska, zatrudnić specjalistów
	wzmoczone kontrole w rodzinach wielodzietnych (problemy opiekuńczo-wychowawcze)
EDUKACJA	zwiększenie dostępności kursów dla nauczycieli (dofinansowania z gminy, organizacja szkoleń)
MIESZKALNICTWO	wysokie koszty mieszkaniowe i koszty mediów
	ograniczona dostępność mieszkań

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Pytanie ma formę otwartą. Mieszkańcy mogli wskazać inne, istotne działania, które należałoby podjąć, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji obszaru Rodzina, które jest najlepszym środowiskiem rozwoju. Tylko 8 mieszkańców gminy Międzyzdroje (7% ankietowanych) wskazało problemy w sferze: społecznej, mieszkaniowej i edukacyjnej (tabela 54).

Rysunek 19. Poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Międzyzdroje w miejscu zamieszkania

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W obszarze bezpiecznego społeczeństwa mieszkańcy Gminy Międzyzdroje na początku zostali zapytani, czy czują się bezpiecznie w swoim miejscu zamieszkania. Respondenci, tj. 39,1% i 17,4% stwierdzili, że czują się bezpiecznie. Odpowiedzi, że nie czują się bezpiecznie i raczej nie czują się bezpiecznie udzieliło odpowiednio 36,5% i 7,0% mieszkańców gminy – rysunek 19.

Tabela 55. Przyczyny braku bezpieczeństwa według mieszkańców Gminy Międzyzdroje

Zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy), słabe oświetlenie, brak patroli policyjnych	44,3%
Słabe oświetlenie	29,5%
Brak patroli policyjnych	63,9%
Niewłaściwe zachowanie pijących alkohol w miejscach publicznych	59,0%
Częste włamania i kradzieże	24,6%
Poza sezonem wakacyjnym jest mała liczba policjantów na komisariacie lub ich brak. Policja jest wzywana np. z Kamienia Pomorskiego a ich dojazd trwa długo.	1,6%
Natępni sąsiedzi	1,6%
Brak chodnika dla rodziców z dziećmi (trudność w dotarciu do szkoły i przedszkola w wapnicy), słabe oświetlenie; często pusty komisariat policji	1,6%
Samochody parkują, gdzie popadnie, widać to Międzyzdroje Campingowa oraz w Lubiniu koło kościoła i ul Łagodna	1,6%
Olewające podejście funkcjonariuszy Policji do zgłoszonych zdarzeń, młodzież biegająca w biały dzień z nożami i bronią gazową, MTBS nie reagujące na zgłoszenia dotyczące naprawy nie zamykających się drzwi wejściowych do budynku.	1,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Osoby, które nie czują się bezpiecznie jako główne przyczyny takiego stanu wskazywały braki patroli policyjnych (63,9%), niewłaściwe zachowania pijących alkohol w miejscach publicznych (59,0%), zagrożenia na drodze (44,3%) i słabe oświetlenie (29,5%). Oprócz tego powody wywołujące brak poczucia bezpieczeństwa u mieszkańców gminy to również, częste włamania i kradzieże, na które wskazywało 24,6% badanych- tabela 55.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 56. Najważniejsze elementy realizacji obszaru: Bezpieczne społeczeństwo

Rozpoznawanie zagrożeń i uwarunkowań ich występowania	20,0%
Prowadzenie systematycznego monitoringu występujących i potencjalnych zagrożeń	37,4%
Przygotowywanie i wdrażanie projektów eliminacji zagrożeń	19,1%
Współdziałanie instytucji na rzecz zapobiegania zagrożeniom (służby socjalne, straż miejska, policja, szkoły, itp.)	57,4%
Edukacja i aktywizacja w zakresie eliminowania zagrożeń	33,0%
Szacowanie ryzyka zagrożeń i zapewnienie niezbędnej pomocy	14,8%
Określanie potrzeb w zakresie reagowania w sytuacjach wystąpienia różnorodnych rodzajów zagrożeń	11,3%
Szacowanie i przygotowanie pomocy potrzebującym w stanach zagrożeń ich bezpieczeństwa	19,1%
Tworzenie planów i procedur współdziałania dla określonych rodzajów zagrożeń zapewniających niezbędny ratunek i pomoc zagrożonym	13,0%
Prowadzenie skutecznych działań interwencyjnych i ratowniczych w sytuacjach zagrożeń zdrowia i życia ludzi, mienia i środowiska	37,4%
Zapewnienie warunków przetrwania i życia dla osób potrzebujących pomocy	23,5%
Zapewnienie ludności ochrony i bezpieczeństwa na wypadek zagrożeń cywilizacyjnych i powodowanych przez siły natury	17,4%
Budowa zintegrowanego systemu reagowania na występujące zagrożenia	19,1%
Wsparcie i pomoc w przetrwaniu po doznanych stratach spowodowanych zaistniałym zdarzeniem	17,4%
Tworzenie materialnego zabezpieczenia potrzeb ludzi, którzy utracili w wyniku zdarzeń warunki mieszkalne i materialne	23,5%
Zapewnienie opieki i możliwości radzenia po urazach traumatycznych (pomoc psychologiczna i terapeutyczna)	43,5%

Zródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W obszarze strategicznym bezpieczne społeczeństwo, respondenci w pytaniu dotyczącym, które z podanych elementów jego realizacji uważają za najważniejsze, mogli wybrać maksymalnie pięć odpowiedzi. Najwięcej mieszkańców, tj. 57,4% uważa, że najistotniejsze jest współdziałanie instytucji na rzecz zapobiegania zagrożeniom (służby socjalne, straż miejska, policja, szkoły, itp.). Jako ważne działania wspierające bezpieczeństwo społeczne wymieniane jest również: zapewnienie opieki i możliwości radzenia po urazach traumatycznych (43,5%), prowadzenie systematycznego monitoringu występujących i potencjalnych zagrożeń (37,4%) oraz prowadzenie skutecznych działań interwencyjnych i ratowniczych w sytuacjach zagrożeń zdrowia i życia ludzi, mienia i środowiska (37,4%). Kolejnymi obszarami wymienionymi są: edukacja i aktywizacja w zakresie eliminowania zagrożeń (33,0%), zapewnienie warunków przetrwania i życia dla osób potrzebujących pomocy (23,5%), tworzenie materialnego zabezpieczenia potrzeb ludzi, którzy utracili w wyniku zdarzeń warunki mieszkalne i materialne (23,5%) i rozpoznawanie zagrożeń i uwarunkowań ich występowania (20,0%) - tabela 56.

Tabela 57. Działania wskazane przez respondentów, które będą przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji obszaru bezpieczeństwo społeczne

BEZPIECZEŃSTWO	zwiększenie skuteczności działań Policji, np. częstsze patrole
	tworzenie planów i procedur, strategii na wypadek sytuacji awaryjnych, współdziałania / współpraca wszystkich instytucji
	konieczność inwestowania w monitoring miejski i rozszerzenie zakresu monitoringu miejskiego
EDUKACJA	zwiększenie zaangażowanie nauczycieli w szkołach
	rozwój edukacji
SPOŁECZNE	zwiększenie dostępności do specjalistów (np. psycholog), rozszerzanie oferty pomocowej
	kształtowanie postaw pomocowych i stwarzanie szansy dla rodzin dysfunkcyjnych, szczególnie dzieci z takich rodzin
	zatrudnienie wykwalifikowanych osób / specjalistów

Zródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Pytanie ma formę otwartą. Mieszkańcy mogli wskazać inne, istotne działania, które należałoby podjąć, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji obszaru bezpieczeństwo społeczne. Dwunastu mieszkańców Gminy Międzyzdroje tj. 10,4% ankietowanych wskazało problemy, które powtarzają się w badaniu w różnych obszarach. (tabela 57).

Tabela 58. Najważniejsze elementy realizacji obszaru: Wysokiej aktywności zawodowej

Opracowywanie kierunków szkoleń w oparciu o analizę lokalnego rynku pracy	52,2%
Pomoc w diagnozowaniu predyspozycji zawodowych bezrobotnych w ramach usług doradczych	29,6%
Zwiększenie aktywności biernych zawodowo oraz innych grup, które znajdują się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy	46,1%
Promowanie idei uczenia się przez całe życie	42,6%
Kreowanie postaw przedsiębiorczych	23,5%
Wsparcie finansowe, prawne i doradcze osób bezrobotnych w samozatrudnieniu	31,3%
Wsparcie finansowe przedsiębiorców w tworzeniu nowych miejsc pracy	31,3%
Współpraca z organizacjami pracodawców	32,2%
Obejmowanie programami osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (np. osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze)	43,5%
Pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację projektów	37,4%

Zródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Następnym obszarem poddany ocenie to wysoka aktywność zawodowa. Respondenci, którzy mogli wybrać maksymalnie 5 elementów, uznali, że najważniejszym czynnikiem wpływającym na realizację wysokiej aktywności zawodowej mieszkańców to: opracowywanie kierunków szkoleń w oparciu o analizę lokalnego rynku pracy (52,2%), zwiększenie aktywności biernych zawodowo oraz innych grup, które znajdują się w niekorzystnej

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

sytuacji na rynku pracy (46,1%), obejmowanie programami osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (43,5%), promowanie idei uczenia się przez całe życie (42,6%), pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację projektów (37,4%), współpraca z organizacjami pracodawców (32,2%) oraz wsparcie finansowe przedsiębiorców w tworzeniu nowych miejsc pracy (31,3%) i wsparcie finansowe, prawne i doradcze osób bezrobotnych w samozatrudnieniu (31,3%). Oprócz tego według ankietowanych istotne jest również pomoc w diagnozowaniu predyspozycji zawodowych bezrobotnych w ramach usług doradczych (29,6%), i kreowanie postaw przedsiębiorczych (23,5%)- tabela 58.

Tabela 59. Działania wskazane przez respondentów, które będą przeciwdziałać negatywnym skutkom w realizacji obszaru wysokiej aktywności społecznej

EKONOMICZNE	racjonalizacja wydatków społecznych
	wsparcie finansowe przedsiębiorców w tworzeniu firm dla bezrobotnych
SPOŁECZNE	utworzenie Filii PUP w Międzyzdrojach
	tworzenie nowych miejsc pracy, oferujących pracę na stałe
	podnoszenie kwalifikacji, diagnozowanie predyspozycji zawodowych i edukowanie, motywowanie, a nie wspieranie postaw roszczeniowych
	wdrażanie programów dot. aktywności społecznej i ich kontrolowanie

Zródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Pytanie ma formę otwartą. Mieszkańcy mogli wskazać inne, istotne działania, które należałoby podjąć, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru. Dwunastu mieszkańców Gminy Międzyzdroje tj. 10,4% ankietowanych wskazało problemy w sferze: społecznej, i ekonomicznej (tabela 59).

Tabela 60. Najważniejsze elementy realizacji obszaru: Troska o kondycję zdrowotną

Realizacja programów profilaktycznych oraz działań edukacyjnych w zakresie zdrowia	60,9%
Realizacja kampanii społecznych wzmacniających odpowiedzialność za swoje zdrowie	29,6%
Wspieranie działań zachęcających mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu	52,2%
Rozwój środowiskowych form wsparcia seniora w tym asystenta seniora	35,7%
Wspieranie rozwoju lecznictwa odwykowego	33,0%
Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i rodzinnych związanych z uzależnieniami (kluby AA, pomoc rodzinom osób uzależnionych)	25,2%
Działania edukacyjne skierowane do pracowników ochrony zdrowia	30,4%

Zródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Następny obszar strategiczny nad którego poprawą zastanawiali się mieszkańcy gminy to troska o kondycję zdrowotną, gdzie ankietowani mogli wybrać maksymalnie 3 elementy które ich zdaniem są najważniejsze w jego realizacji. Najczęściej wybieranym czynnikiem jest realizacja programów profilaktycznych oraz działań edukacyjnych w zakresie zdrowia (60,9%) oraz wspieranie działań zachęcających mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu (52,2%). Na trzecim miejscu według ankietowanych jest rozwój środowiskowych form wsparcia seniora w tym asystenta seniora (35,7%) – tabela 60.

Z kolei jako działania przeciwdziałające zagrożeniom wpływającym na prawidłową realizację zadań w obszarze kondycji zdrowotnej wskazano w pytaniu otwartym: zachęta do współpracy przychodni zdrowia, zwiększenie dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej, tworzenie oferty dostępności do specjalistów i badań profilaktycznych, więcej zajęć sportowych np. w okresie jesienno – zimowym dla dorosłych i dzieci, promować zdrowy styl życia, organizować więcej wydarzeń związanych z aktywnością fizyczną, współpraca z ośrodkami leczenia uzależnień.

Tabela 61. Najważniejsze elementy realizacji obszaru: Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności

Budowa gminnych lokali mieszkalnych	69,6%
Pozyskiwanie lokali socjalnych	40,9%
Racjonalne wykorzystanie gminnego zasobu mieszkaniowego	71,3%
Dodatki mieszkaniowe	18,3%
Obniżka czynszu najmu lokali mieszkalnych	34,8%
Ułatwienie spłaty zadłużenia	32,2%

Zródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najważniejsze działania jakie według mieszkańców należy podjąć w obszarze przyjaznej polityki mieszkaniowej i przeciwdziałania bezdomności to: racjonalne wykorzystanie gminnego zasobu mieszkaniowego (71,3%), budowa gminnych lokali mieszkalnych (69,6%) i pozyskiwanie lokali socjalnych (40,9%) – tabela 61.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 62. Działania wskazane przez respondentów, które będą przeciwdziałać negatywnym skutkom w realizacji obszaru przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności

MIESZKALNICTWO	budowanie większych mieszkań dla rodzin
EKONOMICZNE	wysokie koszty czynszów i potrzeba ich kontroli
	tworzenie mieszkań z partycypacją w kosztach najemcy
	tworzenie mieszkań z dostępnością dla „każdego portfela”, w przystępnych cenach, niska dostępność mieszkań dla młodych ludzi, których nie stać na wynajem lub zakup mieszkania w MTBS
SPOŁECZNE	tworzenie atmosfery odpowiedzialności za powierzone dobro jakim jest mieszkanie komunalne / socjalne - przeciwdziałanie postawom roszczeniowym
	konieczność wdrożenia polityki mieszkaniowej (miasto dla mieszkańców a nie dla hotelarzy i deweloperów)
INSTYTUCJONALNE	konieczność kontroli nad działaniami MTBS
	zaostrzenie procedury przyznawania mieszkań socjalnych/komunalne - zachęcenia ludzi do pracy

Zródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Pytanie ma formę otwartą. Mieszkańcy mogli wskazać inne, istotne działania, które należałoby podjąć, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru. Osiemnastu mieszkańców Gminy Międzyzdroje tj. 15,7% ankietowanych wskazało problemy w sferze: mieszkaniowej, ekonomicznej, społecznej i instytucjonalnej (tabela 62). Wskazane obszary się powtarzają zgodnie z pajęczyna problemów społecznych wskazaną na rysunku 23.

Tabela 63. Najważniejsze elementy realizacji obszaru: Wysokiego poziomu świadomości i aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku

Wspieranie rozwoju osób oraz funkcjonowania ośrodków aktywności społecznej (np. kluby osiedlowe)	33,0%
Współpraca różnych środowisk na rzecz rozwoju społecznego	38,3%
Promowanie edukacji i aktywności społecznej	52,2%
Podtrzymywanie i upowszechnianie tożsamości narodowej i lokalnej	17,4%
Poszerzanie możliwości kształcenia dorosłych	48,7%
Finansowanie rozwoju kształcenia ustawicznego adekwatne do lokalnych potrzeb (zmiana zawodu)	33,9%
Rozwój współpracy osób i instytucji na rzecz edukacji społecznej i aktywności lokalnej	27,0%
Kształtowanie odpowiedzialności społecznej w obszarze funkcjonowania osób niepełnosprawnych i starszych (wrażliwość społeczna)	33,9%
Rozwój działań na rzecz integracji międzypokoleniowej	38,3%
Tworzenie sieci miejsc wspierania rodzin	28,7%

Zródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W zakresie wysokiego poziomu świadomości i aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku mieszkańcy mogli wybrać maksymalnie 5 najważniejszych elementów. Większość ankietowanych zdecydowała, że najistotniejszej jest promowanie edukacji i aktywności społecznej (52,2%), a także poszerzanie możliwości kształcenia dorosłych (48,7%), współpraca różnych środowisk na rzecz rozwoju społecznego (38,3%), rozwój działań na rzecz integracji międzypokoleniowej (38,3%) oraz finansowanie rozwoju kształcenia ustawicznego adekwatne do lokalnych potrzeb (33,9%) i kształtowanie odpowiedzialności społecznej w obszarze funkcjonowania osób niepełnosprawnych i starszych - wrażliwość społeczna (33,9%)- tabela 63.

Tabela 64. Działania wskazane przez respondentów, które będą przeciwdziałać negatywnym skutkom w realizacji obszaru wysokiego poziomu świadomości i aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku

EKONOMICZNY	zwiększenie ilości dofinansowań z gminy na poszerzanie wiedzy
SPOŁECZNE	zaangażowanie organizacji, stowarzyszeń, instytucji oraz współpraca
	tworzenie sieci miejsc wspierania rodzin
	organizacja większej ilości festynów rodzinnych, imprez integracyjnych w gminie
	dopracowanie systemu informacyjnego w gminie dla mieszkańców
	stworzenie miejsc do rozwoju dla społeczności gminy
EDUKACJA	nauka tolerancji

Zródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Pytanie ma formę otwartą. Mieszkańcy mogli wskazać inne, istotne działania, które należałoby podjąć, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji powyższego obszaru. Sześciu mieszkańców Gminy Międzyzdroje tj. 6% ankietowanych wskazało problemy w sferze: ekonomicznej, społecznej i edukacyjnej (tabela 64).

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 65. Najważniejsze elementy realizacji obszaru: Skutecznego systemu społecznego wsparcia oraz integracji

Pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb bytowych	40,0%
Wskazywanie możliwości i sposobów realizacji wyższych potrzeb życiowych (np. kultura, sport, edukacja)	32,2%
Pomoc w zapewnieniu środków na leki i leczenie	52,2%
Pomoc w zapewnieniu opieki społecznej	29,6%
Zbieranie informacji nt. sytuacji i potrzeb osób z niepełnosprawnościami	27,0%
Likwidacja barier architektonicznych, transportowych, technicznych, cyfrowych i w komunikowaniu się	42,6%
Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami	32,2%
Aktywizacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami	33,9%
Integracja społeczna osób z niepełnosprawnościami	25,2%
Opracowanie i realizacja gminnego standardu wychodzenia z bezdomności	11,3%
Rozwój infrastruktury umożliwiającej czasowy pobyt osobom bezdomnym i pomoc w odzyskiwaniu samodzielności życiowej (noclegownie, schroniska dla bezdomnych)	13,0%
Wspieranie zatrudnienia socjalnego (np. praca dla osób z niepełnosprawnościami, osób wychodzących z bezdomności)	35,7%
Wspieranie różnych form aktywności seniorów	34,8%
Rozwijanie i promowanie oferty kulturalnej, oświatowej i rozrywkowej dla osób starszych	13,0%
Działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa osobistego i socjalnego osób starszych	25,2%
Wspieranie działań dotyczących wzajemnego poznawania, zrozumienia historii, tradycji i obyczajów różnych narodowości, wyznań i kultur	9,6%
Realizacja programów dla społeczności mniejszości etnicznych i narodowych	3,5%
Integracja cudzoziemców	4,3%
Działania zmierzające do ograniczenia wszelkich form dyskryminacji	25,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W obszarze strategicznym Skutecznego systemu społecznego wsparcia oraz integracji środowiska lokalnego mieszkańcy mogli wybrać maksymalnie 7 najważniejszych elementów jego realizacji. Zdaniem ankietowanych najistotniejsza jest pomoc w zapewnieniu środków na leki i leczenie (52,2%), likwidacja barier architektonicznych, transportowych, technicznych, cyfrowych i w komunikowaniu się (41,7%), pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb bytowych (40,0%), wspieranie zatrudnienia socjalnego (35,7%) oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami (33,9%) i wspieranie różnych form aktywności seniorów (34,8%) - tabela 65.

Tabela 66. Działania wskazane przez respondentów, które będą przeciwdziałać negatywnym skutkom w realizacji obszaru dotyczącego skutecznego systemu społecznego wsparcia oraz integracji środowiska lokalnego

SPOŁECZNE	włączenie stowarzyszeń, współpraca z organizacjami i instytucjami
	poprawa dostępu do informacji
	skupianie się na mieszkańcach i ich potrzebach (a nie na turystach i inwestorach)
	stworzenie miejsc spotkań dla ludzi młodych
	rozwiązanie problemu przemocy psychicznej, jakiej dzieci doznają, ze strony rówieśników ze względu na inność w wyglądzie i zachowaniu (przy dzieciach z zaburzeniami),
EDUKACJA	współpraca między domem samopomocy, a przedszkolem i szkołą - oswajanie dzieci ze zjawiskiem niepełnosprawności nauka tolerancji - ograniczenie dyskryminacji przez dzieci i młodzież

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Pytanie ma formę otwartą. Mieszkańcy mogli wskazać inne, istotne działania, które należałoby podjąć, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji obszaru dotyczącego skutecznego systemu społecznego wsparcia oraz integracji środowiska lokalnego. Ośmiu mieszkańców Gminy Międzyzdroje tj. 7% ankietowanych wskazało problemy w sferze: społecznej i edukacyjnej (tabela 66).

Tabela 67. Ważne problemy, uwagi, sugestie, które mają znaczenie dla opracowania SRPS

KOMUNIKACJA	wewnętrzne ograniczenia komunikacyjne
OCHRONA ZDROWIA	służba zdrowia - brak empatii osób zatrudnionych, problemy z rejestrowaniem się do lekarza, brak możliwości zapisania się na wizytę telefonicznie
SPOŁECZNY	więcej ciekawych imprez dla osób w wieku 30-40 lat,
	wspieranie pracodawców w zatrudnianiu ludzi na czas nieokreślony
	brak stowarzyszeń i podmiotów ekonomii społecznej, które mogłyby współrealizować różnego rodzaju usługi społeczne
	mało atrakcyjnych dodatkowych zajęć za darmo w mieście Międzyzdroje, więcej ciekawych zajęć jest np. w Wapnicy
	rozwijanie i promowanie oferty kulturalnej, oświatowej i rozrywkowej dla osób 30-50 r.ż. oraz aktywizacja społeczna młodzieży 13-20. Wszystkie ww. aktywności są dla dzieci lub osób starszych, dla przedziału 30-50 wszystko jest drogie i osoby rezygnują i zostają w domu. Ograniczona liczba ofert dla młodzieży w wieku 13-20
EKONOMICZNY	ograniczone środki na realizację ważnych programów, poprawa dostępu do informacji różnymi kanałami
EDUKACYJNY	brak szkół średnich w gminie
	zwiększenie dostępności specjalistów dla dzieci, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i zajęć dodatkowych
	niezadowolenie rodziców z opieki nad dziećmi w żłobku, brak zaangażowania pracowników w zajęcia i rozwój dziecka
	przedszkole i szkoła - brak zaangażowania nauczycieli w wychowywanie i przekazywanie wiedzy, brak umiejętności zainteresowania dzieci na temat przedmiotów
MIESZKANIOWY	brak mieszkań i wysokie ceny nieruchomości, konieczność wsparcia mieszkańców a nie turystów
OCHRONA ŚRODOWISKA	uruchomienie wydobycia gorącej wody ze źródeł podziemnych na terenie gminy i założenie term podobnie jak w Uniejowie i kilku innych miejscowościach w Polsce

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ostatnie pytanie ma formę otwartą. Mieszkańcy Gminy Międzyzdroje, którzy wzięli udział w ankiecie zostali poproszeni również o wskazanie ważnych problemów, uwag i sugestii, które według nich mogą mieć znaczenie przy opracowywaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje, jeżeli takie nie znalazły się w ankiecie. Czternastu mieszkańców Gminy Międzyzdroje tj. 12,2% ankietowanych wskazało problemy w sferze: komunikacyjnej, ochrony zdrowia, społecznej, ekonomicznej, edukacyjnej, mieszkaniowej i ochrony środowiska (tabela 67).

2.4. ANALIZA SWOT

Procesem, który w sposób logiczny łączy część diagnostyczną strategii z jej częścią planistyczną jest analiza strategiczna. Opracowanie wiarygodnej i rzetelnej analizy strategicznej stanowi etap konieczny na drodze opracowania efektywnej i realnej strategii. Podejście do tego etapu opracowania dokumentu, w sposób bezpośredni przekłada się na poprawę jakości i trafności wyznaczanych celów strategicznych.

Informacje o danej gminie i jej społeczności, które udało się zgromadzić na etapie diagnozy, należy: uporządkować, dokonać ich selekcji oraz wartościowania oraz przeprowadzić szczegółową analizę, wskazującą na sytuację danej JST przy użyciu wybranej metody analizy strategicznej. Te działania, ujęte syntetycznie, oddają główne etapy postępowania w procesie analizy strategicznej.

Przyjęta na potrzeby opracowania SRPS metoda SWOT należy do grupy metod zintegrowanych (czyli badających zarówno samą jednostkę, jak również jej otoczenie) i jest jedną z powszechnie stosowanych metod analizy strategicznej z uwagi na jej uniwersalny charakter i wiarygodność. Technika ta jest przy tym uważana za skuteczną i przystępną jeśli chodzi o wymagania metodyczne. Służy porządkowaniu i segregacji informacji, stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Jej zastosowanie niesie za sobą korzyści w postaci: ustalenia, co dana jednostka może i powinna zrobić (jakie posiada silne i słabe strony w otoczeniu wewnętrznym), określenia możliwości stojących przed nią (szanse i zagrożenia tkwiące w otoczeniu zewnętrznym JST) oraz wyznaczenia ram praktycznego działania i strategicznej sytuacji jednostki.

Na potrzeby analizy czynniki wpływające na aktualną i przyszłą pozycję jednostki dzieli się na:

- miejsce występowania: mające charakter wewnętrzny oraz zewnętrzne w stosunku do jednostki,
- charakter oddziaływania: wpływające pozytywnie lub negatywnie na jednostkę.

Krzyżując te podziały wyróżnia się następujące kategorie czynników (rysunek 20):

- wewnętrzne pozytywne – silne/mocne strony (S) polityki społecznej; należyce wykorzystane sprzyjać będą jej wzmocnieniu;
- wewnętrzne negatywne – słabe strony (W) polityki społecznej; jeśli nie zostaną wyeliminowane lub zminimalizowane będą ją osłabiać;
- zewnętrzne pozytywne – szanse (O) które nie są bezpośrednio zależne od zachowania instytucji i społeczności gminy, ale mogą być traktowane jako **szanse**,
- zewnętrzne negatywne – zagrożenia (T), które nie są bezpośrednio zależne od zachowania instytucji gminy, ale mogą stanowić **zagrożenie** dla rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 20. Podział czynników w analizie SWOT

Źródło: opracowanie własne

Oprócz powyższej klasyfikacji, praktyka planowania strategicznego wskazuje także odmienne sposoby identyfikacji czynników:

- podejście instytucjonalne – silne i słabe strony leżą w obszarze kontrolowanym przez JST, zaś szanse i zagrożenia to czynniki, na które gmina nie ma bezpośredniego wpływu,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

- podejście dynamiczne – aspektem różnicującym poszczególne grupy jest czas występowania danych czynników – szanse i zagrożenia dotyczą przyszłości, natomiast mocne i słabe strony – teraźniejszości,
- podejście mieszane (zastosowane w dokumencie SRPS) – łączy wspomniane dwa podejścia¹³.

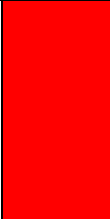

Identyfikując najistotniejsze czynniki zgodne z przyjętą metodyką opracowania analizy czynniki SWOT Zespół korzystał w największym stopniu z informacji zebranych na etapie diagnozy. Prace Zespołu przebiegały w etapach :

- identyfikacja czynników w analizie SWOT – opracowanie zbiorczej analizy SWOT (w powiązaniu z uwarunkowaniami wynikającymi z charakterystyki Gminy dla wybranych dziedzin/obszarów problemowych m.in. uwarunkowania ogólne funkcjonowania mieszkańców Gminy Międzyzdroje, funkcjonowanie rodzin z dziećmi, funkcjonowanie osób starszych i z niepełnosprawnościami - por. także: korelacje- tabela 69),
- ustalenie punktowej skali ocen,
- ocenienie każdego z czynników i obliczenie średniej oceny każdego z czynników,
- nadanie wag dla każdego z czynników,
- obliczenie średniej ważonej każdego z czynników i sumarycznej oceny ważonej w każdej z grup,
- ocena sytuacji strategicznej i podsumowanie SWOT.

Końcowe wyniki analizy SWOT w zakresie polityki społecznej dla Gminy Międzyzdroje w podziale na silne i słabe strony, szanse i zagrożenia zawarto w tabeli zbiorczej 68, (rysunek 21).

Zastosowanie analizy SWOT pozwoliło na przejrzyste wyodrębnienie kluczowych czynników mających wpływ na rozwój sfery społecznej. Analiza SWOT wykazała przewagę silnych stron po stronie czynników wewnętrznych i nieznaczną przewagę zagrożeń nad szansami w otoczeniu zewnętrznym JST- por. rysunek poniżej.

Rysunek 21. Zbiorcze wyniki analizy SWOT

	Silne strony	5,42	przewaga silnych stron (0,44)	
	Słabe strony	4,98		
	Szanse	5,17	nieznaczną przewagę zagrożeń (0,09)	
	Zagrożenia	5,26		

Źródło: opracowanie własne

¹³ STRATEGOR, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. Podręcznik Metodyczny, FPAN, 2020-2023.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 68. Końcowe wyniki analizy SWOT w zakresie polityki społecznej dla Gminy Międzyzdroje w podziale na silne i słabe strony, szanse i zagrożenia

Silne strony	średnia ocena	waga	ocena ważona
Rozpoznawalna marka Gminy Międzyzdroje	5,79	0,07	0,41
Położenie geograficzne, unikalne w skali kraju – nadgraniczne, nadmorskie, otoczone WNP, istotne w skali kraju węzły drogowe i kolejowe (S3, linia kolejowa do Świnoujścia) - wysoki potencjał/ atrakcyjność turystyczna gminy (bogata oferta turystyczna i okoleoturystyczna)	5,79	0,25	1,45
Stabilność finansowa gminy	4,93	0,2	0,99
Rozumienie problemów społecznych przez władze gminy/ aktywność społeczna gminy- dostępność usług społecznych, rozwinięty system wsparcia, sprawne działania instytucji w obszarze polityki społecznej, w tym działania OPS	5,43	0,18	0,98
Działania podejmowane przez instytucje i organizacje na rzecz integracji i aktywizacji mieszkańców, w tym osób starszych (m.in. Międzynarodowy Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, stowarzyszenia, wydarzenia promujące region)	5,36	0,23	1,23
Umiejętność aplikowania o środki zewnętrzne	5,36	0,07	0,38
razem:	3,26	1	5,42
Słabe strony	średnia ocena	waga	ocena ważona
Służba zdrowia – ograniczony dostęp do specjalistów, placówek rehabilitacyjnych, programów zdrowotnych, podstawowej opieki zdrowotnej na NFZ	5,64	0,3	1,69
Wewnętrzne ograniczenia komunikacyjne / wykluczenie komunikacyjne – w szczególności wieś - miasto	4,36	0,2	0,87
Niski poziom aktywności obywatelskiej przy dobrej ofercie działalności organizacji pozarządowych	4,14	0,17	0,70
Słabo rozwinięta i w znacznym stopniu zdekapitalizowana infrastruktura techniczna (drogowa, bariery architektoniczne dla osób z niepełnosprawnością)	4,29	0,07	0,30
Ograniczona oferta edukacyjna- niedostatek szkolnictwa ponadpodstawowego	2,00	0,01	0,02
Problem mieszkaniowy- wysokie ceny mieszkań powodujące brak osiedlania się „młodych” / braki zasobów mieszkań komunalnych, słabo rozwinięta infrastruktura socjalna gminy (mieszkania chronione, lokale socjalne)	5,57	0,25	1,39
razem:	2,60	1	4,98
Szanse	średnia ocena	waga	ocena ważona
Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na programy społeczne i rozwojowe – dostępność do środków z UE oraz programów rządowych	5,29	0,27	1,43
Zwiększona dostępność gminy spowodowana budową drogi S3 i tunelu pod Świną	5,36	0,12	0,64
Położenie nadgraniczne i możliwości współpracy transgranicznej	5,00	0,15	0,75
Wzrastająca świadomość / potrzeby współpracy różnych środowisk mających wpływ na rozwój społeczno – gospodarczy gminy	5,00	0,09	0,45
Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie roli rodziny, przemocy domowej, uzależnień, niepełnosprawności m.in. za pomocą kampanii społecznych	5,36	0,15	0,80
Rozbudowa infrastruktury społecznej i wzrost poziomu usług społecznych	5,00	0,22	1,10
razem:	3,10	1	5,17
Zagrożenia	średnia ocena	waga	ocena ważona
Niekorzystane tendencje demograficzne – starzenie się społeczeństwa, spadek liczby ludności	5,71	0,25	1,43
Ograniczony i słabo rozwinięty rynek pracy, w tym sezonowość zatrudnienia skutkujący znacznym uzależnieniem mieszkańców od sfery socjalnej i sprzyjający „szarej strefie” oraz sezonowy napływ przestępczości	5,36	0,18	0,96
Migracja zarobkowa osób młodych i wykształconych	5,29	0,25	1,32
Ograniczona dostępność do wielu usług ze względu na trudności finansowe – wysokie koszty życia	4,71	0,06	0,28
Niestabilna sytuacja bytowa rodzin (wzrastające zagrożenie dysfunkcjami w rodzinach, rodziny niepełne, migracja zarobkowa)	4,64	0,06	0,28
Rozwój chorób cywilizacyjnych i ograniczona dostępność badań profilaktycznych	4,93	0,2	0,99
razem:	3,06	1	5,26

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Na podstawie analizy SWOT w zaprezentowanych wcześniej tabelach najwyższe oceny (średnia ważona = iloczyn średniej oceny i wagi) otrzymały czynniki:

a) dla silnych stron:

- unikalne w skali kraju położenie geograficzne – nadgraniczne, nadmorskie, otoczone WNP, istotne w skali kraju węzły drogowe i kolejowe (S3, linia kolejowa do Świnoujścia), wysoki potencjał/ atrakcyjność turystyczna gminy (bogata oferta turystyczna i okoloturystyczna),
 - aktywne i spójne działania podejmowane przez instytucje i organizacje na rzecz integracji i aktywizacji mieszkańców, w tym osób starszych (m.in. Międzynarodowy Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, stowarzyszenia, wydarzenia promujące region),
- a także: stabilność finansowa gminy i aktywne działania jej władz w obszarze społecznym.

b) dla słabych stron:

- służba zdrowia – ograniczony dostęp do specjalistów, placówek rehabilitacyjnych, programów zdrowotnych, podstawowej opieki zdrowotnej na NFZ (najniższa ocena),
 - problem mieszkaniowy- wysokie ceny mieszkań powodujące brak osiedlania się „młodych” / braki zasobów mieszkań komunalnych, słabo rozwinięta infrastruktura socjalna gminy (mieszkania chronione, lokale socjalne),
- a także, w dalszej kolejności: wewnętrzne ograniczenia komunikacyjne (wykluczenie komunikacyjne w szczególności wieś-miasto) oraz niski poziom aktywności obywatelskiej.

c) dla szans:

- wykorzystanie możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na programy społeczne i rozwojowe – dostępność do środków z UE oraz programów rządowych (główny czynnik),
 - rozbudowa infrastruktury społecznej i wzrost poziomu usług społecznych,
- a w dalszej kolejności przede wszystkim zwiększenie świadomości społecznej.

d) dla zagrożeń – dwa czynniki o zbliżonym poziomie ocen:

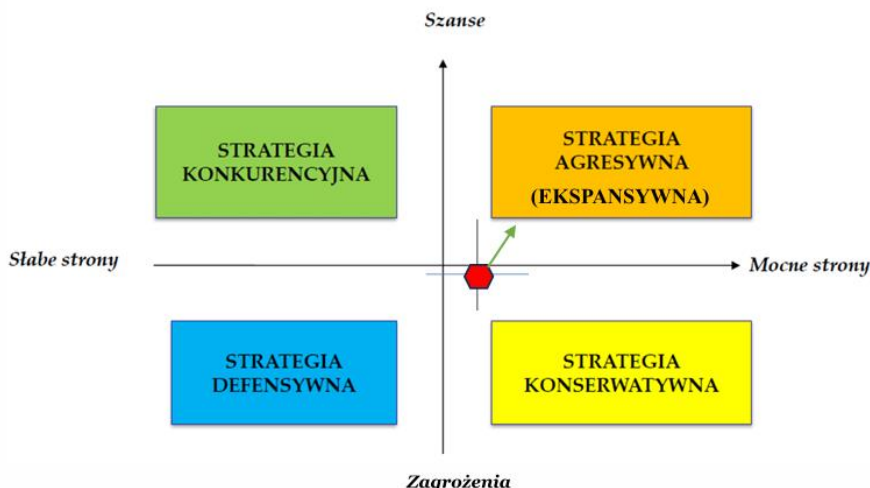
- niekorzystane tendencje demograficzne – starzenie się społeczeństwa, spadek liczby ludności,
 - migracja zarobkowa młodych i wykształconych osób,
- a także: wzrost skali chorobowości oraz ograniczenia rozwojowe rynku pracy.

Najsłabszą stroną gminy, jak pokazuje analiza SWOT, generującą zagrożenie dla zrównoważonego rozwoju i zintegrowanej polityki społecznej, jest przede wszystkim problem poziomu zabezpieczenia opieki zdrowotnej dla mieszkańców i dostępności zasobów mieszkaniowych. Najważniejszą szansę z kolei stanowi możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych na rozwój i programy społeczne- zwłaszcza środków unijnych (co stanowi też zagrożenie w sytuacji ich braku). W otoczeniu zewnętrznym widoczna jest nieznaczna przewaga zagrożeń nad szansami. Mimo przewagi zagrożeń w otoczeniu zewnętrznym gmina powinna zwrócić uwagę na swoje słabe strony i szanse.

W dalszym etapie prac analizy strategicznej wykorzystano metodę analizy M-M, która jest komplementarnym narzędziem analizy SWOT. Polega na określeniu (na wykresie) pozycji strategicznej gminy i uzasadnia przejście do następnego etapu – planowania strategicznego. Planowanie w zarządzaniu strategicznym sprowadza się do opracowania wariantu (wariantów) strategii z określeniem wizji i misji gminy (wykorzystując informacje zebrane w trakcie analizy strategicznej). Bazując na wyliczeniach w analizie SWOT można określić atrakcyjność (A) gminy, która jest funkcją O, T (szans i zagrożeń: $A = f(O, T)$) oraz pozycję (P) danej JST, która jest funkcją S, W (mocnych i słabych stron: $PR = f(S, W)$). W zależności od otrzymanych wyników określa się strategię normatywną (działania): agresywną (maxi-maxi), konserwatywną (maxi-mini), konkurencyjną (mini-maxi) lub defensywną (mini-mini).

W przypadku Gminy Międzyzdroje wyniki analizy SWOT wskazują na strategię konserwatywną (tzw. maxi-mini - rysunek 22) z działaniami odpowiadającymi, na wykresie pozycji strategicznej JST, kierunkowi poruszania się w stronę obszaru oznaczonego maxi-maxi tj. strategii ekspansywnej (oznaczono zieloną strzałką).

Rysunek 22. Pozycja strategiczna Gminy Międzyzdroje w zależności od otoczenia i własnych zasobów

Źródło: opracowanie własne

Pozycja strategiczna gminy oznacza przewagę mocnych/silnych stron gminy nad słabościami wewnętrznymi ale również zagrożeń nad szansami. Strategia konserwatywna (maxi-mini) to wykorzystanie mocnych stron w celu uniknięcia lub zneutralizowania zagrożeń. W opisywanej sytuacji źródłem trudności rozwojowych JST jest mniej korzystny dla niej układ warunków zewnętrznych. W JST przeważają mocne strony nad słabościami jednak wiążą się one z zagrożeniami z zewnątrz. JST może mu przeciwstawić duży potencjał wewnętrzny i próbować przezwyciężyć zagrożenia, wykorzystując do maksimum powstające okazje w oparciu o swoje mocne strony. Powinno się maksymalizować wykorzystanie własnych atutów oraz silnych stron i dzięki nim minimalizować zewnętrzne zagrożenia. Sukcesu JST należy szukać w samej gminie, w jej wnętrzu i w jej potencjale, jednocześnie możliwie ograniczając zagrożenia płynące z otoczenia

Przy wykorzystaniu istniejących zasobów i atutów gminy, poprzez właściwe i innowacyjne działania inwestycyjne w dziedzinie infrastruktury społecznej i działania organizacyjne możliwa jest poprawa standardu życia mieszkańców gminy i zabezpieczenie ich potrzeb w obszarze zintegrowanej polityki społecznej.

Specyfika materii pomocy społecznej powoduje, że nie zawsze możliwe będzie „odpowiedzenie” na słabości bądź zagrożenia mocną stroną JST. Analiza SWOT ujawnia słabość potencjału wykonawczego polityki społecznej już w punkcie wyjścia: wobec wielu zidentyfikowanych zagrożeń nie ma żadnego gotowego sposobu zapobieżenia im. Może się okazać, że potencjał taki trzeba dopiero zbudować i będzie to jedno z wyzwań strategicznych stojących przed gminą. Analogiczna sytuacja dotyczy słabych stron, które warto przełamywać opierając się na zidentyfikowanych szansach, jednak nie zawsze będzie to możliwe. Działanie takie odpowiada na wykresie pozycji strategicznej JST kierunkowi poruszania się w stronę obszaru oznaczonego maxi-maxi tj. strategii ekspansywnej (oznaczono zieloną strzałką) i utrzymania tej pozycji.

Należy pamiętać przy tym, że nie jest możliwe, z poziomu władz lokalnych, bezpośrednio planowanie wszystkich kierunków działań w polityce społecznej - z uwagi na silny związek tej sfery z polityką centralną państwa. Należy jednak uwzględniać czynniki stymulujące do rozwiązywania problemów społecznych na terenie JST. Dlatego jako mocną stroną uwzględniono zrozumienie problemów społecznych przez władze gminy/aktywność w obszarze polityki społecznej tj. dostępność usług społecznych, rozwinięty system wsparcia, sprawne działania instytucji w obszarze polityki społecznej, w tym działania OPS. Z oczywistych względów analizę ograniczono do wyodrębnienia czynników bezpośrednio związanych ze sferą społeczną.

Opracowana przez Zespół analiza strategiczna (SWOT) odzwierciedla syntetyczne ujęcie wskazanych obszarów problemowych i stanowi podsumowanie prezentowanej diagnozy oraz analizy sytuacji społecznej. Stała się ona podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych w dalszej części (część programowa SRPS).

2.5. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Analiza strategiczna i opracowanie diagnozy demograficzno-społecznej w procesie tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych pozwoliły rozpoznać najważniejsze problemy w sferze polityki społecznej, z jakimi zmagają się nasza gmina. W dalszej części opracowania będą stanowiły podstawę

do wyznaczenia obszarów strategicznych oraz kierunków działań strategicznych, służących rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych.

Ważnym wyzwaniem społecznym na terenie Gminy Międzyzdroje jest **wspieranie rodziny**. Analiza danych Ośrodka Pomocy Społecznej i badań ankietowych wśród mieszkańców gminy wskazuje, że problemy w sprawach opiekuńczo – wychowawczych są jednymi z najczęstszych powodów udzielania pomocy społecznej, które wpływają na rozluźnienie więzi rodzinnych, ograniczenie zainteresowania dziećmi, ich wychowaniem czy odpowiednim kształtowaniem moralnym i społecznym. Kolejnym problemem, z którymi borykają się rodziny to ubóstwo. Jest to zauważalne zarówno przez Ośrodek Pomocy Społecznej jak i samych mieszkańców, którzy wyrazili to w przeprowadzonym badaniu sondażowym w ankiecie diagnostycznej.

Niepokojącymi problemami społecznymi zagrażającymi rodzinie i jej prawidłowym funkcjom o znacznej skali to zjawiska uzależnienia od alkoholu oraz przemoc domowa. Problem alkoholowy został również wskazany jako istotny przez lokalną społeczność w badaniu ankietowym. Alkoholizm i uzależnienie jest problemem szczególnie zauważalnym wśród mieszkańców, którzy w ankiecie dotyczącej problemów społecznych najczęściej wskazywali, że ten problem wymaga szczególnej uwagi władz samorządowych. Duża liczba mieszkańców gminy szuka pomocy m.in. w Poradni Terapii Uzależnień. Problem alkoholowy często jest związany z przemocą domową, której poziom trudno jest zbadać z powodu niezgłaszania się osób nią dotkniętych do instytucji pomocowych, w szczególności, że przemoc domowa nie ogranicza się wyłącznie do agresji fizycznej, ale przyjmuje coraz to nowe oblicza, tj. przemoc ekonomiczną czy psychiczną. Oba zjawiska są niewątpliwie trudnymi problemami społecznymi, które ciężko jest zdiagnozować, eliminować i im przeciwdziałać.

Znaczące problemy społeczne występujące w Gminie Międzyzdroje dotyczą osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Problemy osób starszych wynikają z zachodzących zmian demograficznych. Wpływają one na postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej, co następnie wiąże się z wielochorobowością wynikająca z wieku i starzejącej się populacji. Jest to problem, który również zauważyli mieszkańcy gminy w ankiecie jako problemy społeczne wymagające szczególnej uwagi wskazali: starzenie się społeczności lokalnej oraz problemy ludzi starszych. Natomiast główne powody przyznawania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach to niepełnosprawność i długotrwała choroba. Konieczne jest podejmowanie działań poprawiających warunki życia osób starszych i z niepełnosprawnościami. Analiza badań ankietowych wskazuje, że według społeczności lokalnej to właśnie problemy zdrowotne i dostępność usług medycznych, a także problemy finansowe czy brak ofert pracy dla osób z niepełnosprawnością są głównymi problemami tych grup społecznych.

W ankiecie konsultacyjnej w obszarze „Problemy społeczne w opinii mieszkańców Gminy Międzyzdroje” wskazano pozostałe najistotniejsze problemy w ich otoczeniu wpływające na jakość życia mieszkańców gminy. Najniżej ocenionym przez mieszkańców obszarem życia w gminie jest dostęp do opieki zdrowotnej. Ponad 88% ankietowanych uznało, że opieka zdrowotna w Gminie Międzyzdroje jest na poziomie niezadowolającym. Samorząd gminny powinien podjąć działania zmierzające do poprawy zarówno dostępu jak i zakresu usług medycznych, a także zadbać o działania profilaktyczne i promujące zdrowy styl życia wśród mieszkańców. W opinii mieszkańców niezadowolająca jest również oferta kulturalna, w tym dodatkowe zajęcia edukacyjne i rozwojowe dla dzieci, a także ograniczone formy spędzania czasu wolnego. Według badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy, a także według analizy i specyfiki Gminy Międzyzdroje zawartej w jej charakterystyce niezbędne stają się również rozwijanie m.in. infrastruktury społecznej, mieszkalnictwa, bezpieczeństwa publicznego i oferty edukacyjnej.

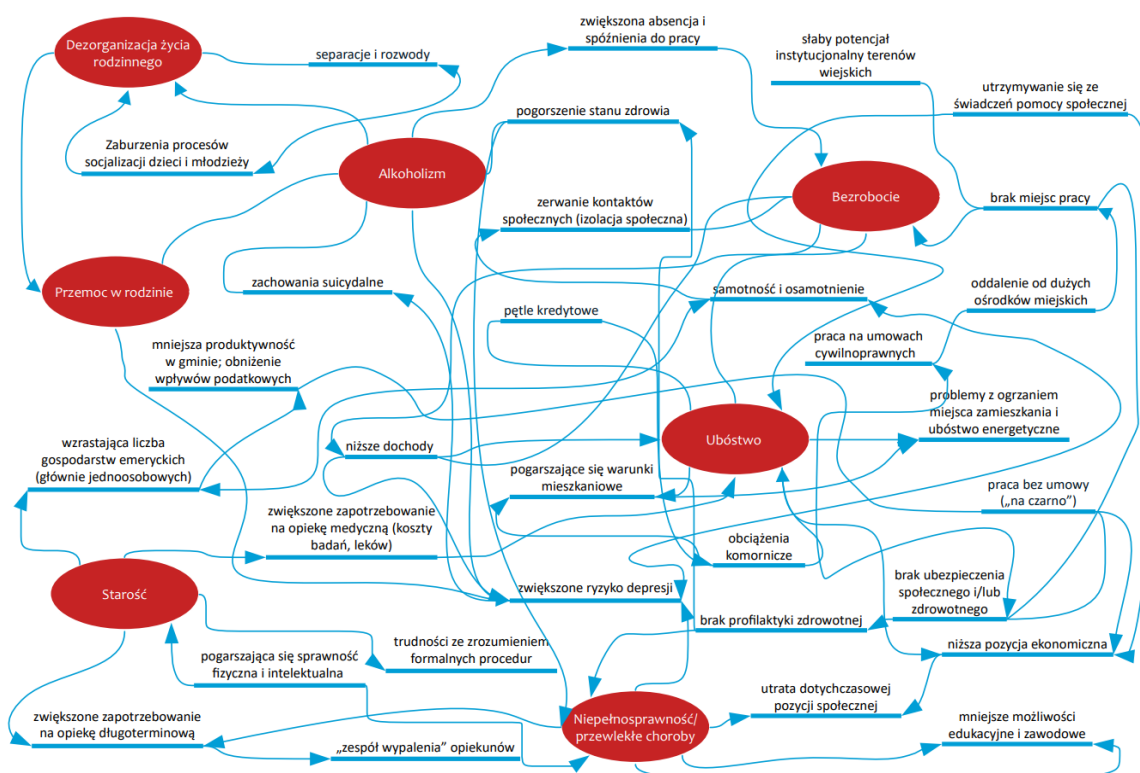
W przeprowadzonej analizie strategicznej- SWOT wyodrębniono kluczowe czynniki oddziałujące na obszar społeczny w Gminie Międzyzdroje. Z analizy wynika, że najmocniejsze strony gminy to: rozpoznawalna marka, położenie geograficzne, unikalne w skali kraju, stabilność finansowa, rozumienie problemów społecznych przez władze gminy, działania podejmowane przez instytucje i organizacje na rzecz integracji i aktywizacji mieszkańców, w tym osób starszych oraz umiejętność aplikowania o środki zewnętrzne. Z kolei do słabych stron gminy stwarzających zagrożenie dla zrównoważonego rozwoju i zintegrowanej polityki społecznej zaliczono: służbę zdrowia – ograniczony dostęp do specjalistów, placówek rehabilitacyjnych, programów zdrowotnych, podstawowej opieki zdrowotnej na NFZ, wewnętrzne ograniczenia komunikacyjne, niski poziom aktywności obywatelskiej przy dobrej ofercie działalności organizacji pozarządowych, słabo rozwiniętą i w znacznym stopniu zdekapitalizowaną infrastrukturę techniczną, ograniczoną ofertę edukacyjną - niedostatek szkolnictwa ponadpodstawowego oraz problemy mieszkaniowe. Wśród czynników zewnętrznych jako najważniejsze szanse wskazano wykorzystanie możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na programy społeczne i rozwojowe oraz rozbudowę infrastruktury społecznej i wzrost poziomu usług społecznych, a wśród zagrożeń: niekorzystne tendencje demograficzne, migrację zarobkową osób młodych i wykształconych oraz ograniczenia rozwojowe rynku pracy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej i przeprowadzone badania wykazały, że na obszarze Gminy Międzyzdroje nie występują problemy społeczne: potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi oraz trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, problemy wynikające z klęsk żywiołowych czy ekologicznych. Także przyczyny trudnej sytuacji życiowej spowodowane trudnościami w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego potrzebą ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezdomnością, na obszarze JST mają charakter marginalny i w skali gminy problemy te nie są istotne. W Strategii Rozwiązywania Problemów Gminy Międzyzdroje na lata 2025-2030 nie ujęto potrzeby realizacji zadań związanych z w/w problemami z uwagi na ich niewystępowanie bądź niewielką występowania zjawiska na obszarze gminy. Również problemy społeczne będące wynikiem pandemii Covid-19 nie zostały uwzględnione z powodu jej zakończenia. Ponadto SRPS ma charakter otwarty i będzie podlegać aktualizacji w przypadku zidentyfikowania nowych lub ograniczenia zjawiska występowania już istniejących problemów społecznych.

Przedstawiona na rysunku 23 pajęczyna problemów społecznych oraz przykładowe drzewo problemów (rysunek 24) dla problemu: spadek liczby mieszkańców, odzwierciedlają skomplikowany układ współzależności i przenikanie się różnych problemów społecznych, ich wzajemne oddziaływania oraz złożoność przyczyn. Wskazane zależności pokazują, że poprzez kompleksowe działania naprawcze w poszczególnych obszarach można jednak pośrednio i bezpośrednio oddziaływać pozytywnie na występujące w JST różnorodne problemy społeczne.

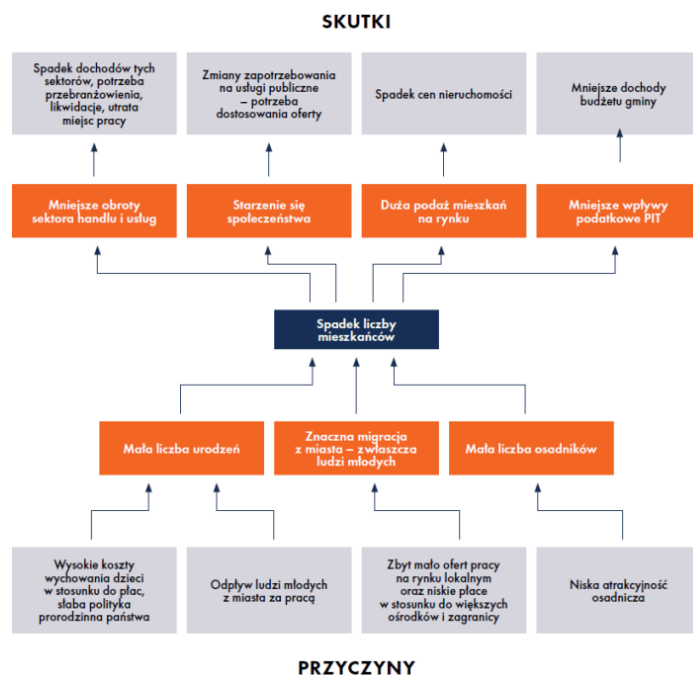
Rysunek 23. Pajęczyna problemów społecznych

Źródło: por.:Strategia rozwiązywania problemów społecznych. Podręcznik metodyczny cz. II, s. 123, projekt STRATEGOR.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Rysunek 24. Drzewo problemów społecznych dla problemu „spadek liczby mieszkańców”

Źródło: <https://forumlogopedy.pl/media/cache/thumb/uploads/5d0/c96/5d0c96862f1b7082647096.png>; podr: Strategie rozwiązywania problemów społecznych. Podręcznik metodyczny cz. II, s. 124, projekt STRATEGOR.

W oparciu o wnioski z opracowanej diagnozy i analizy strategicznej Prezydium Zespołu opracowało bazę korelacji stanowiącą analizę przyczynowo- skutkową problemów społecznych dla Gminy Międzyzdroje (tabela 69).

Tabela 69. Baza korelacji między problemami i strefami społecznymi dla Gminy Międzyzdroje

OBSZARY PROBLEMOWE		STREFY SPOŁECZNE	
Obszary problemowe	Wsparcie rodziny oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Korelacje	<ul style="list-style-type: none"> edukacja przeciwdziałanie uzależnieniom przeciwdziałanie przemocy domowej promocja zatrudnienia
	Ubóstwo		<ul style="list-style-type: none"> bezrobocie edukacja uzależnienia i przemoc domowa wspieranie rodzin niepełnosprawność dzieci i młodzież osoby starsze wykluczenie społeczne
	Uzależnienia		<ul style="list-style-type: none"> promocja zatrudnienia edukacja przeciwdziałanie przemocy domowej ubóstwo wspieranie rodziny przestępczość zdrowie
	Przemoc domowa		<ul style="list-style-type: none"> przeciwdziałanie uzależnieniom wspieranie rodziny edukacja ochrona zdrowia promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna
	Osoby z niepełnosprawnością i dotknięte długotrwałą chorobą		<ul style="list-style-type: none"> promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu opieka zdrowotna ubóstwo wykluczenie społeczne infrastruktura społeczna osoby starsze
	Osoby starsze		<ul style="list-style-type: none"> osoby z niepełnosprawnościami i długotrwałe chore wspieranie rodzin opieka zdrowotna ubóstwo wykluczenie społeczne
	Opieka zdrowotna		<ul style="list-style-type: none"> osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami przeciwdziałanie uzależnieniom
	Przeciwdziałanie bezrobociu i zapobieganie jego skutkom		<ul style="list-style-type: none"> edukacja przeciwdziałanie uzależnieniom wspieranie rodzin ubóstwo zdrowie wykluczenie społeczne
	Brak rozwiniętej infrastruktury społecznej		<ul style="list-style-type: none"> promocja zatrudnienia edukacja aktywizacja i integracja społeczności lokalnej wspieranie rodzin
	Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego		<ul style="list-style-type: none"> osoby starsze i z niepełnosprawnościami edukacja wspieranie rodzin przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy

Źródło: opracowanie własne

Baza korelacji ukazuje współzależności w obrębie różnych obszarów problemowych i sfer społecznych, a także ich wzajemne oddziaływanie między sobą. Stanowi również w dalszej części SRPS determinantę wyboru celów strategicznych i strategicznych kierunków działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w naszej gminie.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Punktem wyjścia do sformułowania głównych założeń części programowej SRPS stanowią wnioski z przeprowadzonej diagnozy oraz wyniki analizy strategicznej. Wpływają one na kształt wizji, a w następnej kolejności misji oraz stawianych celów strategicznych, a także określonych sposobów ich realizacji. Określone obszary problemowe i przyjęte założenia stanowią wsparcie dla decyzji podejmowanych w procesie opracowania części planistycznej strategii definiując w sposób syntetyczny pożądaną model rozwoju gminy odnoszący się do głównych zasad polityki społecznej.

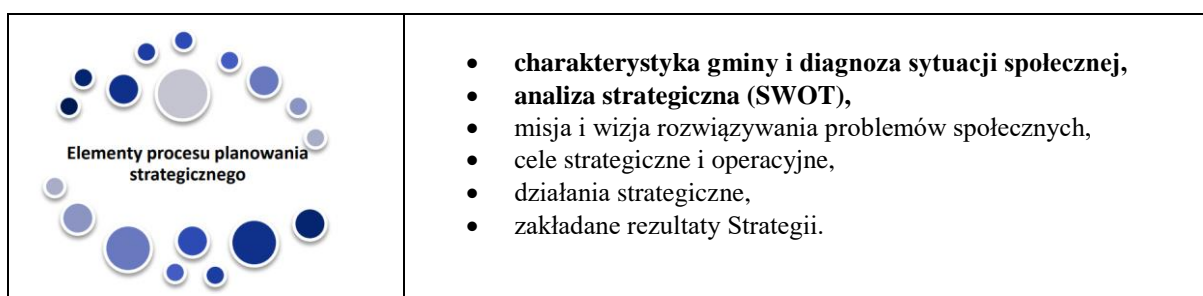
Elementy składowe części programowej Strategii:

- wizja i misja SRPS,
- cele strategiczne i operacyjne oraz działania zaplanowane do realizacji,
- zakładane rezultaty Strategii,
- ramy finansowe SRPS
- analiza ryzyk,
- zasady dotyczące wdrażania SRPS i sposoby aktualizacji, monitorowania i ewaluacji dokumentu.

Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej oraz analiza SWOT, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych.

Przeprowadzona w procesie planowania strategicznego analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych (rysunek 25).

Rysunek 25. Elementy procesu planowania strategicznego

Źródło: opracowanie własne

3.1. WIZJA I MISJA W OBSZARZE ZINTEGROWANEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY MIĘDZYZDROJE

Opracowanie wizji w SRPS wiąże się z przedstawieniem docelowego wizerunku gminy w obszarze zintegrowanej polityki społecznej, z określeniem celów i kierunków działań w perspektywie kilku lub kilkunastu lat. Wizja wskazuje kluczowe wyzwania i obszary priorytetowe, w których JST powinna przyjąć aktywną postawę na rzecz przemian zarówno społecznych, jak i gospodarczych. Rolą wizji jest także pomoc dla instytucji wspierających działania służące poprawie jakości życia mieszkańców, poprzez nakreślenie obszarów, na których należy skoncentrować starania. Wizja jest pożądanym obrazem przyszłości naszej gminy - wskazując sposoby rozwiązywania problemów społecznych z wykorzystaniem jej zdiagnozowanych potencjałów.

Wizja określona w Strategii służy do opisu obrazu gminy w relatywnie odległej przyszłości stanowiąc określony punkt orientacyjny. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Międzyzdroje została opracowana przez Zespół w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostyczno-analitycznej.

Rysunek 26. Wizja i misja SRPS Gminy Międzyzdroje

Źródło: opracowanie własne

Sformułowanie wizji pozwoliło na zdefiniowanie misji.

Misja gminy w obszarze zintegrowanej polityki społecznej wyraża dalekosiężne zamierzenia i aspiracje gminy. Wskazuje i komunikuje interesariuszom kierunki działania poprzez określenie granic, w których są zawarte wybory strategiczne, w tym dążenia, zamiary i wartości, na których się opieramy.

Misja ściśle koresponduje z wizją, stanowiąc jej wyraz na potrzeby realizacji strategii.

Realizacja misji będzie odbywać się poprzez:

1. ustalenie celów strategicznych oraz operacyjnych (w oparciu określone na podstawie diagnozy obszary interwencji), a w dalszej kolejności:
 - a. określenie działań, poprzez realizację których zostaną osiągnięte ustalone cele,
 - b. podzielenie zadań zgodnie z kompetencjami i możliwościami poszczególnych realizatorów działań strategicznych.
2. Ustalenie wskaźników, których monitoring pozwoli na ocenę na ile i czy w ogóle, są realizowane cele.
3. Określenie źródeł finansowania zadań.

Klarowna misja i wizja oraz odpowiednio przygotowana strategia sprawiają, że kierunek rozwiązywania problemów społecznych Gminy Międzyzdroje będzie spójny zarówno dla środowiska wewnętrznego, jak i otoczenia. Jasno sprecyzowana misja i wizja w sposób korzystny wpływa nie tylko na sposób, w jaki jest postrzegana gmina, ale przede wszystkim na jakość zarządzania nią.

3.2. CELE I DZIAŁANIA STRATEGICZNE ORAZ PROGNOZA ZMIAN SPOŁECZNYCH

Przesłaniem Strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie i destabilizujących życie mieszkańców. Zapewnienie odpowiednich warunków do prawidłowego funkcjonowania osób i rodzin jest podstawowym zadaniem efektywnej polityki lokalnej.

Cel naszej Strategii stanowią działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, system edukacji, aktywizację lokalnych społeczności, system opieki nad osobami starszymi, poprawę

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

poziomu i jakości życia, co przekłada się na działania na rzecz włączenia społecznego, aktywizacji zawodowej, rozwoju usług społecznych oraz kształtowanie lokalnego rynku pracy.

Ponadto kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna opierać się na profilaktyce, systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej i wczesnym reagowaniu na dostrzegane deficyty.

Szczegółowa diagnoza i analiza sytuacji społecznej w Gminie Międzyzdroje pozwoliła określić obszary problemowe oraz wyodrębnić cele strategiczne i operacyjne wraz z kierunkami działań- zakładając stworzenie wielopłaszczyznowego i zintegrowanego systemu wsparcia, który zachęca do wprowadzania nowych rozwiązań wspomagających rozwój szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz aktywizacji środowiska lokalnego.

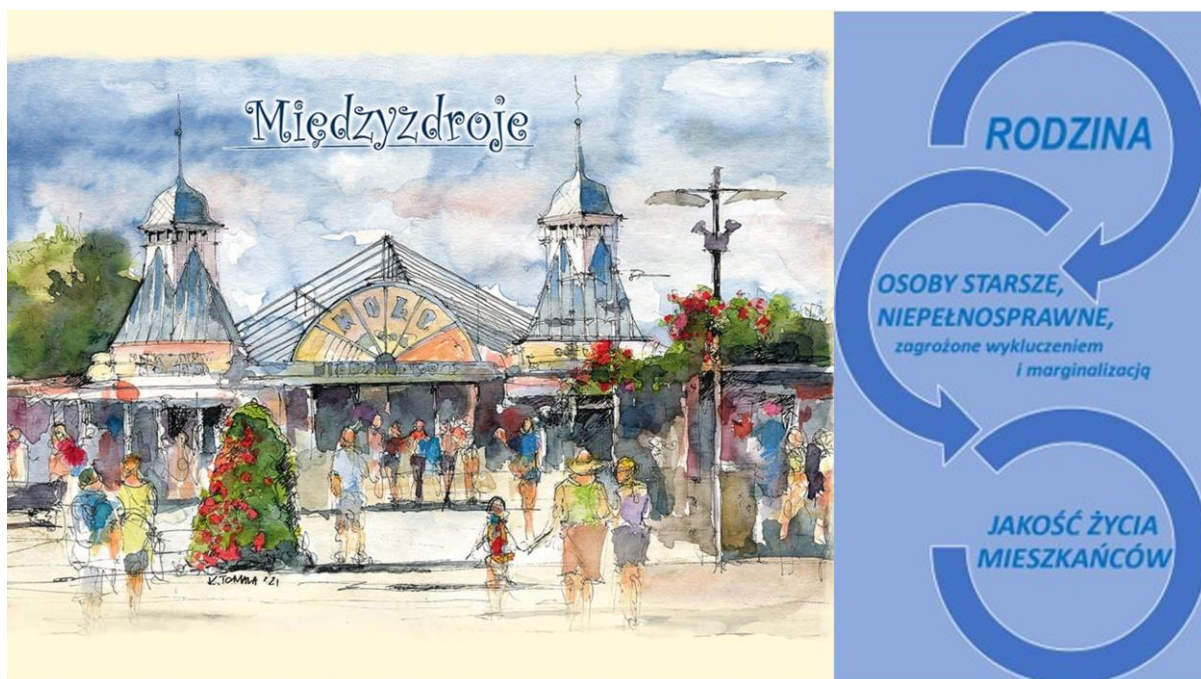
Cele i działania wyznaczone w SRPS wpisują się, uzupełniają i pozostają w ścisłej korelacji z celami rozwoju i działaniami zapisanymi w Strategii Rozwoju Gminy na lata 2023-2030. Główne cele strategiczne i kierunki działań gminy (w nawiązaniu do prowadzonej obecnie polityki zrównoważonego rozwoju), zostały określone w 4 obszarach, dla których zdefiniowano cele strategiczne i przypisano cele operacyjne (tabela 70).

Tabela 70. Główne cele strategiczne i kierunki działań gminy zapisane w Strategii Rozwoju Gminy na lata 2023-2030

GOSPODARKA / RYNEK PRACY/TURYSTYKA	MIESZKAŃCY / KAPITAŁ LUDZKI	ŚRODOWISKO I PLANOWANIE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE	INFRASTRUKTURA / ZARZĄDZANIE I ROZWÓJ
Cel strategiczny 1:	Cel strategiczny 2:	Cel strategiczny 3:	Cel strategiczny 4:
Długofalowy inteligentny wzrost gospodarczy oparty na unikalnych zasobach gminy.	Zrównoważony system bezpieczeństwa socjalnego i społecznego, odpowiadający wyzwaniom cywilizacyjnym	Bezpieczna przyjazna środowisku i mieszkańcom gmina.	Wysokiej jakości infrastruktura i system usług publicznych, dostosowany do potrzeb i oczekiwań społecznych.

Źródło: Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Międzyzdroje na lata 2023-2030

Rysunek 27. Główne obszary polityki społecznej w Gminie Międzyzdroje do roku 2030

Źródło: opracowanie własne (pocztówka- <https://pamiatkiizpolski.eu/pl/p/Pocztowka-B6-Międzyzdroje-01-akwarele-/5373>)

Obszary strategiczne, wyszczególnione w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje, wynikają z przyjętej wizji i misji rozwoju społecznego gminy w perspektywie 2030 roku i stanowią wypadkową:

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

- a) aktualnej sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy, zauważanych potrzebach mieszkańców (deficytów i zagrożeń), z wyraźnym i istotnym kontekstem demograficznym (to, co aktualnie pojawia się w praktyce życia społecznego i wymaga szerszej interwencji publicznej),
- b) zapisów w aktach prawnych wyższej rangi a także zaleceniach ogólnych, opartych na trendach makroregionalnych, zauważalnych w polityce krajowej.

W Gminie Międzyzdroje, w oparciu o przeprowadzoną diagnozę i analizę strategiczną, zdefiniowano 3 główne, kluczowe obszary polityki społecznej, które zostały wyodrębnione za pomocą głównych grup odbiorców działań lub stref współdziałania (rysunek 28): rodzina; osoby starsze, niepełnosprawne, zagrożone wykluczeniem społecznym lub marginalizacją oraz jakość życia mieszkańców.

Wskazane obszary wzajemnie się przenikają i dopełniają. Sprawna i efektywna realizacja zapisów SRPS jest możliwa tylko przy integracji kierunków działania. Dla każdego z ww. obszarów priorytetowych wyznaczono cele strategiczne, a także służące im najistotniejsze cele operacyjne/ strategiczne kierunki działań (o krótszej perspektywie czasowej), które ułatwią realizację założonej wizji i misji rozwoju społecznego w gminie.

Rysunek 28. Plan strategiczny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025-2030

OBSZAR PRIORYTETOWY I RODZINA	OBSZAR PRIORYTETOWY II OSOBY STARSZE, NIEPEŁNOSPRAWNE, zagrożone wykluczeniem lub marginalizacją	OBSZAR PRIORYTETOWY III JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW
CEL STRATEGICZNY I Wsparcie rodziny oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	CEL STRATEGICZNY II Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym	CEL STRATEGICZNY III Stymulowanie rozwoju społecznego i poprawa standardu życia mieszkańców
STRATEGICZNE KIERUNKI DZIAŁAŃ	STRATEGICZNE KIERUNKI DZIAŁAŃ	STRATEGICZNE KIERUNKI DZIAŁAŃ
1.1. Rozwój systemu wsparcia dla rodzin mających trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji	2.1. Stworzenie osobom starszym oraz z niepełnosprawnościami warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności	3.1. Podejmowanie działań w celu zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony zdrowia i zdrowego stylu życia
1.2. Podejmowanie działań na rzecz zmniejszania zjawiska przemocy w rodzinie	2.2. Podnoszenie poziomu świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach ludzi starszych i niepełnosprawnych	3.2. Rozwój infrastruktury społecznej
1.3. Przeciwdziałanie uzależnieniom oraz zapobieganie ich skutkom	2.3. Poprawa warunków życia osób chorych oraz osób z niepełnosprawnościami	3.3. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego
1.4. Zmniejszenie skali ubóstwa w rodzinach	2.4. Zapobieganie marginalizacji i rozwój systemu wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	3.4. Przeciwdziałanie bezrobociu i zapobieganie jego skutkom

Źródło: Opracowanie własne

Realizacji celów SRPS służą zdefiniowane w dokumencie kluczowe zadania i projekty, określające ogólne ramy koncentracji aktywności programowej, finansowej organizacyjnej wskazanych w dokumencie interesariuszy polityki społecznej w Gminie Międzyzdroje.

Zintegrowany potencjał instytucji, organizacji i innych podmiotów (lokalnego środowiska) działających w sferze społecznej został zaangażowany do realizacji celów i osiągnięcia założonych w prognozie

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

zmian/rezultatów Strategii. Wskazano podmioty odpowiedzialne i partnerów w działaniach na rzecz poszczególnych grup beneficjentów.

Zdefiniowane cele strategiczne i strategiczne kierunki działań/cele operacyjne powinny być realizowane w formie konkretnych zadań czy przedsięwzięć. Możliwe działania, zaplanowane do podjęcia w ramach wybranych celów strategicznych i operacyjnych, wraz z prognozą zmian społecznych w poszczególnych obszarach zostały zaprezentowane w tabeli 71.

Tabela 71. Działania w ramach celów strategicznych i operacyjnych (strategicznym kierunków działań)

CEL I. Wsparcie rodziny oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży		
Strategiczny kierunek działań 1.1: Rozwój systemu wsparcia dla rodzin mających trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji		
Beneficjenci: Rodziny z dziećmi		
Działania przewidziane do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Partnerzy w realizacji
Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców lub opiekunów.	OPS	PCPR, Policja, placówki oświatowe, gminne jednostki sportowo-rekreacyjne, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, DPS, UTW, PUP, PFRON, ŚDS, KS+, MDK, Biblioteka Miejska, regionalne centrum kryzysowe, grupy wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, pracodawcy, ośrodki wsparcia, instytucje rządowe, placówki leczenia uzależnień, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, prokuratura rejonowa, społeczność lokalna
Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo – wychowawczą.	OPS	
Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.	OPS	
Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny.	UM, OPS, jednostki oświatowe	
Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny.	OPS, UM	
Realizacja programów i projektów finansowanych na rzecz rodzin i dzieci.	OPS, UM, jednostki oświatowe, NGO	
Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci.	UM, OPS	
Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących na rzecz wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej.	OPS	
Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez przyznawanie kryterium.	UM	
Zwiększenie dostępności opieki przedszkolnej i żłobkowej.	UM	
Zapewnienie wsparcia specjalistycznego.	OPS, jednostki oświatowe	
Strategiczny kierunek działań 1.2: Podejmowanie działań na rzecz zmniejszenia zjawiska przemocy domowej		
Beneficjenci: Dzieci i rodziny zagrożone przemocą		
Działania przewidziane do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Partnerzy w realizacji
Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Międzyzdroje	OP, UM, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej, policja, placówki oświatowe, ochrona zdrowia	PCPR, Policja, placówki oświatowe, gminne jednostki sportowo-rekreacyjne, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, DPS, UTW, PUP, PFRON, ŚDS, KS+, MDK, Biblioteka Miejska, regionalne centrum kryzysowe, grupy wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, pracodawcy, ośrodki wsparcia, instytucje rządowe, placówki leczenia uzależnień, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, prokuratura rejonowa, społeczność lokalna, Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy domowej
Zapewnienie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową poprzez zapewnienie do specjalistycznego wsparcia.	OPS, Policja, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej	
Realizacja programów psychoedukacyjnych i terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową	OPS, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej	
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem.	OPS, Policja, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej	
Działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej	

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Edukacja społeczna na temat przeciwdziałania przemocy domowej.	OPS, jednostki oświatowe, ochrona zdrowia	
Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.	OPS	
Strategiczny kierunek działań 1.3: Przeciwdziałanie uzależnieniom oraz zapobieganie ich skutkom		
Beneficjenci: Rodziny i osoby zagrożone problemami związanymi z uzależnieniami		
Działania przewidziane do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Partnerzy w realizacji
Zapewnienie wsparcia specjalistycznego zwłaszcza psychoterapii uzależnień	UM, OPS	PCPR, Policja, placówki oświatowe, gminne jednostki sportowo-rekreacyjne, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, DPS, UTW, PUP, PFRON, ŚDS, KS+, MDK, Biblioteka Miejska, regionalne centrum kryzysowe, grupy wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, pracodawcy, ośrodki wsparcia, instytucje rządowe, placówki leczenia uzależnień, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, prokuratura rejonowa, społeczność lokalna, GKRPA
Działalność edukacyjna, informacyjna w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	OPS, NGO, UM, GKRPA, JEDNOSTKI OŚWIATOWE, POLICJA	
Realizowanie Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	OPS, UM	
Zapewnienie dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i rodzin.	UM, OPS, NGO	
Współpraca z organizacjami pozarządowymi.	UM, OPS, NGO	
Działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	GKRPA	
Strategiczny kierunek działań 1.4: Zmniejszenie skali ubóstwa w rodzinach		
Beneficjenci: Dzieci i rodziny		
Działania przewidziane do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Partnerzy w realizacji
Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej.	OPS	PCPR, Policja, placówki oświatowe, gminne jednostki sportowo-rekreacyjne, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, DPS, UTW, PUP, PFRON, ŚDS, KS+, MDK, Biblioteka Miejska, regionalne centrum kryzysowe, grupy wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, pracodawcy, ośrodki wsparcia, instytucje rządowe, placówki leczenia uzależnień, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, prokuratura rejonowa, społeczność lokalna
Udzielanie pomocy w formie posiłku lub zasiłku celowego na zakup żywności oraz w formie rzeczowej	OPS	
Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich poprzez realizację świadczeń rodzinnych oraz pomocy osobom uprawnionym do alimentów.	OPS	
Wsparcie osób ubogich pracą socjalną, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.	OPS	
Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich.	UM, OPS	
Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich.	UM, OPS	
CEL II. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym		
Strategiczny kierunek działań 2.1: Stworzenie osobom starszym oraz z niepełnosprawnościami warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności		
Beneficjenci: Seniorzy, osoby z niepełnosprawnością		
Działania przewidziane do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Partnerzy w realizacji
Rozwijanie i promowanie oferty kulturalnej i rozrywkowej.	OPS, UM, NGO	PCPR, placówki oświatowe, gminne jednostki sportowo-rekreacyjne, DPS, UTW, PUP, PFRON, ŚDS, KS+, MDK, Biblioteka Miejska, regionalne centrum kryzysowe, grupy wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, pracodawcy, ośrodki wsparcia, instytucje rządowe, społeczność lokalna
Współpraca z organizacjami pozarządowymi.	UM, OPS, NGO	
Udzielanie pomocy finansowej.	OPS	
Strategiczny kierunek działań 2.2: Podnoszenie poziomu świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach ludzi starszych i niepełnosprawnych		
Beneficjenci: Społeczność lokalna		
Działania przewidziane do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Partnerzy w realizacji
Aktywizacja mieszkańców poprzez działania informacyjne.	UM, NGO	PCPR, placówki oświatowe, gminne jednostki sportowo-rekreacyjne, DPS, UTW, PUP, PFRON, ŚDS, KS+, MDK, Biblioteka Miejska, regionalne centrum kryzysowe, grupy wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, pracodawcy, ośrodki wsparcia, instytucje rządowe, społeczność lokalna
Działania edukacyjne, promocyjne, z zakresu integracji międzypokoleniowej mające na celu podnoszenie poziomu wiedzy, przełamywanie barier mentalnych, kreowanie właściwych postaw społecznych.	UM, OPS, NGO	

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Strategiczny kierunek działań 2.3: Poprawa warunków życia osób chorych oraz osób z niepełnosprawnościami		
Beneficjenci: Seniorzy, osoby z niepełnosprawnością i chore		
Działania przewidziane do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Partnerzy w realizacji
Realizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.	OPS	PCPR, placówki oświatowe, gminne jednostki sportowo-rekreacyjne, DPS, UTW, PUP, PFRON, ŚDS, KS+, MDK, Biblioteka Miejska, regionalne centrum kryzysowe, grupy wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, pracodawcy, ośrodki wsparcia, instytucje rządowe, społeczność lokalna
Podjęcie działań w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej i komunikacyjnej na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami.	UM	
Działania na rzecz wydłużenia przebywania seniorów w środowisku rodzinnym, w tym m.in.: wsparcie rodzin w procesie opieki domowej oraz czasowe odciążenie rodzin w obowiązkach sprawowania opieki nad osobą starszą, szczególnie w przypadku współwystępowania niepełnosprawności.	OPS, UM	
Utworzenie i prowadzenie mieszkań wspomaganych lub treningowych.	UM, OPS, NGO	
Dostępność do zabiegów rehabilitacyjnych w miejscu zamieszkania, utworzenie bazy rehabilitacyjnej.	UM	
Realizacja programów polityki społecznej.	OPS, UM, placówki ochrony zdrowia	
Utworzenie rodzinnego domu pomocy lub centrum opiekuńczo-mieszkalnego.	UM, NGO	
Strategiczny kierunek działań 2.4: Zapobieganie marginalizacji i rozwój sytemu wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym		
Beneficjenci: Osoby zagrożone wykluczeniem i marginalizacją		
Działania przewidziane do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Partnerzy w realizacji
Działania na rzecz reintegracji i utrzymywania aktywności zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (przy uwzględnieniu ich możliwości psychofizycznych oraz sytuacji rodzinnej).	UM, OPS, NGO, PUP	PCPR, placówki oświatowe, gminne jednostki sportowo-rekreacyjne, DPS, UTW, PUP, PFRON, ŚDS, KS+, MDK, Biblioteka Miejska, regionalne centrum kryzysowe, grupy wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, pracodawcy, ośrodki wsparcia, instytucje rządowe, społeczność lokalna
Zwiększenie dostępności mieszkań socjalnych lub komunalnych.	UM	
Podjęcie działań profilaktycznych.	UM, OPS, NGO	
Zapewnienie specjalistycznego wsparcia.	UM, OPS, NGO	
Współpraca z organizacjami pozarządowymi.	UM, OPS, NGO	
Upowszechnianie informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i wsparcia na terenie gminy.	OPS	
CEL III. Stymulowanie rozwoju społecznego i poprawa standardu życia mieszkańców.		
Strategiczny kierunek działań 3.1: Podjęcie działań w celu zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony zdrowia i zdrowego stylu życia		
Beneficjenci: Społeczność lokalna		
Działania przewidziane do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Partnerzy w realizacji
Zwiększenie dostępności do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej.	UM, podmioty ochrony zdrowia	PCPR, placówki oświatowe, gminne jednostki sportowo-rekreacyjne, DPS, UTW, PUP, PFRON, MDK, Biblioteka Miejska, ŚDS, KS+, NFZ, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki leczenia uzależnień, ośrodki interwencji kryzysowej, grupy wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, pracodawcy, ośrodki wsparcia, instytucje rządowe, społeczność lokalna, podmioty ochrony zdrowia, Sanepid
Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia.	UM, NGO, podmioty ochrony zdrowia, jednostki oświatowe	
Prowadzenie profilaktyki zdrowotnej i realizacja programów zdrowotnych.	UM, NGO, podmioty ochrony zdrowia, jednostki oświatowe	
Podjęcie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie gminy.	UM, podmioty ochrony zdrowia	
Zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów i możliwości korzystania z poradnictwa specjalistycznego w gminie w ramach NFZ.	UM, podmioty ochrony zdrowia	
Zapewnienie możliwości wykonywania podstawowych badań diagnostycznych w gminie.	UM, podmioty ochrony zdrowia	
Strategiczny kierunek działań 3.2: Rozwój infrastruktury społecznej		
Beneficjenci: Społeczność lokalna		
Działania przewidziane do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Partnerzy w realizacji
Budowa/adaptacja budynków i pomieszczeń na mieszkania komunalne, socjalne i wspomagane / treningowe.	UM	PCPR, placówki oświatowe, gminne jednostki sportowo-rekreacyjne, DPS, UTW, PUP, PFRON, MDK, Biblioteka Miejska, ŚDS, KS+, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki leczenia uzależnień, ośrodki
Przekształcenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych.	UM, OPS	

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Zachęcanie do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej lub do podjęcia na jej terenie działalności przez podmioty ekonomii społecznej o ponad lokalnym obszarze działania	UM	interwencji kryzysowej, grupy wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, pracodawcy, ośrodki wsparcia, instytucje rządowe, społeczność lokalna, podmioty ochrony zdrowia, Sanepid
Działania w zakresie funkcjonowania systemu komunikacji publicznej.	UM	
Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa poprzez: budowę i remonty dróg, chodników, ścieżek rowerowych, przejść dla pieszych, oświetlenia.	UM	
Działania inwestycyjne utrzymujące lokalną infrastrukturę czasu wolnego (kultura, sport i rekreacja), w tym na obszarach sołectkich.	UM, NGO, MDK, Miejska Biblioteka	
Utrzymanie działalności Domu Kultury, Biblioteki i stowarzyszeń na rzecz zwiększonej aktywizacji i rozwoju mieszkańców gminy w każdym wieku.	UM, NGO	
Strategiczny kierunek działań 3.3: Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego		
Beneficjenci: Społeczność lokalna		
Działania przewidziane do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Partnerzy w realizacji
Dokształcanie kadry pomocy społecznej.	OPS	PCPR, placówki oświatowe, gminne jednostki sportowo-rekreacyjne, DPS, UTW, PUP, PFRON, MDK, Biblioteka Miejska, ŚDS, KS+, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki leczenia uzależnień, ośrodki interwencji kryzysowej, grupy wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, pracodawcy, ośrodki wsparcia, instytucje rządowe, społeczność lokalna, podmioty ochrony zdrowia, Sanepid
Zwiększenie zatrudnienia specjalistów w ramach poradnictwa specjalistycznego.	OPS	
Organizacja szkoleń dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą rolników i kursów doszkalających lub zmieniających kwalifikacje.	UM	
Tworzenie w gminie podmiotów ekonomii społecznej lub podjęcie współpracy z podmiotami ekonomii społecznej spoza terenu gminy celem tworzenia nowych usług społecznych.	UM	
Inicjowanie w gminie działalności nowych organizacji pozarządowych aktywnych w obszarze polityki społecznej.	UM, OPS	
Budowa i modernizacja obiektów sportowo-rekreacyjnych (boiska sportowe, siłownie zewnętrzne) i obiektów użyteczności publicznej.	UM	
Rozwój, budowa i utrzymanie infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej (trasy rowerowe, ścieżki spacerowe, szlaki turystyczne, itp.) oraz realizacja i wspieranie imprez (zawody, rajdy, wycieczki, pikniki międzypokoleniowe, itp.)	UM, NGO	
Strategiczny kierunek działań 3.4: Przeciwdziałanie bezrobociu i zapobieganie jego skutkom		
Beneficjenci: Osoby bezrobotne		
Działania przewidziane do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Partnerzy w realizacji
Udostępnianie informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, dotacjach.	UM, PUP	PCPR, placówki oświatowe, gminne jednostki sportowo-rekreacyjne, DPS, UTW, PUP, PFRON, MDK, Biblioteka Miejska, ŚDS, KS+, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki leczenia uzależnień, ośrodki interwencji kryzysowej, grupy wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, pracodawcy, ośrodki wsparcia, instytucje rządowe, społeczność lokalna, podmioty ochrony zdrowia, Sanepid
Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych.	OPS	
Pozyskiwanie nowych inwestorów, promowanie gminy przy wykorzystaniu jej walorów.	UM	
Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców.	UM, NGO	
Zmniejszenie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową.	OPS	
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy.	UM, OPS	

Źródło: opracowanie własne

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Międzyzdroje przyniesie następujące rezultaty, w tym przede wszystkim:

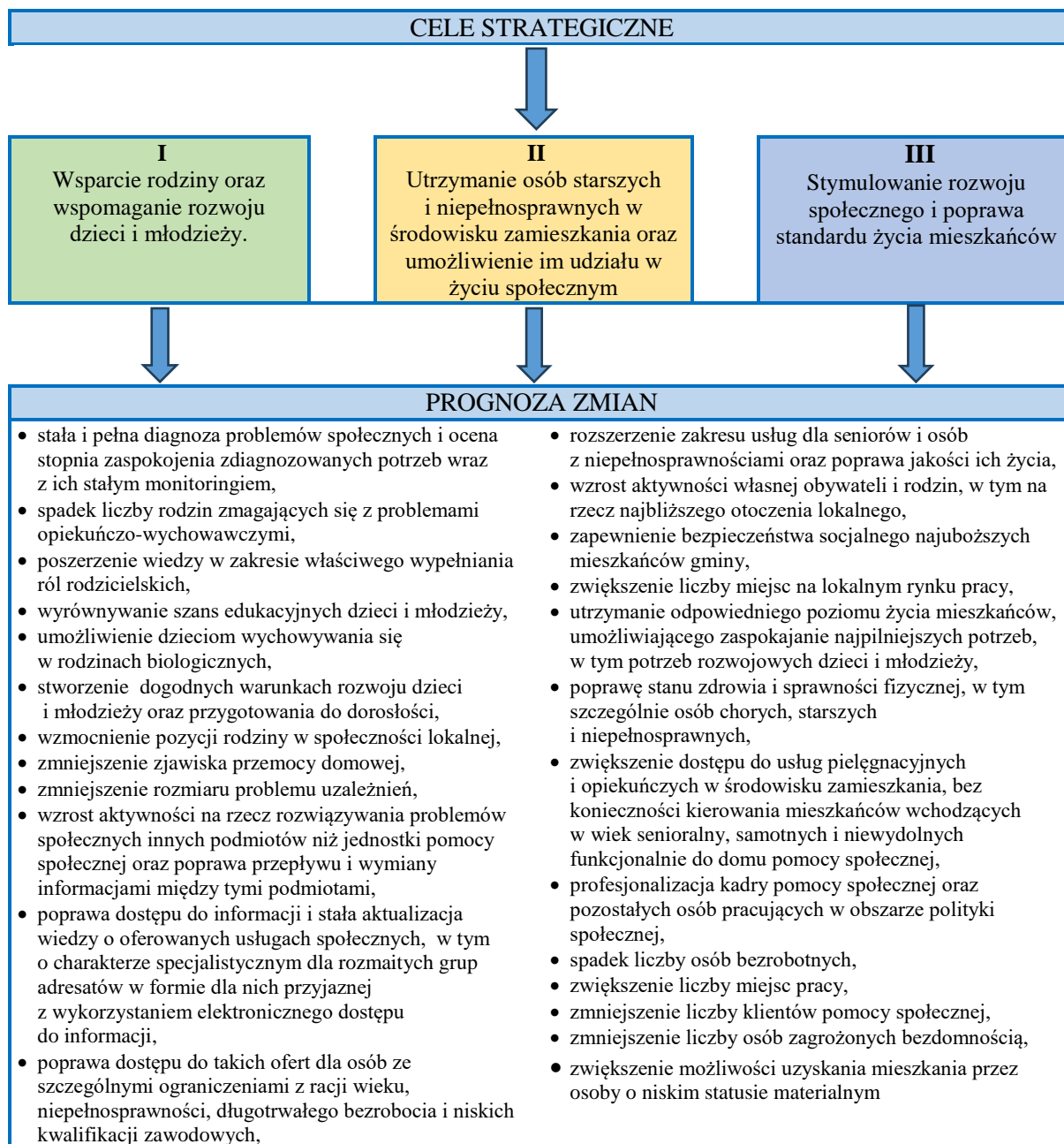
- stałą i pełną diagnozę problemów społecznych i ocenę stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem,
- wzrost aktywności na rzecz rozwiązywania problemów społecznych innych podmiotów niż jednostki pomocy społecznej oraz poprawę przepływu i wymiany informacji między tymi podmiotami,
- poprawę dostępu do informacji i stałą aktualizację wiedzy o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym dla rozmaitych grup adresatów w formie dla nich przyjaznej z wykorzystaniem elektronicznego dostępu do informacji,
- zwiększenie udziału obywateli, wspólnot mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia,
- wzrost atrakcyjności Gminy Międzyzdroje jako przyjaznego dla rodzin z dziećmi i seniorów miejsca życia,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

- wzrost aktywności własnej obywateli i rodzin w tym na rzecz najbliższego otoczenia lokalnego,
- wzrost liczby osób objętych instrumentami aktywizacji zawodowej w podmiotach ekonomii społecznej.

Szczegółową, pogłębioną, **prognozę zmian** zawiera rysunek 29.

Rysunek 29. Zakładane rezultaty realizacji Strategii - prognoza zmian

Źródło: opracowanie własne

Osiągnięcie prognozowanych zmian będzie możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie Gminy Międzyzdroje, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

3.3. RAMY FINANSOWE SRPS I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

SRPS jest kluczowym dokumentem, który wyznacza kierunki działań mających na celu poprawę jakości życia społeczności lokalnych. W kontekście finansowym strategia ta stanowi narzędzie umożliwiające efektywne planowanie i alokację zasobów, aby sprostać wyzwaniom społecznym w sposób zrównoważony i długofalowy. Wprowadzenie ram finansowych do strategii, zgodnie z wymogami art. 16b ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (z późn. zm.), umożliwia lepsze zrozumienie kosztów związanych z realizacją poszczególnych inicjatyw, a tym samym skuteczniejsze reagowanie na zmieniające się potrzeby społeczne i dynamiczne dostosowywanie planów działania.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Ze względu na zakres merytoryczny oraz czasowy obowiązywania dokumentu przyjęta prognoza ma charakter szacunkowy, ze względu na korelację z wieloma zmiennymi, w tym niezależnymi od gminy (np. sytuacja społeczna i gospodarcza, zmiany na rynku pracy, zmiany w programach rządowych itp.). Określając zdolność Gminy Międzyzdroje do realizacji celów i działań wynikających z zapisów Strategii uwzględniono informacje z analizy budżetów gminy z ostatnich lat oraz jej zaangażowanie inwestycyjne. Przygotowana przez Zespół prognoza wydatków dotyczy realizacji kluczowych kierunków działań strategicznych określonych w dokumencie. Wśród zadań na poziomie gminy znajdują się ponadto zadania, w tym inwestycyjne, które wymagać będą ewentualnego zaangażowania i pozyskania dodatkowych środków zewnętrznych.

Założenia ram finansowych SRPS na lata 2025-2030 przyjęto w oparciu o strukturę wydatków na cele społeczne Gminy w latach 2019-2024 (tabela 72 i 73), rozdziały budżetu ujęte w tabeli 73 we współpracy ze Skarbnikiem Urzędu Gminy Międzyzdroje, zgodnie i w oparciu o założenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy. Uwzględniają one ryzyka finansowe tj. zmianę przepisów, wzrost wydatków, inflację.

Tabela 72. Potencjał finansowy Gminy Międzyzdroje w latach 2022-2030 (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Wartości skumulowane
Zdolność do spłaty i obsługi nowego długu	10 804	7 650	7 690	8 333	1 752	2 578	3 077	3 907	6 787	51 978
Poziom niepodzielnie wydatków majątkowych	12 788	6 334	10 244	11 805	5 245	5 245	5 965	5 662	6 672	69 961
Wynik operacyjny netto	-14 897	7 625	8 509	9 435	2 685	2 685	2 685	3 101	3 112	24 941

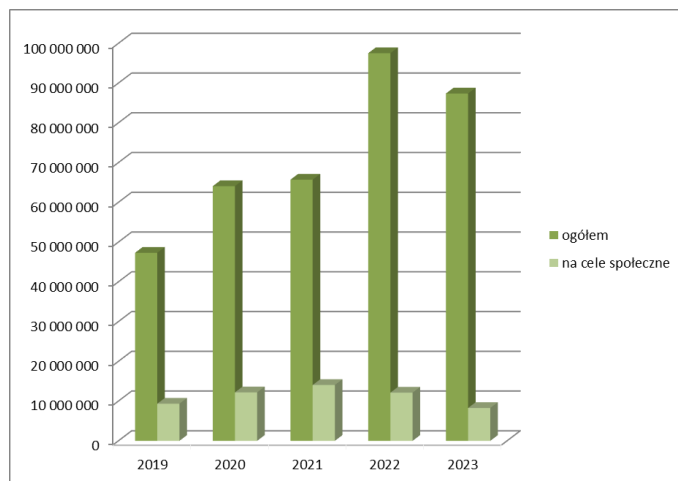
Źródło: Strategia ZIT w ramach PPK s. 151.

Tabela 73. Wydatki Gminy Międzyzdroje w latach 2019-2023

Wydatki Gminy w latach 2019-2023					
	wysokość wydatków Gminy				
	2019	2020	2021	2022	2023
wydatki ogółem	47 307 015,45	64 070 493,40	65 704 582,75	97 521 770,81	87 377 850,07
suma wydatków budżetowych na cele społeczne	9 337 341,79	12 200 407,96	14 045 996,89	12 123 461,89	8 271 052,04
procentowy udział wydatków na cele społeczne w	19,74%	19,04%	21,38%	12,43%	9,47%
Budżet OPS - wydatki ogółem	8 507 879,23	10 033 667,74	10 213 577,65	9 555 453,21	6 530 636,20
procentowy udział budżetu OPS w budżecie gminy ogółem	17,98%	15,66%	15,54%	9,80%	7,47%
DZIAŁ 851 – Ochrona zdrowia	909 185,04	912 484,57	1 174 233,02	1 108 821,18	1 086 009,64
Dział 852 – Pomoc społeczna	2 469 303,50	3 806 292,75	3 658 122,89	4 236 540,24	4 042 918,88
Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	0,00	0,00	1 339 464,00	77 097,55
Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza	413 063,77	426 479,42	450 153,07	77 640,36	87 223,96
Dział 855 – Rodzina	5 545 789,48	7 055 151,22	8 763 487,91	5 360 996,11	2 977 802,01

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy

Rysunek 30. Udział wydatków na cele społeczne w wydatkach Gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Nakłady finansowe poniesione w 2023 r. na wydatki bieżące zmniejszyły się o kwotę 3 275 106,27 zł, tj. o 5,0% w porównaniu z rokiem poprzednim. W ostatnich latach wydatki bieżące sukcesywnie wzrastały, najwyższy poziom wzrostu wydatków bieżących odnotowano w 2022 r. tj. o 29,6% w stosunku do roku 2021. Z tego powodu w 2023 r. podjęto działania ograniczające wzrost wydatków bieżących. Wydatki majątkowe w roku 2023 wykonano na poziomie niższym niż w roku poprzedzającym o 21,2%, tj. o 6 868 814,47 zł, jednak ich udział w wydatkach ogółem nadal był wysoki i wyniósł 29,2%. Najwyższe nakłady inwestycyjne poniesiono w 2022 r. tj. w kwocie 32 409 103,61 zł, co stanowiło 33,2% wydatków ogółem. Wydatki majątkowe charakteryzują się wahaniami w ich realizacji ze względu na stopień pozyskiwania środków zewnętrznych, jak również ze względu na stopień skomplikowania i nieprzewidywalności wielu czynników mających wpływ na ich realizację. Średnia wartość udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w latach 2018-2023 wyniosła 22,7% co świadczy o rozwojowym trendzie miasta.

Do przygotowania ram finansowych strategii (tabela 74) wykorzystano prognozowaną w budżecie gminy wielkość wydatków w pomocy społecznej oraz w innych obszarach polityki społecznej (dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85153 Przeciwdziałanie narkomanii, rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi, dział 852 Pomoc społeczna, dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 Edukacyjna opieka wychowawcza, dział 855 Rodzina). Zastosowano średnią wzrostu 2,8 % w skali roku wydatków na pomoc społeczną. Wydatki będą rokrocznie określone w uchwałach budżetowych gminy, a kwota będzie corocznie ulegała zmianie w zależności od podanych wskaźników do założeń budżetu gminy na dany rok oraz struktury zadań zleczanych gminie. Przewiduje się, że wysokość wydatków na wszystkie obszary zadaniowe w poszczególnych latach realizacji Strategii pozostanie utrzymana co najmniej na poziomie prognozowanego planu finansowego na kolejne lata (przedział 9-10 mln zł (por. tabela 74). Cały szereg wydatków i kosztów będzie również ściśle zależny i powiązany z niezależnymi od Strategii uregulowaniami dotyczącymi: kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń, ich gwarantowanej ustawowo wysokości, zmian w polityce podatkowej mających wpływ na poziom dochodów i liczbę osób uprawnionych do określonych form pomocy i wsparcia.

Planowane wydatki budżetowe gminy obejmują w szczególności realizację celów strategicznych i działań w 3 obszarach:

1. RODZINA (cel: Wsparcie rodziny oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży)- założony udział w wydatkach gminy ogółem 6%, a w wydatkach na pomoc społeczną w podziale na realizację celów strategicznych 29%.

2. OSOBY STARSZE, NIEPEŁNOSPRAWNE, zagrożone wykluczeniem lub marginalizacją (cel: utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym)- zakładany udział w wydatkach gminy ogółem 1%, a w wydatkach na pomoc społeczną w podziale na realizację celów strategicznych 13%.

3. JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW (cel: Stymulowanie rozwoju społecznego i poprawa standardu życia mieszkańców)- założony udział w wydatkach gminy ogółem 2%, a w wydatkach na pomoc społeczną w podziale na realizację celów strategicznych 58%.

W ramach finansowych niniejszej Strategii wykazano zatem środki finansowe ujęte w planie finansowym gminy w całej sferze pomocy społecznej oraz prognozach finansowych na lata kolejne. Zawarte w dokumencie Strategii wartości finansowe mają jedynie charakter szacunkowy i będą ulegały zmianom w trakcie realizacji.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 74. Ramy finansowe SRPS Gminy na lata 2025 - 2030

Wydatki gminy Międzyzdroje na cele społeczne w latach 2019-2023 i prognoza na lata 2025-2030

	wysokość wydatków Gminy					prognozowane wydatki						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
wydatki ogółem	47 307 015,45	64 070 493,40	65 704 582,75	97 521 770,81	87 377 850,07	135 453 696,84	129 101 161,65	94 525 425,90	84 884 677,60	86 778 122,43	90 185 611,73	93 575 302,16
procentowe zmiany w budżecie w porównaniu do roku poprzedniego + procentowy prognozowany wzrost budżetu wg prognozy finansowej Gminy Międzyzdroje na lata 2024-30	-	35,00%	3,00%	48,00%	-10,00%	55%	-5%	-27%	-10%	2%	4%	4%
suma wydatków budżetowych na cele społeczne	9 337 341,79	12 200 407,96	14 045 996,89	12 123 461,89	8 271 052,04							
procentowy udział wydatków na cele społeczne w budżecie gminy	20%	19%	21%	12%	9%							
procent o jaki wzrastały wydatki na cele społeczne w kolejnych latach	-	130,66	115,13	86,31	68,22							
prognozowany wzrost wydatków na cele społeczne (prognozowany wzrost wydatków o 2,8% w stosunku do roku poprzedniego)						8 502 641,50	8 740 715,46	8 985 455,49	9 237 048,25	9 495 685,60	9 761 564,79	10 034 888,61
DZIAŁ 851 – Ochrona zdrowia	909 185,04	912 484,57	1 174 233,02	1 108 821,18	1 086 009,64	1 116 417,91	1 147 677,61	1 179 812,58	1 212 847,34	1 246 807,06	1 281 717,66	1 317 605,75
Dział 852 – Pomoc społeczna	2 469 303,50	3 806 292,75	3 658 122,89	4 236 540,24	4 042 918,88	4 156 120,61	4 272 491,99	4 392 121,76	4 515 101,17	4 641 524,00	4 771 486,68	4 905 088,30
Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	0,00	0,00	1 339 464,00	77 097,55	79 256,28	81 475,46	83 756,77	86 101,96	88 512,81	90 991,17	93 538,93
Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza	413 063,77	426 479,42	450 153,07	77 640,36	87 223,96	89 666,23	92 176,89	94 757,84	97 411,06	100 138,57	102 942,45	105 824,84
Dział 855 – Rodzina	5 545 789,48	7 055 151,22	8 763 487,91	5 360 996,11	2 977 802,01	3 061 180,47	3 146 893,52	3 235 006,54	3 325 586,72	3 418 703,15	3 514 426,84	3 612 830,79

Wydatki Gminy Międzyzdroje na cele społeczne w latach 2019-2023

	wysokość wydatków Gminy				
	2019	2020	2021	2022	2023
wydatki ogółem	47 307 015,45	64 070 493,40	65 704 582,75	97 521 770,81	87 377 850,07
suma wydatków budżetowych na cele społeczne	9 337 341,79	12 200 407,96	14 045 996,89	12 123 461,89	8 271 052,04
procentowy udział wydatków na cele społeczne w budżecie	19,74%	19,04%	21,38%	12,43%	9,47%
DZIAŁ 851 – Ochrona zdrowia	886 385,04	900 484,57	1 159 233,02	1 093 821,18	1 086 009,64
85153 Zwalczanie narkomanii	108 259,57	62 231,85	66 282,24	54 140,00	59 527,00
85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi	729 145,47	718 433,84	1 008 015,04	907 465,28	967 573,04
85195 Pozostała działalność	48 980,00	119 818,88	84 935,74	132 215,90	58 909,60
Dział 852 – Pomoc społeczna	2 401 813,56	2 703 493,88	2 791 262,50	3 343 687,31	3 466 666,00
85202 Domy pomocy społecznej	232 940,73	280 811,22	386 384,14	422 899,55	609 755,01
85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	10 826,96	11 101,19	12 056,37	13 904,31	12 841,27
85214 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	198 296,41	186 369,98	175 754,38	149 833,92	159 736,06
85215 Dodatki mieszkaniowe	70 350,03	66 804,73	94 088,83	82 678,18	66 922,74
85216 Zasiłki stałe	116 310,00	134 969,07	142 009,65	157 139,95	145 338,84
85219 Ośrodki pomocy społecznej	1 008 320,34	1 009 565,70	1 085 987,05	1 215 035,94	1 351 056,87
85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	680 369,09	682 362,64	697 670,60	794 822,16	868 023,72
85230 Pomoc w zakresie żywienia	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00
85232 Centra integracji społecznej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85295 Pozostała działalność	34 400,00	281 509,35	147 311,48	457 373,30	202 991,49
Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	0,00	0,00	1 339 464,00	77 097,55
85311 Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85395 Pozostała działalność	0,00	0,00	0,00	1 339 464,00	77 097,55
Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza	333 171,77	357 443,42	415 449,87	1 488,00	3 224,00
85401 Świetlice szkolne	306 139,77	343 107,42	407 833,87	0,00	0,00
85415 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	27 032,00	14 336,00	7 616,00	1 488,00	3 224,00

Prognozowane wydatki na pomoc społeczną w podziale na realizację celów strategicznych

CELE STRATEGICZNE	Udział wydatków na cele społeczne wg celów w wydatkach Gminy ogółem (%)	wydatki na pomoc społeczną w podziale na realizację celów strategicznych (%)
1. Wsparcie rodziny oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	6%	29%
2. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym	1%	13%
3. Stymulowanie rozwoju społecznego i poprawa standardu życia mieszkańców	2%	58%

Dział 855 – Rodzina	5 254 124,04	6 788 834,73	6 923 008,33	4 455 276,93	2 206 295,19
85501 Świadczenie wychowawcze	3 537 609,66	4 839 857,56	4 701 048,48	1 923 014,65	1 161,68
85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	1 426 220,34	1 584 598,05	1 616 560,09	1 589 604,78	1 617 585,03
85503 Karta Dużej Rodziny	572,00	160,90	0,00	0,00	0,00
85504 Wspieranie rodziny	233 824,76	232 542,71	255 465,43	375 312,98	131 128,82
85508 Rodziny zastępcze	26 463,23	34 495,72	47 074,12	59 032,89	77 704,19
85510 Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	22 034,37	65 619,81	161 293,15	136 895,71	77 742,88
85513 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	7 399,68	16 304,68	18 541,80	20 264,54	19 688,58
85595 Pozostała działalność	0,00	15 255,30	123 025,26	351 151,38	281 284,01

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyzdroje na lata 2025 - 2030

Z uwagi na szeroki zakres i kompleksowość działań opisanych w Strategii, realizacja celów i działań zapisanych w SRPS uzależniona jest także, poza możliwościami finansowymi Gminy Międzyzdroje, od potencjalnych środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych (dywersyfikacja źródeł finansowania), tj.:

1. projektów systemowych i konkursowych na poziomie krajowym, w szczególności Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej,
2. budżetu Wojewody Zachodniopomorskiego,
3. budżetu Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego i jednostek wojewódzkich (programy i konkursy),
4. programów i konkursów Starostwa Powiatowego w Kamieniu Pomorskim i jednostek powiatowych,
5. środków Unii Europejskiej (m.in. [Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027](#), Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) 2021-2027, Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)),
6. środków Funduszu Pracy,
7. środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),
8. środków Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ),
9. środków własnych i pozyskanych przez podmioty uczestniczące w realizacji Strategii (m.in. organizacje pozarządowe, prywatnych sponsorów i indywidualnych wkładów uczestników działań).

Gmina Międzyzdroje oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach będą na bieżąco analizować sposoby pozyskania finansowania zewnętrznego dodatkowych projektów i inicjatyw. Możliwość zewnętrznego wsparcia finansowego rozwoju gminy będą zależeć w szczególności od wielkości środków przeznaczonych przez Unię Europejską na wsparcie rozwoju społecznego w Polsce i zasady podziału środków unijnych pomiędzy poszczególne województwa.

Analizując całościowo sytuację finansową w której znajduje się Gmina Międzyzdroje można przyjąć, że istnieje realna możliwość sfinansowania celów, działań i projektów ujętych w SRPS.

3.4. ANALIZA RYZYK

Zarządzanie ryzykiem w SRPS stanowi jeden z kluczowych elementów, który pozwala na skuteczne i efektywne działanie w obszarze polityki społecznej. Na realizację celów strategii mogą wpływać zmieniające się w czasie czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, które mogą wspomagać osiągnięcie celów lub stanowić zagrożenie ich realizacji. Ryzyko oznacza możliwość zaistnienia zdarzenia, które może wywrzeć wpływ na nasze plany (cele, zadania). Zarządzanie ryzykiem ułatwia, szczególnie w jednostkach sektora publicznego, reagowanie na sytuacje, które mogą stanowić przeszkodę w osiągnięciu założonych celów strategicznych i pozwala na wdrożenie mechanizmów ograniczających wystąpienie ryzyka oraz zminimalizowanie jego wpływu na realizowane zadania. Proces ten polega na identyfikacji, ocenie oraz priorytetyzacji ryzyk, a następnie na podejmowaniu działań mających na celu minimalizację ich wpływu. Efektywne zarządzanie ryzykiem pozwala na lepsze przygotowanie się na nieprzewidziane zdarzenia, zwiększa stabilność operacyjną oraz wspiera osiągnięcie celów strategicznych.

Niektóre czynniki ryzyka, m.in. związane z negatywnymi skutkami kryzysu pandemii, już zostały zidentyfikowane w wielu obszarach funkcjonowania gminy. Systematyczne zarządzanie ryzykiem, zgodne z przyjętym w gminie systemem zarządzania ryzykiem, umożliwia reagowanie również na nowe zagrożenia.

Przyjęto następującą metodologię zarządzania ryzykiem:

- identyfikacja ryzyka (analiza SWOT, mapowanie procesów, konsultacje),
- ocena ryzyka (analiza prawdopodobieństwa i skutków, kwantyfikacja ryzyka),
- priorytetyzacja ryzyka (klasyfikacja ryzyk według ich prawdopodobieństwa i wpływu – określenie priorytetów działań zaradczych), ocena akceptowalności ryzyka,
- zarządzanie ryzykiem (wdrażanie działań mających na celu redukcję prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka lub jego skutków, monitorowanie i kontrola).

Na podstawie wiedzy w zakresie realizacji programów społecznych, posiadanej przez członków Zespołu, poziomy ryzyk kluczowych dla realizacji celów strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie na lata 2025-2030 zostały zidentyfikowane, opisane i oszacowane. Zespół wskazał i pogrupował źródła i przyczyny powodujące powstanie ryzyka, a także zdarzenia i okoliczności ich wystąpienia lub zmiany oraz skutki i następstwa wystąpienia ryzyka.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyzdroje
na lata 2025 - 2030**

Tabela 75. Matryca ryzyk SRPS Gminy Międzyzdroje na lata 2025-2030

Obszar ryzyka	Definicja ryzyka	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka	Sila oddziaływania ryzyka	Działania zapobiegawcze/rekcja na ryzyko i jej opis (ograniczanie/akceptacja)	Stożer ryżka dla danego celu strategicznego (po zastosowaniu mechanizm kontrolnych)	Cel strategiczny I	Cel strategiczny II	Cel strategiczny III
Społeczny	Brak motywacji u osób do których kierowanych są działania SRPS do zmiany swojej sytuacji życiowej.	4	4	Umiejętność tworzenia i wdrażania odpowiednich programów na rzecz wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadr OPS.	wysoki	X	X	X
				Angażowanie mieszkańców miasta i gminy w ramach partycypacji społecznej w działania w ramach programów zmierzających do wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Podejmowanie działań w zakresie szkolenia, konferencji i superwizji; podnoszenia kwalifikacji pracowników zaangażowanych w realizację SRPS.	wysoki	X	X	X
Wewnętrzny/Operacyjny	Ograniczenia kadrowe instytucji i organizacji pozarządowych wdrażających i realizujących zadania SRPS, w tym wzrost ilościowy obowiązków wynikających ze zmian ustawowych (wzrostem liczby popełnianych błędów i przekroczeniem możliwości zespołów pracowniczych).	4	4	Podejmowanie działań w zakresie bieżącej aktualizacji zasad, celów i działań oraz terminów realizacji Strategii				
Kulturowy	Brak integracji w społeczności lokalnej.	3	3	Tworzenie działań i zadań zmierzających do wzrostu integracji społeczności lokalnej.	średni	X	X	X
Finansowy	Problemy z zapewnieniem źródeł finansowania zapisanych działań strategicznych.	3	3	Poszukiwanie alternatywnych źródeł finansowania programów, w tym ze środków Unii Europejskiej i programów rządowych	średni	X	X	X
Prawny	Zmiana przepisów obowiązujących ustaw i rozporządzeń, prowadząca do braku zgodności SRPS z obowiązującymi przepisami prawa lub rozszerzenia zakresu działań	3	3	Stałe monitorowanie zmian ustawowych i przepisów lokalnych, w tym uczestniczenie w procesie konsultacji Zapewnienie elastyczności systemu wdrażania strategii, sprawne zarządzanie zmianami i procesem wdrażania strategii, ewaluacja i monitoring SRPS	średni	X	X	X
Katastroficzny	Sytuacja kryzysowa (epidemia, klęska żywiołowa, wojna) mająca negatywne skutki ekonomiczne i społeczne.	2	2	Wdrażanie działań i procedur adekwatnych do stopnia zagrożenia Monitorowanie sytuacji mieszkańców i instruowanie o prawidłowym zachowaniu w danej sytuacji	niski	X	X	X

Źródło: opracowanie własne Zespołu

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyzdroje na lata 2025 – 2030

Wyszczególniono obszary ryzyka: społeczne, operacyjne/wewnętrzne, kulturowe, finansowe, prawne i katastroficzne (które skutkuje również w obszarach społecznym i finansowym).

Ryzyko dla przyjętych celów strategicznych zostało oszacowane z wykorzystaniem pięciostopniowej skali oceny uwzględniającej:

- określenie prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka (od znikomego do bardzo wysokiego),
- określenie potencjalnych skutków jego oddziaływania (od nieznacznych do katastrofalnych).

Poziom oceny danego ryzyka został zróżnicowany dla poszczególnych celów strategicznych – zależnie od prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka i skutków jego oddziaływania.

Przewidziane zostały odpowiednie procedury, praktyki, zabezpieczenia i inne mechanizmy, mające na celu redukcję poziomów ryzyk.

Tabela 75 zawiera matrycę ryzyk SRPS Gminy Międzyzdroje-
ryzyka oszacowane w/w metodą, po zastosowaniu mechanizmów kontrolnych, tzw. ryzyko rezydualne

Przygotowanie macierzy zarządzania ryzykiem w strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi element, który pomaga w identyfikacji, ocenie i zarządzaniu ryzykami związanymi z realizacją celów strategicznych.

3.5. SYSTEM WDRAŻANIA SRPS

Specyfika zarządzania realizacją gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z charakteru tego dokumentu oraz regulacji prawnych określających ramy jej wdrażania. Opracowanie i realizacja SRPS jest zadaniem obowiązkowym gminy, co wynika z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (z późn. zm.). Zapisy ustawy desygnują również Ośrodek Pomocy Społecznej (wraz z jego Kierownikiem) jako podmiot koordynujący realizację strategii.

Wdrożenie zapisów SRPS wymaga współdziałania wielu partnerów społecznych i instytucjonalnych, a skuteczność podejmowanych działań uzależniona jest w znacznej mierze od sprawnego funkcjonowania systemu wdrożenia, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii. Sprawny system pozwoli na bieżące kontrolowanie postępów zgodnie z przyjętymi założeniami (pod względem osiągniętych wskaźników i spodziewanych efektów), a także dokonywanie niezbędnych modyfikacji koniecznych założeń.

Zarządzeniem Burmistrza Międzyzdrojów NR 217/OPS/2024 z dnia 2 sierpnia 2024 r. został powołany Zespół do spraw opracowania, monitorowania i realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 – 2030. Do jego zadań należy, poza opracowaniem dokumentu SRPS, ocena poziomu wdrożenia zapisów strategicznych (por.: zał. 1). Przyjęto podstawowe założenia:

1. Liderem i koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. Głównym partnerem w jej realizacji jest Gmina Międzyzdroje,
3. Przyjęty system wdrożeniowy zostaje wyposażony w narzędzia, które m.in. mają służyć systematycznej kontroli i korekcie zapisów niniejszej Strategii.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy stanowi jeden z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Wdrażanie SRPS Gminy Międzyzdroje na lata 2025-2030 nie ogranicza się w swych założeniach wyłącznie do zadań leżących w kompetencjach ustawowych gminy, ale angażuje i inicjuje działania realizowane w partnerstwach lokalnych bądź regionalnych.

W konsekwencji w aspekcie realizacyjnym w Strategii uwzględnia się trzy następujące, główne sfery aktywności:

- sfera podległości, obejmująca zadania z zakresu bezpośrednich, formalnych kompetencji samorządu gminnego oraz podległych mu jednostek,
- sfera współzależności, obejmująca zadania, w stosunku do których samorząd gminny posiada wpływ pośredni (inicjujący działania, koordynuje działania lub je wspiera),
- sfera oddziaływania, obejmująca działania pozostające poza sferą bezpośrednich kompetencji lub pośredniego wpływu samorządu gminnego, realizowane przez organy administracji rządowej, samorząd regionalny, samorząd powiatowy lub innych kluczowych partnerów.

Partnerów biorących udział w realizacji Strategii można podzielić na trzy główne grupy:

- instytucje publiczne (władze samorządowe, instytucje użyteczności publicznej),
- prywatni przedsiębiorcy i organizacje otoczenia biznesu, (firmy, fundacje, stowarzyszenia),

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyzdroje na lata 2025 – 2030

- organizacje pozarządowe (towarzystwa i stowarzyszenia, fundacje, grupy nieformalne).

Realizację SRPS zaplanowano w czterech etapach, zgodnie z harmonogramem ujętym w tabeli 75.

Wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. SRPS zawiera wiele działań, za realizację których odpowiadać będą inne niż Ośrodek Pomocy Społecznej instytucje polityki społecznej, a także organizacje pozarządowe i pozostałe podmioty. Skuteczność prowadzonych działań będzie warunkowana sprawnością i efektywnością mechanizmów współdziałania między zaangażowanymi stronami.

Tabela 76. Harmonogram wdrażania SRPS

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Międzyzdrojach o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025-2030”	styczeń 2025 r.
Etap II	Koordynacja realizacji działań objętych Strategią w ramach celów: Cel I: Wsparcie rodziny oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży, Cel II: Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym Cel III: Stymulowanie rozwoju społecznego i poprawa standardu życia mieszkańców	działania o charakterze ciągłym I kwartał 2025 r. – IV kwartał 2030 r.
Etap III	Monitoring SRPS	do końca II kwartału każdego roku począwszy od 2026 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii	IV kwartał 2030- I kwartał 2031 r.

Zródło: opracowanie własne

Działania mające na celu wdrożenie strategii, a przede wszystkim realizację celów strategicznych będą realizowane m.in. w oparciu o ciągłość programów społecznych opracowywanych cyklicznie i funkcjonujących na terenie gminy. Najważniejsze z nich to:

- Gminny Program Wspierania Rodziny,
 - Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomani w Gminie Międzyzdroje,
 - Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej,
 - Program współpracy Gminy Międzyzdroje z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego,
 - Plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości,
 - Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Międzyzdroje,
 - Inne programy i projekty opracowane w oparciu o założenia strategii w latach 2025-2030 m.in. „Centrum „Otwarte Życie”- rozwój usług społecznych świadczonych społeczności lokalnej w Gminie Międzyzdroje (realizacja w ramach EFS+ w ramach ZIT PPK),
- Działania będą realizowane również poprzez:

- wykonywanie zadań poszczególnych podmiotów zaangażowanych w realizację strategii,
- współpracę partnerką pomiędzy podmiotami, wprowadzającą do realizowanych działań efekt synergii,
- zlecanie zadań publicznych w trybie określonym przepisami prawa.

W zlecaniu zadań preferowane są obecnie i będą procedury oparte na przepisach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Założeniem procedury jest promocja lokalnych NGO, ale z zachowaniem zasady konkurencyjności i dbałością o najwyższą jakość rezultatów. Ważnym czynnikiem stanowi również efektywność (relacja kosztów do efektów) realizowanych zadań.

Programy i projekty społeczne realizowane na terenie Gminy Międzyzdroje w latach 2025- 2030, muszą wykazać zbieżność z celami strategii, a osiągnięte przez nich efekty powinny przekładać się na poziom realizacji wskaźników zaplanowanych w strategii.

Za priorytetowe w realizacji celów strategicznych uznawane będą programy i projekty których wdrożenie wpłynie na:

- zwiększenie spójności społecznej,
- podniesienie poziomu partycypacji społecznej,
- skuteczność rozwiązania problemów społecznych,
- zapobieganie powstawaniu niekorzystnych zjawisk społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyzdroje na lata 2025 – 2030

Działania zostały zaplanowane w taki sposób, aby ich realizacja w ustalonym okresie w konkretnych ramach czasowych, umożliwiała osiągnięcie poszczególnych celów operacyjnych. Realizacja celów operacyjnych pozwoli na osiągnięcie założonych w SRPS celów strategicznych, a w rezultacie umożliwi realizację założeń określonej w dokumencie wizji i misji w obszarze zintegrowanej polityki społecznej.

SRPS stało się także podstawą do usystematyzowania działań i objęcia ich kontrolą społeczną w zakresie efektywności poszczególnych przedsięwzięć.

3.6. MONITORING SRPS- WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ

Znaczenie Strategii dla rozwoju społeczności lokalnej i poprawy jakości życia narzuca konieczność monitorowania realizacji zamierzeń strategicznych, a także metod ich osiągania. Celem monitoringu jest uzyskanie mierzalnych wyników postępów w realizacji Strategii- regularna ocena przyjętych założeń, osiąganych rezultatów i realizowanych działań. Proces monitoringu umożliwia wczesne wykrywanie ewentualnych błędów i reagowanie na nie, a także dostosowanie zapisów strategii do zmieniających się uwarunkowań.

Podstawowe funkcje monitoringu SRPS to: sprawdzająca (systematyczne gromadzenie danych o poziomie osiągnięcia założonych wskaźników) oraz korygująca (wprowadzanie do zapisów strategii aktualizacji, wynikających z uwarunkowań, które nie zostały wcześniej uwzględnione bądź które uległy zmianie).

Powołany Zarządzeniem Burmistrza Zespół ds. opracowania i monitorowania realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025-2030 jest zobowiązany do przeprowadzania oceny poziomu wdrożenia celów strategicznych co najmniej raz na rok, a następnie przygotowania raportu monitoringowego, który podlega upublicznieniu. Uspołeczniony model pracy nad dokumentem Strategii zostanie zachowany także na etapie monitorowania wdrażania i ewaluacji zapisów dokumentu. Raporty powinny być opracowane według ujednoliconego schematu obejmującego: poziom realizacji celów strategicznych i strategicznych kierunków działań w formie tabelarycznej i opisowej oraz wnioski z przeprowadzonej analizy wskaźników realizacji działań, które są podstawą do podejmowania działań korygujących lub aktualizacji niektórych zapisów w SRPS. Proces monitorowania Strategii prowadzony będzie przez Zespół w sposób stały i ciągły, zgodnie z przyjętym harmonogramem (tabela 76) poprzez następujące działania: zbieranie i analizę danych ilościowych i jakościowych, analizę wybranych mierników oceny (produktu i rezultatu oraz oddziaływania) i kierunków zmian, ocenę osiągniętych rezultatów, ocenę aktualności Strategii, przygotowanie raportów z przebiegu realizacji działań i projektów i przedkładanie ich do zatwierdzenia wraz z wnioskami Burmistrzowi i Radzie Miejskiej do końca II kwartału począwszy od 2026 roku do końca okresu obowiązywania dokumentu. Zespół będzie przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w Gminie Burmistrzowi i Radzie Miejskiej, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian w każdym z obszarów priorytetowych lub objętych analizą ryzyko podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującego dokumentu Strategii. Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie wskaźniki realizacji celów.

W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły być zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Zakres czasowy analizy obejmował będzie zmiany w stosunku do roku bazowego (rok opracowania strategii) i ostatniego roku badania (dynamika). Ocena wskaźników powinna uwzględniać odniesienia do przyjętego, jako rok bazowy, roku 2023, a w kolejnych latach do roku poprzedzającego ocenę. Przedstawiane w tabelach wskaźniki zostały oparte o dostępne źródła danych. Zawierają one także wskazania do oceny oczekiwanych trendów zmian wartości wskaźnika (zmiany indeksów, które mają charakter efektów pozytywnych wdrażanej strategii).

Monitorowanie SRPS powinno odbywać się na różnych poziomach strategii, tj. w kontekście zaplanowanych celów, działań, budżetu oraz założonych rezultatów - pierwsza ocena nastąpi po roku wdrażania Strategii. Monitoring realizacji Strategii umożliwi:

- obserwację stanu zaawansowania realizacji poszczególnych działań, umożliwiających aktualną identyfikację problemów w ich realizacji,
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację,
- weryfikację zgodności założonych celów i efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków,
- kontrolę postępu prac związanych z realizacją poszczególnych celów strategicznych i strategicznych kierunków działań.

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyzdroje
na lata 2025 – 2030**

Na potrzeby monitorowania postępów w zakresie realizacji gminnej polityki społecznej została skonstruowana lista rekomendowanych **wskaźników realizacji działań** (mierników ilościowych i jakościowych -wskaźniki produktu i rezultatu oraz oddziaływania)- tabela 77
Lista ta stanowi propozycję bazową, która może podlegać modyfikacji w trakcie procesów monitorowania zależnie od potrzeb jednostek wdrażających.

Tabela 77. Wskaźniki realizacji działań

CEL I. Wsparcie rodziny oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży		
Wskaźniki monitoringowe	Wartość bazowa (2023 r.)	Rezultat
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	162	S ↓
Liczba przeprowadzonych wywiadów	612	W ↑
Liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców	3	=
Liczba rodzin objętych pracą socjalną	31	= / S ↓
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	25	W ↑
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	28	= / W ↑
Liczba osób zarejestrowanych w Poradni Terapii Uzależnień	92 osoby dorosłe, 4 osoby niepełnoletnie	= / W ↑
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	45	S ↓
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	40	S ↓
Liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym	psychologicznym 222, pedagogicznym 32, prawnym 84	W ↑
Liczba dzieci i młodzieży objętych alternatywnymi formami spędzania czasu wolnego	550	W ↑
Liczba uczniów korzystających ze stypendiów	4	S ↓
Liczba dzieci w pieczy zastępczej	15	W ↑
Liczba osób biorących udział w programach psychoedukacyjnych dla rodziców	26	W ↑
Liczba osób biorących udział w programach psychoterapeutycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	11 stosujących przemoc, 6 doznających przemocy	=
Liczba dzieci/młodzieży uczęszczających do placówki wsparcia dziennego	17	=
Liczba dzieci uczestniczących w programach psychoedukacyjnych	36	W ↑
Ilość wniosków złożonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych celem podjęcia czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu (stała z tendencją do niżkowej)	19	= / W ↑
Liczba osób korzystających z programu dożywiania w ramach Programu” Posiłek w szkole i domu”	29	S ↓
Liczba osób objętych zasiłkiem celowym na zakup żywności w ramach Programu” Posiłek w szkole i domu”	98	= / W ↑
Liczba odbytych szkoleń	8	= / W ↑
Liczba zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży	17	= / W ↑
Liczba osób korzystających z usług Lokalnego Klubu Rodzinnego	0	= / W ↑
CEL II. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym		
Wskaźniki monitoringowe	Wartość bazowa (2023 r.)	Rezultat
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w wieku poprodukcyjnym	80	W ↑
Liczba osób objętych środowiskową opieką psychiatrycznej	28	W ↑
Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	64	W ↑
Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych	8	W ↑
Liczba osób uczestnicząca w Środowiskowym Domu Samopomocy	25	W ↑
Liczba osób uczestnicząca w Klubie Senior +	17	= / W ↑
Liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej	13	W ↑
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	114	S ↓
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	30	S ↓
Liczba osób zapisanych do Uniwersytetu III Wieku	109	= / W ↑
Liczba osób korzystająca z programu „Teleopieka na odległość” w ramach Korpusu Wsparcia Seniorów	30	W ↑

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyzdroje na lata 2025 – 2030

Liczba osób objęta „usługami sąsiedzkimi” w ramach Korpusu Wsparcia Seniorów	2	W ↑
Liczba osób objęta programem „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”	0	W ↑
Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych.	0	W ↑
Liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi.	0	W ↑
Liczba zrealizowanych działań profilaktycznych / spotkań w ramach czasu wolnego.	8	W ↑
Liczba miejsc dystrybucji informacji (forma papierowa i online) / ilość wydanych nakładów Informatora Samorządowego	10 / 18 000	= / W ↑
CEL III. Stymulowanie rozwoju społecznego i poprawa standardu życia mieszkańców		
Wskaźniki monitoringowe	Wartość bazowa (2023 r.)	Rezultat
Liczba zrealizowanych programów zdrowotnych i bezpłatnych badań profilaktycznych	2	W ↑
Liczba osób korzystających z programów zdrowotnych i bezpłatnych badań profilaktycznych	1 058	W ↑
Liczba dzieci i młodzieży do lat 19 korzystających z profilaktyki zdrowotnej	1 167	W ↑
Liczba zrealizowanych wydarzeń - kulturalnych, artystycznych, rekreacyjnych, sportowych i turystycznych	55	W ↑
Liczba osób uczestnicząca w zrealizowanych wydarzeniach - kulturalnych, artystycznych, rekreacyjnych, sportowych i turystycznych	25 705	W ↑
Liczba uczestników zajęć pozalekcyjnych prowadzonych w instytucjach kultury i placówkach edukacyjnych	500	W ↑
Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	31	W ↑
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	268	W ↑
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie	146	S ↓
Liczba osób bezrobotnych, z którymi pracownicy socjalni prowadzą pracę socjalną	45	S ↓
Liczba podmiotów gospodarczych w gminie w rejestrze REGON	1 886	W ↑
Liczba osób (kadra pomocy społecznej i osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień) uczestniczących w szkoleniach, superwizjach, konferencjach	15	W ↑
Liczba osób świadczących wsparcie specjalistyczne na terenie gminy	6	W ↑

Legenda: Trend wzrostowy (W ↑), trend malejący (S ↓), trend stabilny (=)

Źródło: opracowanie własne

Ponadto, z uwagi na przedmiotowy charakter strategii (interwencja w obszarach problemów społecznych) tło odniesienia raportu monitoringowego będą stanowiły główne wskaźniki kontekstowe (wybrane wskaźniki społeczno-gospodarcze) przedstawiające dane o ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Międzyzdroje zawarte m.in. w tabeli 7.

3.7. AKTUALIZACJA I EWALUACJA SRPS

Aby SRPS spełniała swoje zadania musi być dopasowana do aktualnie występujących wyzwań. Wymóg ten nabiera szczególnego znaczenia w dzisiejszej rzeczywistości. Konieczność korekty działań strategicznych może wynikać ze zmian uregulowań prawnych, społecznych, ekonomicznych, bądź pojawienia się nowych możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Zaleca się aktualizację SRPS raz na rok (jednak nie rzadziej niż co 3 lata w przypadku w/w. zmian) chyba, że wyniki ewaluacji lub czynniki zewnętrzne (np. możliwość pozyskania środków zewnętrznych) wskazują na konieczność zmiany celów strategicznych i/lub strategicznych kierunków – wówczas przyjmuje się tryb aktualizacji ad hoc (w miarę potrzeb).

Główną przyczyną, która powoduje konieczność wprowadzenia zmian i aktualizacji Strategii są uwarunkowania i zmiany prawne. Niezależnie od nich strategia może podlegać aktualizacji w następujących obszarach:

- diagnostycznym – w przypadku, gdy pojawią się nowe, nie istniejące problemy społeczne, lub w trakcie prac pominięto istniejące i ważne problemy,
- planistycznym - w trakcie planowania działań strategicznych pominięto istotne istniejące czynniki, mające wpływ na realizację celów i działań, lub zaistniała potrzeba zweryfikowania już zaplanowanych działań,
- wdrożeniowym – jeśli w trakcie działań zmieniłyby się podmioty odpowiedzialne za wykonywane działania, zaplanowane działania nie byłyby adekwatne do potrzeb mieszkańców lub zmieniłyby się podstawy prawne lub finansowe realizowanych działań,
- ewaluacyjnym – jeśli w trakcie wdrażania Strategii zajdą istotne okoliczności mające wpływ na ocenę skuteczności zaplanowanych działań.

Inicjatorami aktualizacji strategii mogą być:

- władze gminy,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyzdroje na lata 2025 – 2030

- podmioty uczestniczące w realizacji zadań, w tym ośrodek pomocy społecznej jako koordynator działań strategicznych,
- inny podmiot- w uzasadnionych przypadkach.

Aktualizacja Strategii odbywa się w trybie przewidzianym do jej uchwalenia i wymaga uchwały Rady Miejskiej.

Dane monitoringowe są wstępem do realizacji ewaluacji, która posiada szerszy zakres (wyjaśnienie przyczyn nie osiągnięcia założonych wskaźników, wystąpienia problemów i sposobów ich rozwiązania). Celem ewaluacji, w odróżnieniu od monitoringu, jest usprawnienie procesów zapisanych w dokumencie SRPS. Monitoring jest procesem ciągłym, prowadzonym w czasie obowiązywania SRPS i dostarcza danych wykorzystywane również w ewaluacji. Ewaluacja może być prowadzona na początku, w trakcie i po zakończeniu (ewaluacje *ex-ante*, *mid-term*, *ex-post*) lub w sposób ciągły – w trakcie obowiązywania dokumentu Strategii (ewaluacja *on-going*). Ewaluacja w trybie ciągłym *on-going* realizowana jest w czasie trwania strategii, na bieżąco ocenia przebieg interwencji, ocenia aktualne oczekiwania osób lub instytucji objętych interwencją oraz określa elementy, które wymagają modyfikacji lub usprawnienia.

Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności inwestycyjnej, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości wsparcia planowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

W zarządzaniu procesem wdrażania SRPS ewaluacja będzie dokonywana przy uwzględnieniu następujących kryteriów¹⁴:

- trafności (ang. *relevance*) - kryterium ocenia adekwatność planowanych celów strategii i metod jej wdrażania do problemów i wyzwań społeczno-ekonomicznych, które zostały zidentyfikowane w diagnozie,
- skuteczności (ang. *effectiveness*)- kryterium ocenia stopień realizacji zakładanych celów (czy osiągnięto to, co zaplanowano), skuteczność użytych metod, instytucji oraz wpływ czynników zewnętrznych na ostateczne efekty, efektywności (ang. *efficiency*)- kryterium ocenia relację między nakładami, kosztami, zasobami (finansowymi, ludzkimi, administracyjnymi), a osiągniętymi efektami interwencji, - użyteczności (ang. *utility*)- kryterium ocenia łącznie wszystkie rzeczywiste efekty interwencji (zarówno te planowane, jak i nieplanowane, tzw. uboczne), odnosząc je do wyzwań społeczno-ekonomicznych (często już zmienionych w czasie). W odróżnieniu od trafności, użyteczność jest oceniana po zamknięciu interwencji lub w jej końcowej fazie wdrażania.
- trwałości (ang. *sustainability*)- kryterium ocenia ciągłość efektów (przede wszystkim pozytywnych) w perspektywie średnio i długookresowej (a więc po zakończeniu wdrażania SRPS).

Proces wdrażania zapisów strategii będzie poddawany monitoringowi i ewaluacji podczas corocznych spotkań- ewaluacja płynna, w trybie ciągłym (*on-going*), wraz z monitorowaniem (raport z monitoringu i ewaluacji) i w ostatnim roku wdrażania (ewaluacja *ex-post*). W ten sposób będzie realizowana tzw. ewaluacja śródkresowa, pozwalająca na systematyczne zbieranie materiałów do ewaluacji końcowej, która zostanie przeprowadzona w ostatnim roku obowiązywania strategii, będąc jednocześnie punktem wyjścia do procesu opracowania kolejnego dokumentu strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Analiza przeprowadzona zostanie w szczególności pod kątem identyfikacji obszarów ryzyka i barier dla skutecznej i efektywnej realizacji procesów monitorowania i ewaluacji oraz określenia nowych zagrożeń. Do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących z monitoringu, wsparta dodatkowymi narzędziami oceny.

Na poziomie merytorycznym ważną rolę przypisuje się Radzie Miejskiej w Międzyzdrojach, która będzie wsparciem merytorycznym dla Zespołu i Ośrodka Pomocy Społecznej. Do jej zadań należy w szczególności podejmowanie uchwał w zakresie przedstawionych Raportów z monitoringu i ewaluacji SRPS oraz aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje, w tym celów strategicznych i strategicznych kierunków działań.

3.8. PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Międzyzdroje na lata 2025-2030 jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych zapewniając wymaganą zapisami prawa ciągłość planowania strategicznego w obszarze polityki społecznej. Planowane sposoby zaspokajania potrzeb społecznych mieszkańców gminy są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego

¹⁴ Por.: STRATEGOR, Podręcznik metodyczny Strategie rozwiązywania problemów społecznych- część praktyczna, Projekt MRiPS, FPAN, Warszawa 2020-2023.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyzdroje na lata 2025 – 2030

uzupełnienia o nowe rozwiązania. W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje kontynuację lub zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania. Cele strategiczne i strategiczne kierunki działań/cele operacyjne sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, sytuacji rodzin, profilaktyki uzależnień, problemu przemocy w rodzinie, sytuacji seniorów i osób z niepełnosprawnością, systemu ochrony zdrowia psychicznego, problemu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz problemu bezrobocia. SRPS zakłada szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl zmian w ustawie o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić w miarę możliwości rozwoju różnorodnych usług społecznych, wzrostu aktywności społecznej (rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego) ale przede wszystkim do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin objętych działaniami i ich integracji ze środowiskiem.

W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych, wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej, partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem niniejszej Strategii zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych.

Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnym od możliwości finansowych. Strategia będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców Gminy Międzyzdroje i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym.

Zmiany w prawie oraz konieczność ciągłej odpowiedzi na potrzeby mieszkańców gminy w sposób adekwatny i zgodny z aktualnymi zaleceniami stanowi wyzwanie dla instytucji rządowych, samorządowych jak i pozarządowych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Konieczna jest zatem międzysektorowa współpraca dążąca do zapewnienia jak najlepszych warunków życiowych wszystkich mieszkańców gminy Międzyzdroje (na tyle, na ile pozwalają obecne warunki). Realizacja Strategii powinna przyczynić się do wysokiej jakości życia mieszkańców naszej gminy, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyzdroje na lata 2025 – 2030

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Przyjęty model planowania strategicznego	8
Rysunek 2. Mapa położenia Gminy Międzyzdroje	17
Rysunek 3. Mapa powiatu kamińskiego.....	18
Rysunek 4. Liczba mieszkańców Gminy Międzyzdroje na tle liczby mieszkańców powiatu kamińskiego w latach 2019 - 2023.....	20
Rysunek 5. Liczba kobiet i mężczyzn w gminie na przestrzeni lat 2019 - 2023.....	20
Rysunek 6. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Międzyzdroje w latach 2020 – 2023 w porównaniu do powiatu kamińskiego	24
Rysunek 7. Powierzchnia nieruchomości oddanych do użytku w Gminie Międzyzdroje.....	28
Rysunek 8. Podmioty ekonomii solidarnej w ramach ekonomii społecznej	34
Rysunek 9. Porady lekarskie ogółem w ramach podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2019 – 2023 w Gminie Międzyzdroje	40
Rysunek 10. Wskaźnik deprywacji lokalnej w Gminie Międzyzdroje.....	46
Rysunek 11. Wskaźnik bezrobocia w latach 2020 - 2023	55
Rysunek 12. Osoby biorące udział w badaniu ankietowym wśród mieszkańców Gminy Międzyzdroje w podziale na płeć	56
Rysunek 13. Wiek osób biorących udział w badaniu	57
Rysunek 14. Związek z Gminą Międzyzdroje osób biorących udział w badaniu	57
Rysunek 15. Sytuacja zawodowa osób biorących udział w badaniu.....	57
Rysunek 16. Miejscowość zamieszkania osób biorących udział w badaniu	58
Rysunek 17. Ocena zmiany ogólnych warunków życia w gminie Międzyzdroje w ostatnich latach	61
Rysunek 18. Ocena poszczególnych dziedzin życia w Gminie Międzyzdroje	61
Rysunek 19. Poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Międzyzdroje w miejscu zamieszkania ...	64
Rysunek 20. Podział czynników w analizie SWOT	69
Rysunek 21. Zbiorcze wyniki analizy SWOT	70
Rysunek 22. Pozycja strategiczna Gminy Międzyzdroje w zależności od otoczenia i własnych zasobów.....	73
Rysunek 23. Pajęczyna problemów społecznych	75
Rysunek 24. Drzewo problemów społecznych dla problemu „spadek liczby mieszkańców”	76
Rysunek 25. Elementy procesu planowania strategicznego	77
Rysunek 26. Wizja i misja SRPS Gminy Międzyzdroje	78
Rysunek 27. Główne obszary polityki społecznej w Gminie Międzyzdroje do roku 2030.....	79
Rysunek 28. Plan strategiczny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025-2030	80
Rysunek 29. Zakładane rezultaty realizacji Strategii - prognoza zmian	85
Rysunek 30. Udział wydatków na cele społeczne w wydatkach Gminy	86

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyzdroje na lata 2025 – 2030

SPIS TABEL

Tabela 1. Główne etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	9
Tabela 2. Obszary objęte analizą na potrzeby opracowania SRPS Gminy Międzyzdroje	10
Tabela 3. Akty prawne regulujące treść Strategii i wpływające na jej realizację według obszarów	11
Tabela 4. Spójność strategii z założeniami dokumentów strategicznych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym	13
Tabela 5. Wybrane polityki publiczne (społeczne) i programy realizowane na poziomie ogólnopolskim i regionalnym (województwo zachodniopomorskie)	14
Tabela 6. Poziom krajowy- wybrane programy wsparcia grup, osób i rodzin w obszarze polityki społecznej	15
Tabela 7. Wskaźniki społeczno – gospodarcze przedstawiające dane o ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Międzyzdroje na tle powiatu kamieńskiego	19
Tabela 8. Przyrost naturalny w Gminie Międzyzdroje w latach 2019-2023	21
Tabela 9. Liczba ludności w grupach funkcjonalnych w Gminie Międzyzdroje w latach 2019 – 2023	21
Tabela 10. Podmioty gospodarki narodowej nowo wpisane do rejestru REGON	22
Tabela 11. Podstawowe dane o bezrobociu w gminach woj. zachodniopomorskiego	24
Tabela 12. Liczba dzieci w poszczególnych grupach wiekowych w Przedszkolu Miejskim „Morskie Skarby”	26
Tabela 13. Liczba uczniów w poszczególnych klasach w roku szkolnym 2021/2022 i 2022/2023	26
Tabela 14. Wyniki egzaminu ósmoklasisty [%]	27
Tabela 15. Wyniki egzaminu ósmoklasisty [%]	28
Tabela 16. Infrastruktura społeczna w Gminie Międzyzdroje	29
Tabela 17. Imprezy organizowane przez MDK w 2023 r.	31
Tabela 18. Liczba imprez i uczestników imprez kulturalnych w okresie 2019 – 2023 w Gminie Międzyzdroje	31
Tabela 19. Organizacje pozarządowe w Gminie Międzyzdroje	36
Tabela 20. Rodzaje zadań realizowane przez organizacje pozarządowe w Gminie Międzyzdroje	37
Tabela 21. Cele szczegółowe działań w ramach wzrostu znaczenia ekonomii społecznej w rozwoju środowiska lokalnego	38
Tabela 22. Przyczyny zgonów w Gminie Międzyzdroje	39
Tabela 23. Schorzenia dzieci i młodzieży 0-18 lat w 2023 roku	39
Tabela 24. Schorzenia ludności gminy w wieku 19 lat i więcej w 2023 roku	40
Tabela 25. Formy profilaktyki dzieci i dorosłych w Gminie w 2023 roku	41
Tabela 26. Liczba wyjazdów ogółem przez zespoły ratownictwa medycznego w Filii Międzyzdroje	41
Tabela 27. Dane dot. Poradni Terapii Uzależnień w okresie 2022 - 2023	42
Tabela 28. Dane dot. korzystania z środowiskowej opieki psychiatrycznej w Gminie Międzyzdroje	42
Tabela 29. Dane dot. korzystania z warsztatów terapeutycznych EEG Biofeedback w Gminie Międzyzdroje	43
Tabela 30. Dane dot. korzystania z programu Candis w Gminie Międzyzdroje	43
Tabela 31. Działania Państwowej Straży Pożarnej na terenie Gminy Międzyzdroje w 2023 r.	44
Tabela 32. Ilość interwencji Ochotniczej Straży Pożarnej w 2023 r.	44
Tabela 33. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Międzyzdroje w latach 2019 – 2023	46
Tabela 34. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń w 2023 r.	47
Tabela 35. Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej według form pomocy (zł)	48
Tabela 36. Powody korzystania z pomocy społecznej [liczba rodzin]	49
Tabela 37. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2019-2023 oraz wysokość partycypacji Gminy	50
Tabela 38. Ilość dzieci uczestniczących w ŚŚ Iskierka (dzieci szkolne w wieku od 6 – 15 lat)	50
Tabela 39. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w Gminie Międzyzdroje w latach 2019-2023	51
Tabela 40. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Międzyzdrojach	51
Tabela 41. Liczba sporządzonych Niebieskich Kart w Gminie Międzyzdroje w latach 2019 – 2023	52
Tabela 42. Liczba mieszkańców gminy przebywających w DPS w latach 2019-2023 oraz koszty DPS ponoszone przez gminę	53
Tabela 43. DPS-y i liczba mieszkańców gminy w nich przebywających na koniec 2023 roku	54
Tabela 44. Wskaźniki bezrobocia wśród klientów pomocy społecznej	55
Tabela 45. Ocena poziomu występowania problemów na terenie Gminy Międzyzdroje	59
Tabela 46. Największe problemy Gminy Międzyzdroje i perspektywa rozwoju	59
Tabela 47. Ocena najważniejszych potrzeb, czyli w co należy inwestować na terenie Gminy Międzyzdroje	60

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyzdroje na lata 2025 – 2030

Tabela 48. Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Międzyzdroje wymagające szczególnej uwagi ..61	
Tabela 49. Problemy społeczne dzieci i młodzieży, występujące na terenie Gminy Międzyzdroje wymagające szczególnej uwagi ..62	
Tabela 50. Problemy społeczne osób z niepełnosprawnościami, występujące na terenie Gminy Międzyzdroje wymagające szczególnej uwagi ..62	
Tabela 51. Problemy społeczne osób starszych, występujące na terenie Gminy Międzyzdroje wymagające szczególnej uwagi ..62	
Tabela 52. Inne istotne problemy społeczne nieuwjęte w ankiecie wymagające priorytetowego potraktowania według mieszkańców Gminy Międzyzdroje ..63	
Tabela 53. Najważniejsze elementy realizacji obszaru: Rodzina – najlepszym środowiskiem rozwoju.....63	
Tabela 54. Działania wskazane przez respondentów, które należy podjąć, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji obszaru Rodzina – najlepszym środowiskiem rozwoju ..64	
Tabela 55. Przyczyny braku bezpieczeństwa według mieszkańców Gminy Międzyzdroje.....64	
Tabela 56. Najważniejsze elementy realizacji obszaru: Bezpieczne społeczeństwo ..65	
Tabela 57. Działania wskazane przez respondentów, które będą przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w realizacji obszaru bezpieczeństwo społeczne ..65	
Tabela 58. Najważniejsze elementy realizacji obszaru: Wysokiej aktywności zawodowej.....65	
Tabela 59. Działania wskazane przez respondentów, które będą przeciwdziałać negatywnym skutkom w realizacji obszaru wysokiej aktywności społecznej ..66	
Tabela 60. Najważniejsze elementy realizacji obszaru: Troska o kondycję zdrowotną.....66	
Tabela 61. Najważniejsze elementy realizacji obszaru: Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności ..66	
Tabela 62. Działania wskazane przez respondentów, które będą przeciwdziałać negatywnym skutkom w realizacji obszaru przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności ..67	
Tabela 63. Najważniejsze elementy realizacji obszaru: Wysokiego poziomu świadomości i aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku.....67	
Tabela 64. Działania wskazane przez respondentów, które będą przeciwdziałać negatywnym skutkom w realizacji obszaru wysokiego poziomu świadomości i aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku ...67	
Tabela 65. Najważniejsze elementy realizacji obszaru: Skutecznego systemu społecznego wsparcia oraz integracji ..68	
Tabela 66. Działania wskazane przez respondentów, które będą przeciwdziałać negatywnym skutkom w realizacji obszaru dotyczącego skutecznego systemu społecznego wsparcia oraz integracji środowiska lokalnego ..68	
Tabela 67. Ważne problemy, uwagi, sugestie, które mają znaczenie dla opracowania SRPS ..68	
Tabela 68. Końcowe wyniki analizy SWOT w zakresie polityki społecznej dla Gminy Międzyzdroje w podziale na silne i słabe strony, szanse i zagrożenia ..71	
Tabela 69. Baza korelacji między problemami i strefami społecznymi dla Gminy Międzyzdroje ..76	
Tabela 70. Główne cele strategiczne i kierunki działań gminy zapisane w Strategii Rozwoju Gminy na lata 2023-2030 ..79	
Tabela 71. Działania w ramach celów strategicznych i operacyjnych (strategicznym kierunków działań) ..81	
Tabela 72. Potencjał finansowy Gminy Międzyzdroje w latach 2022-2030 (w tys. zł).....86	
Tabela 73. Wydatki Gminy Międzyzdroje w latach 2019-2023 ..86	
Tabela 74. Ramy finansowe SRPS Gminy na lata 2025 - 2030.....	
Tabela 75. Matryca ryzyk SRPS Gminy Międzyzdroje na lata 2025-2030 ..90	
Tabela 76. Harmonogram wdrażania SRPS.....92	
Tabela 77. Wskaźniki realizacji działań.....94	

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. ZARZĄDZENIE NR 217/OPS/2024 BURMISTRZA MIĘDZYZDROJÓW z dnia 2 sierpnia 2024 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw opracowania, monitorowania i realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025 – 2030 oraz harmonogramu prac Zespołu,

Załącznik 2. Ankieta konsultacyjna „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM” Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzdroje na lata 2025-2030.